

UTDANNINGSFORBUNDET FROSTA

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Thor Svendsen

Stilling: Lokallagsleder Frosta UDF

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Styret i Frosta UDF ønsker å prioritere sterke fagmiljø blant personalet, men bevaring av antall studieplasser. Kvalitet fremfor kvantitet. Hvis klassestørrelsene blir for små pr studiested ser vi heller at programmene legges ned for å flyttes til et annet studiested, for å ha flere klasser og et sterkere fagmiljø blant personalet. Det er dog viktig for oss at dette gjøres på en rettferdig måte, slik at ingen studiesteder/plasser legges helt ned.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Styret i Frosta UDF ønsker å prioritere sterke fagmiljø blant personalet, men bevaring av antall studieplasser. Kvalitet fremfor kvantitet. Hvis klassestørrelsene blir for små pr studiested ser vi heller at programmene legges ned for å flyttes til et annet studiested, for å ha flere klasser og et sterkere fagmiljø blant personalet. Det er dog viktig for oss at dette gjøres på en rettferdig måte, slik at ingen studiesteder/plasser legges helt ned.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Styret i Frosta UDF ønsker å prioritere sterke fagmiljø blant personalet, men bevaring av antall studieplasser. Kvalitet fremfor kvantitet. Hvis klassestørrelsene blir for små pr studiested ser vi heller at programmene legges ned for å flyttes til et annet studiested, for å ha flere klasser og et sterkere fagmiljø blant personalet. Det er dog viktig for oss at dette gjøres på en rettferdig måte, slik at ingen studiesteder/plasser legges helt ned.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Styret i Frosta UDF ønsker å prioritere sterke fagmiljø blant personalet, men bevaring av antall studieplasser. Kvalitet fremfor kvantitet. Hvis klassestørrelsene blir for små pr studiested ser vi heller at programmene legges ned for å flyttes til et annet studiested, for å

ha flere klasser og et sterkere fagmiljø blant personalet. Det er dog viktig for oss at dette gjøres på en rettferdig måte, slik at ingen studiesteder/plasser legges helt ned.

TVERRFAGLIG OPPLÆRINGSKONTOR I NEADALEN

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Hanne Sundal Kulseth

Stilling: Daglig leder

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

TONE mener at framtidige endringer i tilbudsstrukturen må bygge på en helhetlig vurdering av elevenes utdanningsvalg, regionale kompetansebehov og hensynet til bærekraftige og levende lokalsamfunn. Tilbudsstrukturen i videregående opplæring er et viktig virkemiddel både for å sikre ungdom gode utdanningsmuligheter og for å dekke samfunnets framtidige behov for kompetanse. Når det gjelder studieforberedende utdanningsprogram, ser TONE at en viss konsentrasjon av tilbud kan være hensiktsmessig i områder hvor avstandene mellom skolene er korte og tilgjengeligheten er god. I distriktsregioner med store geografiske avstander vil tilsvarende løsninger kunne få langt større konsekvenser for elevenes valgmuligheter og tilgangen til videregående opplæring. Lokale studietilbud bidrar til at flere ungdommer kan gjennomføre utdanningen i hjemregionen, samtidig som det styrker tilknytningen til lokalsamfunnet og kan øke sannsynligheten for tilbakeflytting etter endt høyere utdanning. TONE er særlig bekymret for forslag som innebærer redusert kapasitet innen yrkesfaglige utdanningsprogram. Dette skjer samtidig som både næringslivet og offentlige tjenester melder om betydelige utfordringer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Behovet er spesielt stort innen helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk, herunder tømrerfaget, samt flere andre fagområder hvor etterspørselen etter fagarbeidere forventes å øke i årene framover. En reduksjon i antall elevplasser kan føre til høyere inntakskrav, færre valgmuligheter og økt risiko for at elever ikke får oppfylt sine utdanningsønsker. TONE mener dette er uheldig både for den enkelte elev og for samfunnet som helhet. Mange elever opplever yrkesfag som en mer praktisk og motiverende opplæringsarena enn studieforberedende utdanningsprogram. Dersom elever som ønsker yrkesfag ikke får plass og i stedet velger eller presses over på studieforberedende løp, kan det føre til redusert motivasjon, svakere gjennomføring og i verste fall økt frafall. TONE vil understreke at et bredt og tilgjengelig yrkesfaglig tilbud ikke bare handler om å dekke arbeidslivets behov for kompetanse. Det handler også om å sikre at elever får reelle valgmuligheter og et opplæringstilbud som er tilpasset deres interesser, forutsetninger og framtidsplaner. På denne bakgrunn mener TONE at dimensjoneringen av opplæringstilbudene i størst mulig grad bør baseres på faktisk elevsøkning, dokumenterte kompetansebehov og regionale arbeidsmarkedsanalyser. Samtidig må skolene ha nødvendig handlingsrom til å justere kapasitet og tilbud over tid. Framtidige strukturendringer bør derfor legge til rette for fleksibilitet framfor permanente reduksjoner som begrenser muligheten til å opprette, videreføre eller utvide tilbud når elevgrunnlaget

og arbeidslivets behov tilsier det. TONE støtter samtidig prinsippet om at elever som har som mål å oppnå generell studiekompetanse, i størst mulig grad bør gjennomføre et studieforberedende utdanningsløp framfor å måtte gå veien om påbygging til generell studiekompetanse. Dette kan bidra til mer målrettede utdanningsløp og bedre gjennomføring. Dersom fylkeskommunen ønsker å styrke denne utviklingen, kan det være aktuelt å vurdere tiltak som i større grad kanaliserer søkere med studiekompetanse som mål inn på studieforberedende utdanningsprogram fra starten av. Eventuelle endringer i ordningen med påbygg må imidlertid vurderes nøye opp mot behovet for fleksibilitet og muligheten for elever på yrkesfag til å ombestemme seg underveis i utdanningsløpet. Samlet mener TONE at en fleksibel, desentralisert og behovsstyrt tilbudsstruktur vil gi de beste forutsetningene for høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og en bærekraftig utvikling i hele Trøndelag.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

TONE stiller spørsmål ved om det i hovedsak er fylkeskommunens ansvar alene å finansiere og opprettholde smale tilbud som omfatter et begrenset antall elever. Når de økonomiske rammene er stramme, bør det vurderes om det finnes alternative modeller der næringsliv, idrettsorganisasjoner og andre relevante aktører bidrar i større grad til å finansiere eller tilrettelegge slike tilbud. TONE vil også peke på at dagens opplæringssystem gir betydelig fleksibilitet, og at det kan være mulig å kombinere satsing på idrett eller andre spesialiserte aktiviteter med ordinære utdanningsløp. For enkelte elever kan også fireårige løp være et aktuelt alternativ for å kombinere utdanning og satsing på høyt nivå. TONE anerkjenner betydningen av idrett og fysisk aktivitet for ungdom og ser verdien av gode utviklingsmuligheter for talentfulle utøvere. Samtidig mener TONE at når det må foretas prioriteringer innenfor begrensede økonomiske rammer, bør hovedvekten legges på tilbud som kommer den brede elevmassen til gode og som bidrar til å dekke samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse. Ressursene bør derfor i størst mulig grad innrettes mot utdanningstilbud som når mange elever og har stor betydning for framtidig kompetanseforsyning i fylket.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

TONE mener at påbygg til generell studiekompetanse er et viktig tilbud som gir elever med yrkesfaglig bakgrunn mulighet til videre studier og høyere utdanning. Samtidig må dimensjoneringen av tilbudet vurderes opp mot elevenes utdanningsvalg, arbeidslivets behov for kompetanse og målet om høy gjennomføring i videregående opplæring. Mange elever opplever at et yrkesfaglig utdanningsløp gir verdifull praktisk erfaring og økt motivasjon for videre utdanning innen eget fagområde. Kompetansen de tilegner seg

gjennom programfag, praksis og eventuelt læretid, kan være et godt grunnlag for videre studier og yrkesutvikling. TONE vil samtidig påpeke at påbyggåret er faglig krevende for mange elever. Overgangen fra et yrkesfaglig løp til et komprimert studieforberedende år innebærer store krav til omstilling og arbeidsinnsats. Dette understreker betydningen av god rådgivning og karriereveiledning gjennom hele utdanningsløpet, slik at elevene kan ta informerte valg basert på egne interesser, forutsetninger og framtidsplaner. Arbeidslivet i Trøndelag har et økende behov for faglært arbeidskraft. Flere elever som gjennomfører læreplan og oppnår fag- eller svennebrev vil bidra til å dekke dette behovet. TONE mener derfor at statusen til yrkesfaglige utdanninger må styrkes, samtidig som mulighetene for videreutdanning og karriereutvikling etter fag- eller svennebrev synliggjøres bedre. TONE mener det bør vurderes hvordan flere elever kan motiveres til å fullføre et ordinært fagopplæringsløp før de eventuelt går videre til høyere utdanning. I den sammenheng kan det være aktuelt å vurdere om fullført fag- eller svennebrev i større grad bør være hovedveien til påbygg. Det kan også vurderes om påbyggstilbudet bør samles på færre studiesteder for å sikre robuste fagmiljø og god ressursutnyttelse. Samlet mener TONE at dimensjoneringen av påbyggstilbudet må baseres på dokumentert etterspørsel, gjennomføringstall og arbeidslivets behov for kompetanse. Målet bør være å finne en god balanse mellom behovet for studiekompetanse og behovet for flere fagarbeidere, samtidig som elevenes muligheter for fleksible utdannings- og karriereveier ivaretas.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

TONE mener at organiseringen av tilrettelagte opplæringstilbud må ta utgangspunkt i elevenes behov og de geografiske forutsetningene i fylket. I byområder, hvor avstandene mellom skolene er korte og tilgjengeligheten er god, kan samlokaliserte løsninger bidra til sterkere fagmiljø, mer effektiv ressursutnyttelse og et bredere tilbud til elevene. I distriktsregioner er situasjonen annerledes. Her mener TONE at tilrettelagte opplæringstilbud i størst mulig grad bør være tilgjengelige lokalt. Nærhet til hjemsted, familie og etablerte støttenettverk er ofte avgjørende for elevenes trivsel, mestring og gjennomføring. Lokale tilbud gir også bedre forutsetninger for et tett samarbeid mellom skole, foresatte, kommunale tjenester, arbeidsliv og andre støtteaktører som er viktige for å sikre helhetlige og individuelt tilpassede opplæringsløp. TONE registrerer at organiseringen ved Selbu videregående skole i dag legger godt til rette for inkludering og samhandling. Elevene deltar i skolens felles miljøer og benytter fellesarealer og verksteder sammen med øvrige elever, samtidig som ansatte bidrar på tvers av ulike opplæringstilbud. Dette styrker både fellesskap, tilhørighet og deltakelse i skolemiljøet. Et viktig mål må være at elever som har forutsetninger for å bli lærekandidater får erfaring fra arbeidslivet gjennom praksis og samarbeid med lokale bedrifter i løpet av skolegangen. Nære relasjoner til lokalt arbeidsliv er ofte en nøkkelfaktor for å lykkes med overgangen til arbeid og varig tilknytning til arbeidsmarkedet. På denne bakgrunn mener TONE at framtidige endringer må ivareta behovet for desentraliserte og lokalt tilgjengelige tilbud i distriktsområdene. Samtidig kan samlokaliserte løsninger være hensiktsmessige i byområder der dette styrker kvaliteten på opplæringen og gir faglige og organisatoriske gevinster for elevene. Målet må

være å finne løsninger som kombinerer kvalitet, inkludering og nærhet til de støtte- og samarbeidsarenaene som den enkelte elev er avhengig av for å lykkes.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Tverrfaglig opplæringskontor i Neadalen har ikke tatt stilling til dette spørsmålet

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

TONE mener at skolene i regionen har både kapasitet, kompetanse og et sterkt engasjement for å bidra til å møte framtidens kompetansebehov. Gjennom etablerte samarbeidsrelasjoner mellom videregående skoler, kommuner, næringsliv og opplæringskontor er det et godt grunnlag for å utvikle fleksible og behovstilpassede løsninger som svarer på regionale utfordringer og arbeidslivets etterspørsel etter kompetanse. TONE vil særlig understreke betydningen av å se ungdomsopplæring og voksenopplæring i sammenheng. I takt med at ungdomskullene blir mindre, vil det bli stadig viktigere å utnytte den kapasiteten og kompetansen som finnes ved skolene til opplæring av voksne. Dette kan bidra til bedre ressursutnyttelse, styrke skolenes bærekraft og samtidig sikre arbeidslivet tilgang på nødvendig kompetanse gjennom hele yrkeslivet. En mer helhetlig tilnærming til livslang læring kan også gi større forutsigbarhet i tilbudsstrukturen og bidra til å opprettholde robuste fagmiljø ved skolene. TONE mener derfor at videregående skoler må ses som regionale kompetansesentre med ansvar for både ungdoms- og voksenopplæring, og som en viktig del av den samlede kompetanseutviklingen i regionen.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

TONE mener at framtidens tilbudsstruktur må være fleksibel og tilpasningsdyktig, slik at den kan møte både elevenes utdanningsønsker og samfunnets behov for kompetanse. Tilbudsstrukturen bør utvikles med utgangspunkt i lokale og regionale kompetansebehov, arbeidslivets etterspørsel og elevenes faktiske søkemønster. Når søkningen til et tilbud er lav, kan det være hensiktsmessig å sette tilbudet på pause, men det må samtidig være mulig å gjenopprette tilbud når elevgrunnlaget eller kompetansebehovet tilsier det. TONE advarer mot omfattende sentralisering og varig nedbygging av skoletilbud i distriktene. Trøndelag er et fylke med store geografiske avstander, og konsekvensene av å redusere tilbud nær elevenes hjemsted kan bli betydelige. For å sikre bosetting, verdiskaping og tilgang på kvalifisert arbeidskraft i hele fylket er det viktig å opprettholde et tilstrekkelig bredt utdanningstilbud lokalt, særlig på Vg1 og, så langt det er mulig, også på Vg2. Også mindre skoler må ha en bredde i tilbudene som gjør dem relevante for ungdommenes utdanningsvalg og framtidsplaner. Innenfor stramme økonomiske rammer vil det være nødvendig å foreta prioriteringer. TONE mener at ressursene i størst mulig grad bør innrettes mot tilbud som kommer mange elever til gode, bidrar til høy gjennomføring og

dekker arbeidslivets behov for kompetanse. Samtidig må det gjøres helhetlige vurderinger av balansen mellom brede utdanningstilbud og mer spesialiserte tilbud som retter seg mot mindre elevgrupper. TONE vil også understreke betydningen av å ivareta elever med behov for individuelt tilrettelagte opplæringsløp. For mange av disse elevene er nærhet til hjemsted, familie og etablerte støtteordninger avgjørende for mestring, læring og gjennomføring. Dette perspektivet må derfor tillegges betydelig vekt i framtidige vurderinger av skole- og tilbudsstruktur. Samlet mener TONE at en fleksibel og desentralisert tilbudsstruktur gir de beste forutsetningene for høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og bærekraftig samfunnsutvikling i hele Trøndelag. En slik struktur bidrar til at ungdom kan ta utdanning nær hjemstedet, samtidig som næringsliv og offentlige tjenester sikres tilgang på den kompetansen de trenger i framtiden.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

TONE mener at Trøndelagssamfunnets beste handler om å sikre en balansert og bærekraftig utvikling i hele fylket. For å lykkes med dette må fylket ha levende lokalsamfunn, et mangfoldig næringsliv og tilgang på kompetent arbeidskraft i både byer og distrikter. En desentralisert og tilgjengelig videregående opplæring er en viktig forutsetning for å nå disse målene. Videregående skoler er mer enn utdanningsinstitusjoner. De er viktige kompetansemiljøer og samfunnsbyggere som bidrar til aktivitet, rekruttering og framtidstro i sine regioner. Når ungdom kan ta utdanning nær hjemstedet, kan de samtidig delta i lokalt arbeidsliv, kulturliv, idrett og frivillighet. Dette styrker både tilhørigheten til lokalsamfunnet og den sosiale bærekraften i regionene. TONE mener derfor at tilbudsstrukturen må gi ungdom reelle muligheter til å velge utdanning i egen region. For mange elever kan lange reiseavstander eller tidlig borteboertilværelse innebære økte belastninger som påvirker trivsel, læringsutbytte og gjennomføring. Nærhet til skole er derfor ikke bare et spørsmål om geografi, men også om likeverdige muligheter til utdanning. En regionalt forankret tilbudsstruktur er også avgjørende for framtidig kompetanseforsyning. Erfaring viser at mange elever etablerer seg i eller nær den regionen der de tar utdanning, gjennomfører praksisperioder og har læretid. Lokale utdanningstilbud bidrar derfor til å styrke rekrutteringen til kommuner, helse- og omsorgstjenester, offentlig sektor og næringsliv. Dersom utdanningstilbud sentraliseres og flere ungdommer må flytte ut av hjemregionen i ung alder, svekkes kontakten med lokalt arbeidsliv. Færre elever vil gjennomføre yrkesfaglig fordypning, praksis og læretid i hjemregionen, noe som kan redusere rekrutteringsgrunnlaget for lokale virksomheter. Over tid kan dette få betydelige konsekvenser for tilgang på fagarbeidere og annen nødvendig kompetanse i distriktene. TONE legger derfor til grunn at Trøndelagssamfunnets beste innebærer å utvikle hele fylket gjennom en tilbudsstruktur som bidrar til høy gjennomføring, god tilgang på kompetanse, levende lokalsamfunn og et bærekraftig arbeidsliv. Dette forutsetter at hensynet til kvalitet og effektiv ressursbruk balanseres mot behovet for nærhet, regional utvikling og langsiktig kompetansebygging i alle deler av Trøndelag.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener TONE at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. TONE mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for hybeltilskudd og borteboertilgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet. Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. TONE mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

TONE mener at skolefaglige vurderinger ved endringer i opplæringstilbud og skolestruktur må bygge på en helhetlig avveining av elevenes beste, regionale kompetansebehov, geografiske forutsetninger og samfunnsmessige konsekvenser. Elevenes beste må være et grunnleggende prinsipp i alle vurderinger. Konsekvenser for trivsel, tilhørighet, læringsutbytte, gjennomføring og muligheten til å få oppfylt egne utdanningsønsker må utredes grundig. Lange reiseavstander og økt behov for borteboertilværelse kan påvirke både læringsmiljø, psykososial trivsel og fullføring av videregående opplæring, og må derfor tillegges betydelig vekt. TONE mener videre at tilbudsstrukturen må ses i sammenheng med regionale kompetansebehov og arbeidsmarkedets etterspørsel. Videregående skoler er sentrale for rekruttering av framtidig arbeidskraft til kommuner, helse- og omsorgstjenester, næringsliv og offentlig sektor. Endringer i opplæringstilbudet bør derfor vurderes opp mot langsiktige behov for kompetanse og arbeidskraft i hele fylket. Videregående opplæring har også stor betydning for bosetting, næringsutvikling og levende lokalsamfunn. Når ungdom får mulighet til å ta utdanning nær hjemstedet, styrkes både tilknytningen til regionen og sannsynligheten for at kompetansen blir værende eller vende

tilbake etter endt utdanning. Geografiske forhold må tillegges større vekt enn det som ofte framkommer gjennom generelle elevtallsprognoser. Trøndelag har store regionale forskjeller, og konsekvensene av sentralisering er vesentlig større i områder med lange avstander mellom skolene enn i mer sentrale strøk. Løsninger som kan være hensiktsmessige i bynære områder, vil ikke nødvendigvis være bærekraftige i distriktsregionene. TONE vil også understreke at utviklingen i elevtall varierer betydelig mellom regionene og innad i regionen. I Værnesregionen vil antall ungdommer gå ned, men flest av disse ungdommene er bosatt i Stjørdal. Dvs mindre nedgang i distriktene rundt. I tillegg er det kun sett på fødselstall. Det bør tas i betraktning at de reelle tallene er annerledes. Det er ikke tatt høyde for tilflytning. Til slutt mener TONE at framtidige strukturendringer bør preges av fleksibilitet framfor permanente nedbygginger. Erfaring viser at både elevtall, søkermønstre og kompetansebehov kan endre seg over tid. Det er derfor viktig å bevare et handlingsrom som gjør det mulig å tilpasse kapasiteten og utvikle eller gjenopprette tilbud ved behov. TONE mener samlet at følgende hensyn bør vektlegges i skolefaglige vurderinger: Elevenes beste, herunder trivsel, mestring, tilhørighet og gjennomføring. Elevenes reelle mulighet til å få oppfylt sine utdanningsvalg. Regionale kompetansebehov og framtidig arbeidskraftbehov. Betydningen av videregående opplæring for bosetting, verdiskaping og næringsutvikling. Geografiske avstander og konsekvenser av økt borteboertilværelse. Regionale og individuelle forskjeller innad i regionen i elevtallsutvikling. Reell befolkningsvekst, ikke kun fødselstall. Behovet for fleksible løsninger som gir mulighet til å møte framtidige endringer i elevgrunnlag og kompetansebehov.

UTDANNINGSFORBUNDET STJØRDAL

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Marit Bentzen

Stilling: Kontaktperson vgs./styremedlem

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

I høringa er det forslag om å redusere fra 3 til 2 klasser på vg1 HO ved Ole Vig. I inneværende skoleår er det fire vg1-klasser på HO ved Ole Vig. Å halvere dette vg1-tilbudet til skoleåret 27-28 er for inngripende. Værnesregionen har, og vil fortsette å ha, et stort behov for kompetanse innen helse- og oppvekstfag. En halvering av tilbudet innen HO ved Ole Vig vil gå ut over tilbudet til elevene, fagmiljø og arbeidsplasser ved Ole Vig vgs. Vi vil advare mot å gjøre store endringer innen tilbudet for studieforberedende løp, så lenge arbeidet med fremtidens videregående skole fortsatt pågår i Utdanningsdirektoratet. Det er viktig å opprettholde tilbud, fagmiljø og arbeidsplasser frem mot 2030, slik at vi er best mulig forberedt til å implementere nye strukturer for studieforberedende løp.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Satsningen på idrett i Trøndelag er kostbar, og der er rimelig at idretten dekker mer av utgiftene til satsning på idrett. Det må være hensiktsmessig å samle tilbudene på færre skoler, for å utnytte kapasiteten best mulig og bevare kompetente fagmiljø.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Det kan være riktig å redusere tilbudet til påbygging til generell studiekompetanse, for å øke gjennomføringen og for å motivere flere elever til å gå ut som lærlinger. Men dette punktet må også sees i sammenheng med arbeidet med ny struktur for videregående opplæring, fordi dagens tilbud om påbygging kan bli endret fra 2030. Konsekvenser av en reduksjon i tilbudet om påbygging, vil være at skoler kan tilby færre programfag for elever på studieforberedende løp, og fare for overtallighet for fellesfag-lærere.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

For å opprettholde målsetningene om god kvalitet på opplæringen og høy gjennomføring, så må man ha kompetente fagmiljø på skolene, og nært samarbeid med lokalt næringsliv (inkl. kommunene). Det er grenser for hvor små fagmiljø kan være for å ivareta kvalitet, samtidig som man må ha et desentralisert opplæringstilbud til elevene, for å sikre gjennomføring. Det er allerede i dag vanskelig å rekrutterer og beholde kompetente lærere innenfor flere fag og steder i fylket. Dersom fylkeskommunen skal lykkes med å rekruttere kompetente lærere i fremtiden, så må de fylkeskommunale skolene være attraktive og stabile arbeidsplasser, med sterke fagmiljø og forutsigbare rammevilkår.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Forbedret skoleskyss og oppfølging av hybelboere er viktige kompenserende tiltak, dersom utdanningsprogram flyttes eller legges ned. Å legge tilbud til skoler som ligger ved trafikknutepunkt, som f.eks. Ole Vig i Værnesregionen, vil være hensiktsmessig med tanke på logistikk. Vi vil advare mot å erstatte fysisk undervisning med digital undervisning, fordi det er vanskelig å opprettholde kvaliteten på undervisning på digitale plattformer, spesielt i praktiske fag. Det blir også vanskeligere å ivareta elevenes psyko-sosiale miljø og behov for tilrettelegging.

SELBU NÆRINGSFORUM

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Hans Morten Kulseth

Stilling: Styreleder

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Selbu Næringsforum mener at framtidige endringer i tilbudsstrukturen må bygge på en helhetlig vurdering av elevenes utdanningsvalg, regionale kompetansebehov og hensynet til bærekraftige og levende lokalsamfunn. Tilbudsstrukturen i videregående opplæring er et viktig virkemiddel både for å sikre ungdom gode utdanningsmuligheter og for å dekke lokale samfunnets framtidige behov for kompetanse. Når det gjelder studieforberedende utdanningsprogram, ser Selbu Næringsforum at en viss konsentrasjon av tilbud kan være hensiktsmessig i områder hvor avstandene mellom skolene er korte og tilgjengeligheten er god. I distriktsregioner med store geografiske avstander vil tilsvarende løsninger kunne få langt større konsekvenser for elevenes valgmuligheter og tilgangen til videregående opplæring. Lokale studietilbud bidrar til at flere ungdommer kan gjennomføre utdanningen i hjemregionen, samtidig som det styrker tilknytningen til lokalsamfunnet og kan øke sannsynligheten for tilbakeflytting etter endt høyere utdanning. Selbu næringsforum er særlig bekymret for forslag som innebærer redusert kapasitet innen yrkesfaglige utdanningsprogram. Dette skjer samtidig som både næringslivet og offentlige tjenester melder om betydelige utfordringer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Behovet er spesielt stort innen helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk, herunder tømmerfaget, malere, murere, betong (flisleggere) samt flere andre fagområder hvor etterspørselen etter fagarbeidere forventes å øke i årene framover pga store årskull som går av pensjonister. En reduksjon i antall elevplasser kan føre til høyere inntakskrav, færre valgmuligheter og økt risiko for at elever ikke får oppfylt sine utdanningsønsker. Selbu næringsforum mener dette er uheldig både for den enkelte elev og for samfunnet som helhet. Mange elever opplever yrkesfag som en mer praktisk og motiverende opplæringsarena enn studieforberedende utdanningsprogram. Dersom elever som ønsker yrkesfag ikke får plass og i stedet velger eller presses over på studieforberedende løp, kan det føre til redusert motivasjon, svakere gjennomføring og i verste fall økt frafall. Selbu næringsforum vil understreke at et bredt og tilgjengelig yrkesfaglig tilbud ikke bare handler om å dekke arbeidslivets behov for kompetanse. Det handler også om å sikre at elever får reelle valgmuligheter og et opplæringstilbud som er tilpasset deres interesser, forutsetninger og framtidsplaner. På denne bakgrunn mener Selbu næringsforum at dimensjoneringen av opplæringstilbudene i størst mulig grad bør baseres på faktisk elevsøkning, dokumenterte kompetansebehov og regionale arbeidsmarkedsanalyser. Samtidig må skolene ha nødvendig handlingsrom til å justere kapasitet og tilbud over tid. Framtidige strukturendringer bør derfor legge til rette

for fleksibilitet framfor permanente reduksjoner som begrenser muligheten til å opprette, videreføre eller utvide tilbud når elevgrunnlaget og arbeidslivets behov tilsier det. Selbu næringsforum støtter samtidig prinsippet om at elever som har som mål å oppnå generell studiekompetanse, i størst mulig grad bør gjennomføre et studieforberedende utdanningsløp framfor å måtte gå veien om påbygging til generell studiekompetanse. Dette kan bidra til mer målrettede utdanningsløp og bedre gjennomføring. Dersom fylkeskommunen ønsker å styrke denne utviklingen, kan det være aktuelt å vurdere tiltak som i større grad kanaliserer søkere med studiekompetanse som mål inn på studieforberedende utdanningsprogram fra starten av. Eventuelle endringer i ordningen med påbygg må imidlertid vurderes nøye opp mot behovet for fleksibilitet og muligheten for elever på yrkesfag til å ombestemme seg underveis i utdanningsløpet. Samlet mener Selbu næringsforum at en fleksibel, desentralisert og behovsstyrt tilbudsstruktur vil gi de beste forutsetningene for høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og en framoverlent utvikling i hele Trøndelag.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Selbu næringsforum stiller spørsmål ved om det i hovedsak er fylkeskommunens ansvar alene å finansiere og opprettholde smale tilbud som omfatter et begrenset antall elever. Når de økonomiske rammene er stramme, bør det vurderes om det finnes alternative modeller der næringsliv, idrettsorganisasjoner og andre relevante aktører bidrar i større grad til å finansiere eller tilrettelegge slike tilbud. Selbu næringsforum vil også peke på at dagens opplæringssystem gir betydelig fleksibilitet, og at det kan være mulig å kombinere satsing på idrett eller andre spesialiserte aktiviteter med ordinære utdanningsløp. For enkelte elever kan også fireårige løp være et aktuelt alternativ for å kombinere utdanning og satsing på høyt nivå. Selbu næringsforum anerkjenner betydningen av idrett og fysisk aktivitet for ungdom og ser verdien av gode utviklingsmuligheter for talentfulle utøvere. Samtidig mener Selbu næringsforum at når det må foretas prioriteringer innenfor begrensede økonomiske rammer, bør hovedvekten legges på tilbud som kommer den brede elevmassen til gode og som bidrar til å dekke samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse. Ressursene bør derfor i størst mulig grad innrettes mot utdanningstilbud som når mange elever og har stor betydning for framtidig kompetanseforsyning i fylket

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Selbu næringsforum mener at påbygg til generell studiekompetanse er et viktig tilbud som gir elever med yrkesfaglig bakgrunn mulighet til videre studier og høyere utdanning. Samtidig må dimensjoneringen av tilbudet vurderes opp mot elevenes utdanningsvalg, arbeidslivets behov for kompetanse og målet om høy gjennomføring i videregående

opplæring. Mange elever opplever at et yrkesfaglig utdanningsløp gir verdifull praktisk erfaring og økt motivasjon for videre utdanning innen eget fagområde. Kompetansen de tilegner seg gjennom programfag, praksis og eventuelt læretid, kan være et godt grunnlag for videre studier og yrkesutvikling. Selbu Næringsforum vil samtidig påpeke at påbyggsåret er faglig krevende for mange elever. Overgangen fra et yrkesfaglig løp til et komprimert studieforberedende år innebærer store krav til omstilling og arbeidsinnsats. Dette understreker betydningen av god rådgivning og karriereveiledning gjennom hele utdanningsløpet, slik at elevene kan ta informerte valg basert på egne interesser, forutsetninger og framtidsplaner. Arbeidslivet i Trøndelag har et økende behov for faglært arbeidskraft. Flere elever som gjennomfører læreplass og oppnår fag- eller svennebrev vil bidra til å dekke dette behovet. Selbu Næringsforum mener derfor at statusen til yrkesfaglige utdanninger må styrkes, samtidig som mulighetene for videreutdanning og karriereutvikling etter fag- eller svennebrev synliggjøres bedre. Selbu Næringsforum mener det bør vurderes hvordan flere elever kan motiveres til å fullføre et ordinært fagopplæringsløp før de eventuelt går videre til høyere utdanning. I den sammenheng kan det være aktuelt å vurdere om fullført fag- eller svennebrev i større grad bør være hovedveien til påbygg. Det kan også vurderes om påbyggstilbudet bør samles på færre studiesteder for å sikre robuste fagmiljø og god ressursutnyttelse. Samlet mener Selbu næringsforum at dimensjoneringen av påbyggstilbudet må baseres på dokumentert etterspørsel, gjennomføringstall og arbeidslivets behov for kompetanse. Målet bør være å finne en god balanse mellom behovet for studiekompetanse og behovet for flere fagarbeidere, samtidig som elevenes muligheter for fleksible utdannings- og karriereveier ivaretas.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Selbu næringsforum mener at organiseringen av tilrettelagte opplæringstilbud må ta utgangspunkt i elevenes behov og de geografiske forutsetningene i fylket. I byområder, hvor avstandene mellom skolene er korte og tilgjengeligheten er god, kan samlokaliserte løsninger bidra til sterkere fagmiljø, mer effektiv ressursutnyttelse og et bredere tilbud til elevene. I distriktsregioner er situasjonen annerledes. Her mener Selbu Næringsforum at tilrettelagte opplæringstilbud i størst mulig grad bør være tilgjengelige lokalt. Nærhet til hjemsted, familie og etablerte støttenettverk er ofte avgjørende for elevenes trivsel, mestring og gjennomføring. Lokale tilbud gir også bedre forutsetninger for et tett samarbeid mellom skole, foresatte, kommunale tjenester, arbeidsliv og andre støtteaktører som er viktige for å sikre helhetlige og individuelt tilpassede opplæringsløp. Selbu næringsforum registrerer at organiseringen ved Selbu videregående skole i dag legger godt til rette for inkludering og samhandling. Elevene deltar i skolens felles miljøer og benytter fellesarealer og verksteder sammen med øvrige elever, samtidig som ansatte bidrar på tvers av ulike opplæringstilbud. Dette styrker både fellesskap, tilhørighet og deltakelse i skolemiljøet. Et viktig mål må være at elever som har forutsetninger for å bli lærekandidater får erfaring fra arbeidslivet gjennom praksis og samarbeid med lokale bedrifter i løpet av skolegangen. Nære relasjoner til lokale arbeidskulturer/ personer i

arbeidsliv er ofte en nøkkelfaktor for å lykkes med overgangen til arbeid og varig tilknytning til arbeidsmarkedet. På denne bakgrunn mener Selbu Næringsforum at framtidige endringer må ivareta behovet for desentraliserte og lokalt tilgjengelige tilbud i distriktsområdene. Samtidig kan samlokaliserte løsninger være hensiktsmessige i byområder der dette styrker kvaliteten på opplæringen og gir faglige og organisatoriske gevinster for elevene. Målet må være å finne løsninger som kombinerer kvalitet, inkludering og nærhet til de støtte- og samarbeidsarenaene som den enkelte elev er avhengig av for å lykkes

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

SNF har ikke tatt stilling til dette spørsmålet. pga. liten kjennskap til skolen.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Selbu næringsforum mener at skolene i regionen har både kapasitet, kompetanse og et sterkt engasjement for å bidra til å møte framtidens kompetansebehov. Gjennom etablerte samarbeidsrelasjoner mellom videregående skoler, kommuner, næringsliv og opplæringskontor er det et godt grunnlag for å utvikle fleksible og behovstilpassede løsninger som svarer på regionale utfordringer og arbeidslivets store etterspørsel etter kompetanse. Selbu næringsforum vil særlig understreke betydningen av å se ungdomsopplæring og voksenopplæring i sammenheng. I takt med at ungdomskullene blir mindre, vil det bli stadig viktigere å utnytte den kapasiteten og kompetansen som finnes ved skolene til opplæring av voksne. Dette kan bidra til bedre ressursutnyttelse, styrke skolenes bærekraft og samtidig sikre arbeidslivet tilgang på nødvendig kompetanse gjennom hele yrkeslivet. En mer helhetlig tilnærming til livslang læring kan også gi større forutsigbarhet i tilbudsstrukturen og bidra til å opprettholde robuste fagmiljø ved skolene. Selbu næringsforum mener derfor at videregående skoler må ses som regionale kompetansesentre med ansvar for både ungdoms- og voksenopplæring, og som en viktig del av den samlede kompetanseutviklingen i regionen.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Selbu næringsforum mener at framtidens tilbudsstruktur må være fleksibel og tilpasningsdyktig, slik at den kan møte både elevenes utdanningsønsker og samfunnets behov for kompetanse. Tilbudsstrukturen bør utvikles med utgangspunkt i lokale og regionale kompetansebehov, arbeidslivets etterspørsel og elevenes faktiske søkemønster. Når søkningen til et tilbud er lav, kan det være hensiktsmessig å sette tilbudet på pause, men det må samtidig være mulig å gjenopprette tilbud når elevgrunnlaget eller kompetansebehovet tilsier det. Selbu næringsforum advarer stort mot omfattende sentralisering og varig nedbygging av skoletilbud i distriktene. Trøndelag er et fylke med store geografiske avstander, og konsekvensene av å redusere tilbud nær elevenes hjemsted

kan bli betydelige. For å sikre bosetting, verdiskaping og tilgang på kvalifisert arbeidskraft i hele fylket er det viktig å opprettholde et tilstrekkelig bredt utdanningstilbud lokalt, særlig på Vg1 og, så langt det er mulig, også på Vg2. Også mindre skoler må ha en bredde i tilbudene som gjør dem relevante for ungdommenes utdanningsvalg og framtidsplaner. Innenfor stramme økonomiske rammer vil det være nødvendig å foreta prioriteringer. Selbu næringsforum mener at ressursene i størst mulig grad bør innrettes mot tilbud som kommer mange elever til gode, bidrar til høy gjennomføring og dekker arbeidslivets behov for kompetanse. Samtidig må det gjøres helhetlige vurderinger av balansen mellom brede utdanningstilbud og mer spesialiserte tilbud som retter seg mot mindre elevgrupper. Selbu næringsforum vil også understreke betydningen av å ivareta elever med behov for individuelt tilrettelagte opplæringsløp. For mange av disse elevene er nærhet til hjemsted, familie og etablerte støtteordninger avgjørende for mestring, læring og gjennomføring. Dette perspektivet må derfor tillegges betydelig vekt i framtidige vurderinger av skole- og tilbudsstruktur. Samlet mener Selbu næringsforum at en fleksibel og desentralisert tilbudsstruktur gir de beste forutsetningene for høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og bærekraftig samfunnsutvikling over hele Trøndelag. En slik struktur bidrar til at ungdom kan ta utdanning nær hjemstedet sitt, samtidig som næringsliv og offentlige tjenester sikres tilgang på den kompetansen vi trenger i framtiden.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Selbu næringsforum mener at Trøndelagssamfunnets beste handler om å sikre en balansert og framoverlent utvikling i hele fylket. For å lykkes med dette må fylket ha levende lokalsamfunn, et mangfoldig næringsliv og tilgang på kompetent arbeidskraft i både byer og distrikter. En desentralisert og tilgjengelig videregående opplæring er en viktig forutsetning for å nå disse målene. Videregående skoler er mer enn utdanningsinstitusjoner. De er viktige kompetansemiljøer og samfunnsbyggere som bidrar til aktivitet, rekruttering og framtidstro i sine regioner. Når ungdom kan ta utdanning nær hjemstedet, kan de samtidig delta i lokalt arbeidsliv på kveldstid, kulturliv, idrett og frivillighet. Dette styrker både tilhørigheten til lokalsamfunnet og den sosiale bærekraften i regionene. Selbu næringsforum mener derfor at tilbudsstrukturen må gi ungdom reelle muligheter til å velge utdanning i egen region. For mange elever kan lange reiseavstander eller tidlig borteboertilværelse innebære økte belastninger som påvirker trivsel, læringsutbytte og gjennomføring. Nærhet til skole er derfor ikke bare et spørsmål om geografi, men også om likeverdige muligheter til utdanning. En regionalt forankret tilbudsstruktur er også avgjørende for framtidig kompetanseforsyning. Erfaring viser at mange elever etablerer seg i eller nær den regionen der de tar utdanning, gjennomfører praksisperioder og har læretid. Lokale utdanningstilbud bidrar derfor til å styrke rekrutteringen til kommuner, helse- og omsorgstjenester, offentlig sektor og vårt brede lokale næringsliv. Dersom utdanningstilbud sentraliseres og flere ungdommer må flytte ut av hjemregionen i ung alder, svekkes kontakten med lokalt arbeidsliv. Færre elever vil gjennomføre yrkesfaglig fordypning, praksis og læretid i hjemregionen, noe som kan redusere

rekrutteringsgrunnlaget for lokale virksomheter. Over tid kan dette få betydelige konsekvenser for tilgang på fagarbeidere og annen nødvendig kompetanse i distriktene. Selbu næringsforum legger derfor til grunn at Trøndelagssamfunnets beste innebærer å utvikle hele fylket gjennom en tilbudsstruktur som bidrar til høy gjennomføring, god tilgang på kompetanse, levende lokalsamfunn og et utviklende arbeidsliv. Dette forutsetter at hensynet til kvalitet og effektiv ressursbruk balanseres mot behovet for nærhet, regional utvikling og langsiktig kompetansebygging i alle deler av Trøndelag.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener Selbu Næringsforum at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes psykiske helse, trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. Selbu næringsforum mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for hybeltilskudd og boutgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet. (fadderordning) Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. Selbu Næringsforum mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur. Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener Selbu Næringsforum at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes psykiske helse, trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. Selbu næringsforum mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for

hybeltilskudd og boutgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet.(fadderordning) Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. Selbu Næringsforum mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur. Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener Selbu Næringsforum at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes psykiske helse, trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. Selbu næringsforum mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for hybeltilskudd og boutgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet.(fadderordning) Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. Selbu Næringsforum mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur. Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener Selbu Næringsforum at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes psykiske helse, trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. Selbu næringsforum mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer

fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for hybeltilskudd og boutgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet.(fadderordning) Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. Selbu Næringsforum mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur. Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener Selbu Næringsforum at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes psykiske helse, trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. Selbu næringsforum mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for hybeltilskudd og boutgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet.(fadderordning) Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. Selbu Næringsforum mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur. Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener Selbu Næringsforum at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes psykiske helse, trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. Selbu næringsforum mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som

elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for hybeltilskudd og boutgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet. (fadderordning) Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. Selbu Næringsforum mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Selbu næringsforum mener at skolefaglige vurderinger ved endringer i opplæringstilbud og skolestruktur må bygge på en helhetlig avveining av elevenes beste, regionale kompetansebehov, geografiske forutsetninger og samfunnsmessige konsekvenser. Elevenes beste må være et grunnleggende prinsipp i alle vurderinger. Konsekvenser for trivsel, tilhørighet, læringsutbytte, gjennomføring og muligheten til å få oppfylt egne utdanningsønsker må utredes grundig. Lange reiseavstander og økt behov for borteboertilværelse kan påvirke både læringsmiljø, psykososial trivsel og fullføring av videregående opplæring, og må derfor tillegges betydelig vekt. Selbu Næringsforum mener videre at tilbudsstrukturen må ses i sammenheng med regionale kompetansebehov og arbeidsmarkedets etterspørsel. Videregående skoler er sentrale for rekruttering av framtidig arbeidskraft til kommuner, helse- og omsorgstjenester, næringsliv og offentlig sektor. Endringer i opplæringstilbudet bør derfor vurderes opp mot langsiktige behov for kompetanse og arbeidskraft i hele fylket. Videregående opplæring har også stor betydning for bosetting, næringsutvikling og levende lokalsamfunn. Når ungdom får mulighet til å ta utdanning nær hjemstedet, styrkes både tilknytningen til regionen og sannsynligheten for at kompetansen blir værende eller vende tilbake etter endt utdanning. Geografiske forhold må tillegges større vekt enn det som ofte framkommer gjennom generelle elevtallsprøgnoser. Trøndelag har store regionale forskjeller, og konsekvensene av sentralisering er vesentlig større i områder med lange avstander mellom skolene enn i mer sentrale strøk. Løsninger som kan være hensiktsmessige i bynære områder, vil ikke nødvendigvis være bærekraftige i distriktsregionene. Selbu næringsforum vil også understreke at utviklingen i elevtall varierer betydelig mellom regionene og innad i regionen. I Værnesregionen vil antall ungdommer gå ned, men flest av disse ungdommene er bosatt i Stjørdal. Dvs mindre nedgang i distriktene rundt. I tillegg er det kun sett på fødselstall. Det bør tas i betraktning at de reelle tallene er annerledes. Det er ikke tatt høyde for tilflytning, flykninger med mere. Til slutt mener Selbu næringsforum at framtidige

strukturendringer bør preges av fleksibilitet framfor permanente nedbygginger. Erfaring viser at både elevtall, søkermønstre og kompetansebehov kan endre seg over tid. Det er derfor viktig å bevare et handlingsrom som gjør det mulig å tilpasse kapasiteten og utvikle eller gjenopprette tilbud ved behov. Selbu næringsforum mener samlet at følgende hensyn bør vektlegges i skolefaglige vurderinger: Elevenes beste, herunder trivsel, mestring, tilhørighet og gjennomføring. Elevenes reelle mulighet til å få oppfylt sine utdanningsvalg. Regionale kompetansebehov og framtidig arbeidskraftbehov. Betydningen av videregående opplæring for bosetting, verdiskaping og næringsutvikling. Geografiske avstander og konsekvenser av økt borteboertilværelse. Regionale og individuelle forskjeller innad i regionen i elevtallsutvikling. Reell befolkningsvekst, ikke kun fødselstall. Behovet for fleksible løsninger som gir mulighet til å møte framtidige endringer i elevgrunnlag og kompetansebehov.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Bjørgunn Uthus

Stilling:

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Jeg mener at det er viktig å opprettholde antall plasser på yrkesfaglige utdanningsprogram, spesielt i distriktene.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Jeg mener at man kan redusere satsningen på spisset toppidrett

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Fortsette med påbygg på de skolene som har det, men evt med færre klasser på store skoler.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Ingen kommentar til ITO i Trondheim

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Ingen kommentar

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Ingen kommentar

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Redusere antall klasser på store skoler, samt evt organisatorisk sammenslåing på skoler som ligger nær hverandre geografisk.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

I "Trøndelagssamfunnets beste" legger jeg å ivareta mangfoldet i Trøndelag og legge til rette for utvikling i både bygd og by. Jeg mener det er viktig å ivareta ungdommer som bor i rurale områder, slik at de ikke blir tunget til å flytte på hybel når de er 16 år. Dette tror jeg er viktig for fullføringsgraden for disse ungdommene, slik at de ikke havner utenfor skole- og arbeidsliv.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Skoleskyss fra Selbu må forbedres betraktelig hvis alle elever må ut av kommunen for å gå på videregående skole. Det er viktig med mulighet for å bo i Selbu og gå på Ole Vig hvis den videregående skolen i Selbu blir nedlagt.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Jeg mener at læringsmiljøet for elevene i Selbu blir forverret dersom Selbu vgs blir nedlagt. Selbu vgs er kjent for å ha veldig god kvalitet på opplæringen og stor fullføringsgrad. Gjennom en oversiktlig mengde med elever på skolen og et svært godt samarbeid med opplæringskontoret i Neadalen (TONE), blir elevene fulgt opp på en bedre måte enn gjennomsnittet både på skolen og i læretiden. Jeg mener at faren for dropouts er stor, dersom sårbare og faglig svake elever må flytte ut av bygda og gå på en stor skole og bo på hybel når de er 16 år. I og med at Ole Vig vgs har fulle klasser og ventelister, kommer de elevene som har dårligst karaktersnitt (og ofte er mest sårbare) til å måtte gå på skoler som er lengre unna hjembygda.

SELBU VEKST AS

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Ole Morten Balstad

Stilling: Rådgiver

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

På generelt grunnlag både yrkesfag og studieforberedende prioriteres i forhold til estetiske fag som musikk og toppidrett.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

I en tid der dynamikken rundt kompetansebehov og strukturelle endringer innenfor en rekke ulike områder skjer raskere og raskere, er det også et stort behov for å tilpasse den videregående utdanningsmodellen inn i en ny hverdag, en hverdag vi enda ikke vet hvordan er. Samfunnsutviklingene går stadig raskere, og overordnet er dette den aller største utfordringen det videregående opplæringsløpet står overfor i årene som kommer, langt mer komplekst og vanskelig å forutse enn de rene strukturelle utfordringene. For Selbu og Neadalen som del kan vi oppsummere noen av utfordringene et videregående opplæringsløp står overfor med følgende eksempler, da for vårt vedkommende med et stort positivt fortegn: Siden 2019 har Selbu og Tydal sammen fått over 200 nye arbeidsplasser, dette mye innenfor næringer knyttet til techindustri, samt helt nye næringer I 2019 startet tynnplatebedriften Sifa et løft som har medført en omsetningsøkning fra 20 millioner til godt over 100 millioner kroner årlig, samt en økning i antall ansatte fra i underkant av 20 til i overkant av 50 ansatte. Bedriften er nå etablert i et marked med betydelig vekstpotensiale, og har som målsetting å vokse ytterligere i årene som kommer. I 2024 tok Norbit et valg om å utvide virksomheten i Selbu. Dette medførte blant annet bygging av nye produksjonslokaler, og i løpet av halvannet år gikk antall ansatte ved Norbit EMS Selbu fra 70 til 120, dvs. en økning på hele 50 personer. Norbit har som mål å doble omsetningen frem i mot 2030, dette organisk, evt. oppkjøp kommer i tillegg, og en del av denne veksten vil tilfalle Selbu, noe som betyr både flere ansatte og et bredere og mer komplekst kompetansebehov. I 2026 åpnet Radionor sin nye fabrikk i Selbu. Radionor er en verdensledende, unik leverandør av kommunikasjonsutstyr inn mot forsvarsindustrien, og ser også for seg betydelig vekst i årene fremover, fra dagens nivå med en årsomsetning på 2,5 milliarder kroner. Radionor forventer også flere titalls nye ansatte i de kommende årene. I 2026 la Tydal Datacenter om driftsmodellen med utgangspunkt i å bli et av verdens største datasenter for kunstig intelligens. Dette medfører minimum 100 arbeidsplasser ved senteret, og en stor del av disse må rekrutteres i løpet av det kommende året. Dette illustrerer noe av kompleksiteten med å rigge et utdanningssystem som tilpasser seg et

næringsliv som utvikler seg stadig raskere. I Neadalen har vi bare de siste to årene fått mellom 150 og 200 nye arbeidsplasser, arbeidsplasser en ikke hadde mulighet til å forutse. Bare det siste året har vi fått over 100 nye arbeidsplasser med et kompetansebehov som både i Neadalen, i Trøndelag og nær sagt i Norge er nytt og komplekst. Vi ser også en trend i at spesielt industri trekker tilbake til Europa og Norge i takt med en stadig med ustabil verden. Vi ser også en trend der industrien trekker ut fra byene og inn til randsonene grunnet logistikkmessige utfordringer i bystrøk, samt plassmangel, og vi ser også at industri etableres der det er mulig å få tilgang til energi, noe som gjerne er i distriktene. Vi ser også at aktører ønsker å etablere seg i distrikter og randkommuner til sentrale knutepunkt som eksempelvis flyplass, da ansatte her gjerne er mer lojale og blir en mer varig kilde til kompetanse enn i bynære strøk der bytte av arbeidsplass gjerne skjer hyppigere. Og over 200 nye arbeidsplasser innen høykompetanseindustri i Neadalen siden 2019 er et meget godt eksempel på akkurat dette. Selbu videregående skole har også lyktes særdeles godt med opprettelsen av en landsdekkende linje for fornybar energi, en linje som allerede andre året hadde ventelister, og en linje som er utarbeidet i tett samarbeid med aktører som Stakraft, ANEO og Selbu Energiverk. Her viser skolen nettopp at de har forstått oppdraget med å tilpasse opplæringstilbudet til næringslivets behov, da fornybar energi er spådd å bli en av de viktigste og ikke minst mest fremtidsrettede næringene i årene fremover. Videregående opplæring bør til en hver tid legges opp slik at en dekker så mye av kompetansebehovet det lokale næringslivet etterspør som mulig. I tillegg har de videregående skolene en samfunnsrolle. Selbu videregående skole leverer særdeles godt på dette samfunnsoppdraget. De leverer best på gjennomføring av fylkets skoler, de får så godt som alle elever ut i et lærlingeløp, og sammen med det lokale opplæringskontoret TONE får de også alle gjennom lærlingeløpet. I tillegg er skolens elever meget viktige samfunnsaktører som vikarer innen flere næringer, ikke minst innen helsesektoren og detaljhandel, dette i tillegg til at de er med på å opprettholde og utvikle et aktivt lokalsamfunn gjennom deltagelse i idrett og andre kulturelle aktiviteter. Det å ha ungdommer boende i bygda til de er 18 år skaper også større tilhørighet til dalføret, noe som i ettertid medfører at flere ønsker å bosette seg og være aktive samfunnsbyggere både på kort og lang sikt.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Line Kristin Eian

Stilling:

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Jeg mener det er viktig å beholde mangfoldet i studieforberedende utdanninger. Det er ikke realistisk å tro at alle elevene ønsker å gå studiespesialiserende. Som lærer på denne studieretningen vet jeg at ST ikke er et alternativ for mange av våre elever. Jeg ønsker derfor at Musikk, dans, drama opprettholdes som studietilbud for ungdommene i Værnesregionen. Stjørdal er fylkets nest største by, og MDD utgjør en naturlig og viktig del av utdanningstilbudet.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

ingen kommentar

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Tilbudet bør reduseres noe, fordi for mange elever velger dette etter YF i stedet for å gå i lære som fagarbeider

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

ingen kommentar

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

ingen kommentar

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

ingen kommentar

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Musikklinjene er en motor i de lokale musikkmiljøene, og en sentralisering vil ikke være til elevenes eller lokalsamfunnenes beste.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

GJELDER MUSIKK . Skolene som idag har musikk som utdanningsprogram var delaktige via HTV og rektorer i å utarbeide "Rapport om organisering og ressursbruk". Rapporten viser at en nedskjæring tilsvarende alternativ 1 i høringsutkastet, vil svekke den praktiske opplæringen. Teksten i høringsutkastet skriver at denne nedskjæringen KAN gå ut utover den praktiske opplæringa. Den tidligere omtalte rapporten konkluderer med at opplæringen ved et så omfattende kutt VIL bli kraftig svekket. Det er ikke mulig å gjennomføre et kutt av en slik størrelsesorden uten å berøre undervisningen i fordypningsinstrument, og nettopp denne undervisningen utgjør kjernevirksomheten i musikklinjas virksomhet. Udir har satt i gang et omfattende arbeid for endring av dagens opplæring i videregående skole (KLAR2030). jeg ber derfor innstendig om at fylkeskommunen ikke vedtar irreversible kutt i musikktilbudet nå før vi vet hva som ligger foran oss av sentrale endringer.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Lisbeth Stokke Grande

Stilling:

Region: Værnes

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

ALLE FAGORGANISERTE, OG ANDRE ANSATTE VED SELBU VIDEREGÅENDE SKOLE.

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Steinar Eidem

Stilling: Arbeidsplassstiltsvalgt Selbu vgs

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Vi støtter ikke en generell reduksjon i yrkesfaglige plasser begrunnet primært i at yrkesfag koster mer per elev enn studieforbereidende utdanning. Dimensjonering av yrkesfag må i større grad bygge på regionale arbeidskraftbehov, tilgang på læreplasser og dokumenterte forbindelser mellom skole og lokalt arbeidsliv. Dette bør skrives inn i planen for tilbudsstruktur frem mot 2040. Fylkeskommunens eget høringsnotat erkjenner at distriktene er særlig avhengige av yrkesfag og at reduksjon av yrkesfag i utgangspunktet gir færre lærlinger. Dette bør etter vår vurdering veie tungt. Yrkesfag fungerer best når utdanningssystemet og arbeidslivet er tett koblet. Norsk forskning viser at overgangen mellom skole og lære er avhengig av kommunikasjon og samarbeid mellom skole, opplæringsaktører og bedrifter. Et etablert lokalt nettverk av lærebedrifter er derfor en ressurs som vanskelig lar seg flytte administrativt sammen med et utdanningstilbud. I rurale områder kan en reduksjon i yrkesfag dessuten få en dobbel effekt, der regionen mister både et utdanningstilbud og en viktig rekrutteringskanal til det lokale arbeidslivet. I rurale områder bør sentrale Vg1- og Vg2-tilbud innen samme yrkesfag vurderes som en sammenhengende lokal utdanningskjede. Dersom Vg2 systematisk flyttes ut, kan det svekke rekrutteringen allerede til Vg1, fordi elever da må bytte skole, få lengre reisevei eller flytte etter ett år. Dette kan igjen svekke skolens elevgrunnlag og den lokale rekrutteringen til lære og arbeid. Selbu videregående kan brukes som eksempel. Skolen har over tid utviklet et tett samarbeid med lokalt og regionalt næringsliv, og elever får læreplasser i regionen. Et slikt fungerende skole-arbeidslivssystem bør betraktes som en styrke i dimensjoneringen, ikke som en kostnadspost isolert fra arbeidsmarkedet. I dette ligger også et tett og integrert samarbeide med TONE (Tverrfaglig Opplæringskontor i Neadalen). Vi støtter samtidig og poengterer viktigheten av at studiespesialisering opprettholdes som en del av grunnstrukturen ved rurale videregående skoler, selv når klassene enkelte år er små. Et lokalt studiespesialiserende tilbud er nødvendig både for reell valgfrihet og for rekruttering til høyere utdanning fra distriktene.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Vi mener det er rimelig å redusere særskilte kostnader knyttet til spisset toppidrett før det gjennomføres tiltak som svekker grunnleggende videregående tilbud i rurale områder.

Spisset toppidrett er et tilleggstilbud for en avgrenset gruppe elever. Et lokalt VG1-, studiespesialiserings- eller yrkesfagtilbud har derimot betydning for hele ungdomskull og for regionens tilgang på kompetanse og arbeidskraft. Vi støtter derfor hovedprinsippet om tydeligere kostnadsdeling mellom skoleeier og idretten, så lenge elevene fortsatt gis forsvarlige muligheter til å kombinere opplæring og idrett.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Vi støtter en viss dimensjonering av Vg3-påbygg dersom formålet er å få flere elever som faktisk ønsker et fagarbeiderløp til å fullføre med fagbrev. Samtidig mener vi det er viktig å unngå en forståelse av påbygg som en feil eller unødvendig dyr vei til studiekompetanse. For en del elever, særlig innen helse- og oppvekstfag, er kombinasjonen yrkesfag og påbygg en etablert vei videre til høyere utdanning. Norsk forskning viser at mange elever innen helse- og oppvekstfag ikke går videre til lære, men søker studiekompetanse for å kvalifisere seg til høyere utdanning [10]. Dette gjelder et utdanningsområde som fortsatt er sterkt kvinnedominerende, og i rurale områder må dette også ses i sammenheng med et kjønnsdelt arbeidsmarked. For mange unge kvinner representerer helse- og oppvekstfag kombinert med påbygg en viktig vei videre til profesjonsutdanninger som sykepleie, vernepleie, barnehagelærer og barnevern – yrker som samtidig er sentrale for kommunenes og regionenes framtidige kompetansebehov. En for sterk innstramming i påbygg kan derfor få utilsiktede fordelingsvirkninger ved at den begrenser en av de viktigste utdanningsveiene fra lokal videregående skole til høyere utdanning for unge kvinner i distriktene. Påbygg bør derfor dimensjoneres med utgangspunkt i mer enn gjennomføringssannsynlighet og kostnad per elev. Det bør også vurderes hvilken funksjon tilbudet har som overgang mellom yrkesfag og høyere utdanning, hvilke elevgrupper som benytter det, og hvilke regionale kompetansebehov det bidrar til å dekke. Vi mener derfor at karaktergrenser ikke bør være det eneste styringsinstrument. Det bør også tas hensyn til utdanningsløp, motivasjon, regionale arbeidskraftbehov og lik tilgang til høyere utdanning. Dette er særlig viktig fordi nyere norsk forskning viser at begrenset gjennomtrengelighet mellom yrkesfag og høyere utdanning kan bidra til å reprodusere sosial ulikhet [11].

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

ITO-tilbud bør så langt som mulig lokaliseres slik at elever med omfattende behov ikke påføres unødvendig lang transporttid. Denne elevgruppen kan være særlig avhengig av kontinuitet, nærhet til familie og hjelpeapparat og stabile relasjoner til personalet. Geografisk tilgjengelighet bør derfor inngå som et sentralt kriterium sammen med tilgang på nødvendig kompetanse og egnede lokaler. Vi mener ikke at ordinære utdanningstilbud

bør flyttes før mulighetene for arealtilpasning og annen bruk av eksisterende bygg er grundig utredet. Å beholde ITO-tilbud på lokale skoler og integrere det i skolehverdagen er viktig for alle elever og for sosial integrering i samfunnet generelt, noe som er et sentralt overordnet mål i norsk skole. Ved Selbu videregående skole har vi god tradisjon for inkludering av ITO-elever, med klasserom sentralt plassert i skolemiljøet. Dette gir gode muligheter til deltakelse i ordinær klasseundervisning og felles skolerelaterte aktiviteter.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Vi har ikke et tilstrekkelig lokalt kunnskapsgrunnlag til å anbefale alternativ 1 eller 2 for Olav Duun videregående skole. På prinsipielt grunnlag mener vi imidlertid at samme kriterier bør brukes her som ellers: regionalt kompetansebehov, dokumenterte søkertall over tid, geografiske avstander, læreplasser, eksisterende fagmiljø og samfunnsmessige konsekvenser.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Videregående opplæring for voksne bør dimensjoneres sterkere ut fra regionale arbeidskraftbehov og eksisterende fagmiljø ved skolene. I distriktene bør voksenopplæring også ses som et virkemiddel for å opprettholde og videreutvikle fagmiljøene ved de lokale videregående skolene. Når samme fagmiljø kan gi opplæring til både ungdom og voksne, øker utnyttelsen av lærere, verksteder og samarbeid med lokale bedrifter. Dette kan være særlig relevant i regioner som står overfor mangel på arbeidskraft innen helse, industri, bygg og andre fagarbeideryrker. Ved Selbu videregående skole er det tradisjon å ha voksenopplæring godt integrert i videregående skole, både i forhold til lokaler, men også gjennom deltaking i fag så som kroppsøving, samt samarbeid mellom ordinær undervisning og voksenopplæringa i ulike tema/prosjekt.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsettingene, gitt de nye rammevilkårene?

Vi mener målsettingene best kan oppnås gjennom differensiering framfor standardisering. En framtidig modell bør skille tydelig mellom: 1. byområder og områder der flere skoler ligger innen kort reiseavstand, og 2. rurale områder der én skole dekker et stort geografisk område og avstanden til alternative skoler er betydelig. I sistnevnte områder bør en viss merkostnad per elev aksepteres som en nødvendig kostnad ved å tilby et geografisk likeverdig offentlig utdanningstilbud. Fylkeskommunens egen ressursfordelingsmodell bygger allerede på dette prinsippet. Utjevningstildeling og ekstra grunntilskudd til mindre skoler finnes nettopp fordi en desentralisert skolestruktur krever andre økonomiske forutsetninger. I høringsnotatet står det uttrykkelig at modellen må gi ulik tildeling mellom skoler for å kunne opprettholde en desentralisert tilbudsstruktur og gi likeverdige driftsforhold. Vi mener derfor at utjevningstildelingen og grunntilskuddene til små skoler må videreføres. At en rural skole har høyere kostnad per elev er ikke i seg selv

dokumentasjon på ineffektivitet. Det er delvis prisen for geografisk tilgjengelighet. Dessuten er det mulig å ta med driftskostnader og eventuelt lånekostnader for skolebygg når regnestykket per elev skal summeres. Et korrekt samfunnsøkonomisk regnestykke må dessuten inkludere mer enn fylkeskommunens skolebudsjett: transport, eventuelle investeringer ved mottakerskolen, konsekvenser for gjennomføring, læreplasser og rekruttering, tilgjengelighet på lokal arbeidskraft, boligattraktivitet og langsiktig befolkningsutvikling må også inngå. Vi har så langt ikke klart å finne forskning som støtter at nedleggelse av rurale skoler er samfunnsøkonomisk gunstig, gitt hele regnestykket.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste kan ikke defineres som lavest mulig kostnad per elev i videregående skole. Vi mener begrepet må forstås som fylkets samlede evne til å gi ungdom i hele Trøndelag reell tilgang til videregående opplæring, sikre høy gjennomføring, dekke regionale kompetanse- og arbeidskraftbehov, opprettholde attraktive lokalsamfunn og legge til rette for bosetting og verdiskaping i hele fylket. Forskingen gir sterkt grunn til å være varsom med å anta at skolenedleggelse bare flytter undervisning fra én bygning til en annen. En dansk studie fant en tydelig negativ befolkningseffekt etter nedleggelse av rurale skoler, med en estimert forskjell på 7,6 prosentpoeng over ti år [5]. En finsk studie fant tilsvarende at befolkningsnedgangen tiltok i lokalsamfunn etter skolenedleggelse [6]. Studier fra Polen og Sverige viser dessuten tap av sosial kapital, lokale møteplasser, nettverk og opplevd livskvalitet [7,8]. Forskingen gjelder hovedsakelig grunnskoler, men funnene viser at det er uforsvarlig å anta at samfunnskostnaden ved en skolenedleggelse begrenser seg til skoledriften. For videregående skole kommer dessuten forbindelsen til arbeidsmarkedet sterkere inn. En lokal videregående skole kan være en del av infrastrukturen som gjør det mulig å rekruttere ungdom til lokale lærebedrifter og senere arbeid. Dette er særlig relevant i Selbu og Neadalføret. SSB oppgir 4 261 innbyggere i Selbu i andre kvartal 2026 og framskriver en moderat befolkningsvekst til 4 321 i 2030 og 4 432 i 2050. I tillegg har mange rurale områder en sterk tradisjon i mottak av flyktninger. Tilflyttere og flyktninger, liksom voksne studenter, finnes ikke i prognosen for elevtall frem mot 2040. Det er derfor viktig at regionale nedgangsprognoser ikke automatisk brukes som prognose for hver enkelt skolekommune. I vårt eksempel peker også UVIS-materialet mot betydelig lokal tilhørighet. 80 prosent oppfatter hjemstedet som et godt sted for ungdom, 84 prosent mener framtiden ser god ut for unge som bor der, og 88 prosent mener det er et godt sted for barn å vokse opp. Dette er ressurser for regional utvikling som bør styrkes, ikke behandles som eksterne forhold utenfor skolepolitikken.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Kompenserende tiltak kan være nødvendige, men de bør ikke brukes som argument for at konsekvensene av en nedleggelse dermed er løst. Bedre skoleskyss kan redusere ulempen ved lang reisevei, men kan ikke eliminere tidskostnaden. Norsk forskning viser at reisetid i seg selv påvirker sannsynligheten for å fullføre videregående skole [1]. Hybeltiltak kan være

gode for ungdom som selv ønsker å flytte for å få et bestemt tilbud, men bør ikke brukes som et generelt substitutt for lokal tilgang til Vg1. Det er en vesentlig forskjell mellom å velge hybel fordi man ønsker et spesialisert tilbud og å måtte flytte som 15–16-åring fordi nærskolen er borte. Digitale og distribuerte løsninger bør ikke erstatte den fysiske skolen som hovedmodell. Fysisk tilstedeværelse gir faglige og sosiale relasjoner, oppfølging, tilhørighet og tilgang til praktiske læringsarenaer. Vi støtter fleksible opplæringsmodeller som 1+3, BYF og andre former for utvidet opplæring i bedrift når dette er pedagogisk og faglig begrunnet og tilpasset den enkelte elev og det aktuelle faget. Vi mener imidlertid at slike modeller ikke bør brukes som et generelt virkemiddel for å erstatte ordinære Vg1- og Vg2-tilbud ved rurale skoler. Den norske hovedmodellen med to år i skole og to år i lære bygger nettopp på en kombinasjon av institusjonell opplæring og arbeidsplassbasert læring. Internasjonal forskning på yrkesopplæring viser at modeller som kombinerer skolebasert læring med lære i bedrift gjennomgående har sterke resultater [12]. Skole og arbeidsliv har ulike og komplementære funksjoner. Skolen gir elevene noe en lærebedrift vanskelig kan forventes å ivareta, i form av bred fagopplæring, fellesfag, pedagogisk progresjon, tilgang til kvalifiserte lærere, oppfølging av læringsbehov, vurdering, sosial tilhørighet og et ungdomsmiljø. Yrkesopplæring handler dessuten ikke bare om å tilegne seg konkrete skills til én arbeidsplass. Elevene skal utvikle en bred yrkeskompetanse og yrkesidentitet, lære å håndtere nye situasjoner og kvalifiseres for et arbeidsliv som endrer seg. Videregående opplæring har samtidig et bredere utdannings- og dannelsesmandat enn ren arbeidsplassopplæring. I rurale områder med mange små og mellomstore lærebedrifter er det i tillegg ofte krevende for den enkelte bedrift å ha fullt ansvar for hele bredden i opplæringen av en 16–17-åring. Bedriften skal samtidig drive ordinær produksjon eller tjenesteyting, og har ikke nødvendigvis kapasitet, kompetanse eller tilgang til alle arbeidsoppgaver som læreplanen forutsetter. Et velfungerende yrkesfaglig system krever derfor at skole, opplæringskontor og bedrifter deler ansvar og utfyller hverandre. Norsk forskning fra rurale yrkesfag viser nettopp at kvalitet og inkludering skapes gjennom et stabilt lokalt nettverk mellom skole, opplæringskontor og bedrifter. Forskning viser at aktørene gjensidig stabiliserer hverandre, og at likeverdige utdanningsmuligheter er avhengige av kontinuerlig samarbeid mellom institusjonene [13]. Å fjerne skolen fra dette nettverket innebærer derfor ikke bare å flytte undervisning fra ett sted til et annet, det kan endre selve infrastrukturen som holder det lokale yrkesopplæringssystemet sammen. Dette understøttes av nyere norsk forskning på opplæringskontorenes rolle som finner at læringer som er tilknyttet opplæringskontor, har signifikant større sannsynlighet for å bestå fagprøven og oppnå fagbrev enn læringer med kontrakt direkte med en frittstående privat bedrift [13]. Resultatet illustrerer hvor viktig mellomliggende støtte- og koordineringsstrukturer er. Det taler mot en modell der den enkelte lokale bedrift i praksis forventes å overta en større del av ansvaret som i dag deles mellom skole, opplæringskontor og bedrift. Vi er derfor kritiske til et scenario der den lokale skolen avvikles, studiespesialiserende elever må reise til en større skole, mens yrkesfagelevne i hovedsak skal kunne bli boende lokalt gjennom nettundervisning kombinert med mer opplæring i bedrift. En slik modell kan framstå som geografisk fleksibel, men innebærer samtidig at ungdom mister det lokale skolemiljøet, faglærerne og den institusjonelle

strukturen rundt yrkesopplæringen. Å kunne bo hjemme er ikke det samme som å ha tilgang til et likeverdig lokalt skoletilbud.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Overordnede merknader: Lektorlaget og Utdanningsforbundet mener det er nødvendig å tilpasse tilbudsstrukturen til endrede økonomiske og demografiske rammevilkår. Samtidig mener vi at vurderingene må ta større hensyn til at videregående skoler har svært ulike funksjoner i byområder og rurale områder. I rurale områder er videregående skole ikke bare en undervisningsinstitusjon. Den inngår i et lokalt økosystem av ungdom, familier, arbeidsliv, lærebedrifter, kommune, frivillighet og lokalsamfunn. Konsekvensene av å svekke eller fjerne et skoletilbud kan derfor ikke vurderes ut fra kostnad per elev eller oppfyltingsgrad alene. Kommunal- og distriktsdepartementet [15] skriver blant annet om regional- og distriktspolitikk. De understreker betydningen av at befolkningen kan bo og leve godt over hele landet, med rom for både utvikling og verdiskaping, samt trygge, bærekraftige og levende lokalsamfunn. Noe om norsk ruralpolitikk? Dette er særlig viktig når avstanden til alternative skolesteder er betydelig. Geografisk tilgjengelighet har dokumentert betydning for gjennomføring i norsk videregående opplæring. Basert på norske data viser forskning at kortere reisetid til videregående skole øker sannsynligheten for å fullføre og at effekten er særlig tydelig for elever med middels eller svakt faglig utgangspunkt [1]. Reiseavstand må derfor behandles som et skolefaglig spørsmål, ikke bare som et økonomisk spørsmål om skyss. Vi mener derfor at strukturarbeidet bør bygge på et prinsipp om geografisk differensiering. Det som er en hensiktsmessig struktur i Trondheim eller i områder med korte avstander mellom flere videregående skoler, kan ikke uten videre overføres til rurale områder. Et annet viktig premiss er at små skoler eller små klasser ikke i seg selv kan likestilles med lav kvalitet. Forskningen på skole- og klassestørrelse gir ikke grunnlag for en slik konklusjon. En systematisk gjennomgang av forskning på videregående skolars størrelse konkluderte med at sammenhengene varierer mellom ulike utfall, at mindre skoler ofte har et mer positivt skolemiljø, og at det finnes lite empirisk grunnlag for generelle minimumskrav til skolestørrelse [2]. Crispin fant dessuten at sammenhengen mellom skolestørrelse og prestasjoner i rurale områder ikke er lineær, både relativt små og store skoler kan ha gode resultater [3]. Det avgjørende når vi diskuterer tilbudsstruktur må derfor være faktisk kvalitet, ikke størrelse i seg selv. I tillegg vil det økonomiske argumentet kun gjelde for utdanningssektoren, da det er vanskelig å beregne samfunnskostnadene for spesifikke skolenedleggelse. Dette illustreres også av lokale data. I UVIS-undersøkelsen høsten 2025 oppgir elever ved Selbu videregående blant annet at 90 prosent mener skolen legger til rette for en god utdanning, 93 prosent mener lærerne legger til rette for et godt klassemiljø, 97 prosent oppfatter lærerne som interesserte og hjelpsomme, 95 prosent oppgir god relasjon til lærerne og 98 prosent svarer at de trives på skolen. Dette er relevante kvalitetsindikatorer som må inngå sammen med gjennomførings- og resultatdata når framtidig struktur vurderes. Dette avspeiler seg dessuten i forhold til veldig høy grad av gjennomføring ved Selbu videregående skole. 2d - Innspill til kapittel 12 og tabell 4: Vi mener tabell 4 bør revideres vesentlig før den brukes som beslutningsgrunnlag. Tabellen

framstiller skolenedleggelse som betydelig bedret når det gjelder læringsmiljø, utnyttelse av ressurser til kvalitet, ressursutnyttelse og bredt utdanningstilbud. Samtidig klassifiseres effekten på læringsresultater som usikker. Denne kombinasjonen viser nettopp at det ikke finnes tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å klassifisere de førstnevnte virkningene som entydige gevinster. Forskingen på skolestørrelse støtter heller ikke en generell antakelse om at større skole gir bedre læringsmiljø eller bedre kvalitet. En systematisk forskningsoversikt fant at mindre videregående skoler ofte vurderes mer positivt av elever og lærere når det gjelder skolemiljø, og konkluderte med at det finnes lite empirisk grunnlag for å fastsette én optimal eller obligatorisk skolestørrelse [2]. Vi mener derfor at læringsmiljø for elevene ved skolenedleggelse bør endres fra "betydelig bedret" til "usikkert/region- og skoleavhengig". Tilsvarende bør "bredt utdanningstilbud" ikke automatisk klassifiseres som betydelig bedret. En større mottakerskole kan få større intern fagbredde, men elever i den nedlagte skolens område får samtidig redusert geografisk tilgjengelighet til tilbudet. Tilbudsbredden må derfor vurderes både som antall fag og som reell tilgang til fagene. Vi mener videre at tabellen mangler flere sentrale variabler: Geografisk tilgjengelighet og samlet reisetid bør inngå som egen indikator og ikke reduseres til skysskostnad. Gjennomføring og risiko for frafall bør stå separat fra læringsresultater. Norsk forskning viser sammenheng mellom reisetid og gjennomføring [1]. Rekruttering til lokalt arbeidsliv og lære plasser bør vurderes empirisk i den enkelte region. Det er for kategorisk å sette "tilgang på lære plasser" til "uendret" ved alle strukturalternativer. Dersom en lokalt yrkesfaglig skole-bedrift-nettverk svekkes, kan også overgangen til lære påvirkes, nettopp fordi bedriftene ikke har tilgang til nær oppfølging fra skole og lokalt opplæringskontor. Lokal og regional befolkningsutvikling, boligattraktivitet og bosetting bør inn som eksplisitte vurderingskriterier. Internasjonal nordisk forskning viser at skolenedleggelser i enkelte rurale områder kan forsterke befolkningsnedgang [5,6]. Sosial kapital, lokalsamfunn og lokal infrastruktur bør gis større vekt. Forskning viser at skoler kan fungere som sosiale knutepunkter og at nedleggelser kan svekke lokale nettverk [7,8]. Skoleledelse og lokal ledelseskapasitet bør inn som egen dimensjon. Høringsnotatet framstiller organisatorisk sammenslåing som en mulig effektivisering ved at én rektor kan lede flere skolesteder. Samtidig erkjenner fylkeskommunen selv at rektor da vil være fraværende fra ett av skolestedene og få redusert mulighet til å være tett på den pedagogiske aktiviteten. Norsk forskning på rurale skoler viser sammenheng mellom skoleledernes kjernepraksiser, organisatorisk skoleklima og elevprestasjoner [9]. Internasjonal forskning på rural skoleledelse peker dessuten på betydningen av ledere som kjenner lokalsamfunnet, bygger relasjoner og kobler skolen til lokale ressurser. Dette er et arbeid som krever tid og som ikke nødvendigvis lar seg kombineres med samtidig ledelse av flere skoler. For små rurale skoler bør lokal ledelse derfor betraktes som en kvalitetsressurs, ikke bare som en administrativ kostnad. Samlet vurdering av kapittel 12 Vi anbefaler at tabell 4 endres fra en generell rangering av strukturalternativer til en konsekvensmatrise som fylles ut for hvert konkret skolested og hver region. Det bør ikke på forhånd ligge inne at større enheter eller skolenedleggelse forbedrer læringsmiljø, kvalitet eller utdanningstilbud. Disse variablene bør betegnes som "må vurderes lokalt" inntil det foreligger dokumentasjon for den konkrete skolen. For skoler som allerede dokumenterer

gode resultater, høy gjennomføring, godt læringsmiljø, sterke relasjoner mellom elever og lærere og velfungerende samarbeid med regionalt arbeidsliv, må dette regnes som eksisterende kvaliteter som står i fare for å gå tapt ved strukturendringer. Dette er særlig viktig i rurale områder, fordi alternativet til en liten skole ikke er "den samme skolen, bare større". Alternativet kan være en helt annen geografisk, sosial og arbeidsmarkedsmessig struktur. 1c – Endringer i musikktilbudet: Vi mener ikke at alternativ 4 bør finansieres gjennom økte krav til samling og oppfølging "primært i distriktene". Denne formuleringen er problematisk fordi den gjør geografi til et eksplisitt kriterium for hvor innsparingene skal tas, til tross for at distriktene allerede har lengre avstander, færre alternative tilbud og større samfunnsmessige konsekvenser ved tap av tilbud. Dersom musikktilbudet skal skjermes, bør innsparingene fordeles etter en samlet vurdering av hvilke tiltak som har minst konsekvenser for elevenes tilgang til videregående opplæring, gjennomføring, arbeidslivets kompetansebehov og regional utvikling. Vi mener derfor at alternativ 3 – en kombinasjon av moderat reduksjon i elevsats og reduksjon av ett tilbud – framstår som mer balansert enn alternativ 4 dersom den nødvendige innsparingen skal tas innenfor disse alternativene. Referanser: [1] Geographical constraints and educational attainment – Falch, T., Lujala, P. & Strøm, B. (2012), *Regional Science and Urban Economics*, 43, 164–176. DOI: 10.1016/j.regsciurbeco.2012.06.007 [2] Does secondary school size make a difference?: A systematic review – Newman, M., Garrett, Z., Elbourne, D., Bradley, S., Noden, P., Taylor, J. & West, A. (2006), *Educational Research Review*, 1, 41–60. DOI: 10.1016/j.edurev.2006.03.001 [3] School Size and Student Achievement: Does One Size Fit All? – Crispin, L. (2016), *Eastern Economic Journal*, 42, 630–662. DOI: 10.1057/ej.2015.2. [4] Bridging gaps in vocational education and training systems in Norway – Rapp, A. C., Knutas, A. & Smeplass, E. (2023), *Journal of Vocational Education & Training*, 77, 503–521. DOI: <https://doi.org/10.1080/13636820.2023.2255992> [5] Do rural school closures lead to local population decline? – Sørensen, J. F. L., Svendsen, G. L. H., Jensen, P. & Schmidt, T. (2021), *Journal of Rural Studies*. 37 sideringer. DOI: 10.1016/j.jrurstud.2021.09.016 [6] Primary school closures and population development – is school vitality an investment in the attractiveness of the rural communities or not? – Lehtonen, O. (2021), *Journal of Rural Studies*, 82, 138–147. DOI: 10.1016/j.jrurstud.2021.01.011 [7] Long-Term Impact of Closing Rural Schools on Local Social Capital – Kłoczko-Gajewska, A. (2020), *European Countryside*, 12, 598–617. DOI: <https://reference-global.com/article/10.2478/euco-2020-0031> [8] Village schools as a hub in the community - A time-geographical analysis of the closing of two rural schools in southern Sweden – Cedering, M. & Wihlborg, E. (2020), *Journal of Rural Studies*, 80, 606–617. DOI: 10.1016/j.jrurstud.2020.09.007 [9] https://consensus.app/papers/linking-school-leaders'-core-practices-to-organizational-forfang-paulsen/e7f7519db35656e988f88bc384c069b7/?utm_source=chatgpt Linking school leaders' core practices to organizational school climate and student achievements in Norwegian high-performing and low-performing rural schools – Forfang, H. & Paulsen, J. (2021), *Educational Management Administration & Leadership*, 52, 99–115. DOI: 10.1177/17411432211064424. [10] Gender policies meet VET practices – the case of health and social care in Norway – Høst, H., Seland, I. & Skålholt, A. (2015), *Journal of Vocational Education & Training*, 67, 109–126. DOI: 10.1080/13636820.2014.958869. [11]

Pathways to higher education for vocationally qualified students. The case of Norway – Schmees, J. K., Smeplass, E., Skålholt, A., Hovdhaugen, E. & Imdorf, C. (2024), *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 11, 93–106. DOI: 10.1080/20020317.2024.2384165. [12] A Road Map to Vocational Education and Training in Industrialized Countries – Eichhorst, W., Rodríguez-Planas, N., Schmidl, R. & Zimmermann, K. (2015), *ILR Review*, 68, 314–337. DOI: 10.1177/0019793914564963. [13] Organising opportunities for all: building equity in vocational education and training – Rapp, A. & Knutas, A. (2023), *Educational Research*, 65, 267–283. DOI: <https://doi.org/10.1080/00131881.2023.2203145> [14] Transitions in vocational education and training – challenges in the role of training agencies in Norway – Falch, T. & Rapp, A. (2026), *Empirical Research in Vocational Education and Training*, 18. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40461-025-00203-6> [15] Kommunal- og distriktsdepartementet (u.å.) Regional- og distriktpolitikk. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/id1238/> (lest 7. september 2026).

SELBU KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Hilde Kriens

Stilling: Sektorsjef oppvekst

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Selbu kommune støtter innspillet som har kommet under folkemøtene som argumenterer for at yrkesfagene er viktige for lokalt næringsliv og bosetting. Det vil være mer treffsikkert å heller stramme inn på muligheten for å ta påbygg. Elever som ønsker studiekompetanse, bør rutes direkte til studiespesialiserende løp (ST) fra VG1 for å unngå dyre og avbrutte yrkesfaglige løp.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Selbu kommune støtter de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Selbu kommune støtter forslaget om 513 færre plasser for påbygg til generell studiekompetanse. Dette må kommuniseres godt når elever velger yrkesfag, slik at det i størst mulig grad er de som faktisk ønsker seg ut i lære etter 2 år som velger yrkesfag.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Selbu kommune mener at elever som trenger individuell tilrettelagt opplæring (ITO) bør få dette ved sin nærscole. Dette er de mest sårbare elevene, og det å måtte pendle eller eventuelt flytte på hybel kan gjøre videregående opplæring ekstra krevende.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Selbu kommune har ingen innspill til dette.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Videregående opplæring i Selbu er en nøkkelkomponent i kommunens arbeid med å sikre god rekruttering til både private og offentlige virksomheter. Selbu kommune, sammen med en rekke lokale bedrifter, tar hvert år imot lærlinger som har gått på yrkesfag ved skolen. Dette er en etablert og velfungerende samhandling som gir ungdommene et helhetlig utdanningsløp – fra skole til lære plass – og som samtidig sikrer tilgang på kvalifisert arbeidskraft i kommunen. Dersom ungdommer må flytte ut av kommunen for å gå på videregående skole, er veien kortere til å ta læretiden i en annen kommune. Dette svekker tilgangen på lærlinger lokalt og påvirker rekrutteringen negativt, særlig innenfor oppvekst- og helsefagene, der behovet for kompetent arbeidskraft er stort og økende. En lokal videregående skole er derfor ikke bare et utdanningstilbud – den er et strategisk virkemiddel for å sikre framtidig bærekraft i kommunale tjenester og lokalt næringsliv. Ved å stramme inn muligheten til å ta påbygg, jfr. punkt 1a, vil det etter vår mening sikre at flere av elevene som tar yrkesfag går ut i lære og får fagbrev.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Selbu kommune synes dette er vanskelig å svare ut på nåværende tidspunkt, da det er en stor og kompleks sak. Selbu kommune ønsker likevel å understreke at det er viktig for kommunen at Selbu videregående skole opprettholdes, for å sikre arbeidskraft til både det lokale næringslivet og det offentlige.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Selbu kommune mener at "Trøndelagssamfunnets beste" i denne sammenhengen betyr å ivareta mangfoldet i Trøndelag, og legge til rette for utvikling i både bygd og by. Vi mener det er viktig å ivareta ungdommer som bor i rurale områder, slik at de ikke blir tvunget til å flytte på hybel når de er 16 år. Selbu kommune etterlyser mer kunnskap om hvordan flytting ut av hjemkommunen i ung alder påvirker sannsynligheten for å flytte tilbake etter endt utdanning. Dersom ungdom flytter ut allerede som 15–16-åringer, kan dette ha betydning for deres tilknytning til hjemstedet og dermed for framtidig bosetting og rekruttering. Vi ber om at fylkeskommunen legger stor vekt på de samfunnsmessige konsekvensene av tilbudsstrukturen, og at distriktskommuners behov for lokal tilstedeværelse av videregående opplæring blir tydelig ivaretatt i det videre arbeidet.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Selbu kommune ønsker at normalmodellen og tilknytning til et klassemiljø er hovedmodellen for opplæringa. Selbu kommune kan likevel støtte at det kan være mulig med kompenserende tiltak for elever (med lang reisevei), og tilby både forbedret skoleskyss, oppfølging av hybelboere og alternative opplæringsmodeller.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Selbu kommune frykter at læringsmiljøet for elevene i Selbu blir forverret dersom Selbu vgs blir nedlagt. Selbu vgs er kjent for å ha veldig god kvalitet på opplæringen og stor fullføringsgrad. Gjennom en oversiktlig mengde med elever på skolen og et svært godt samarbeid med opplæringskontoret i Neadalen (TONE), blir elevene fulgt opp på en meget god måte, både på skolen og i læretiden. Det har de 5 siste årene vært 100% overgang fra ungdomsskole til videregående opplæring i Selbu. En bekymring kommunen har er at denne prosenten ikke vil holde seg dersom Selbu vgs. legges ned. Kommentar til spm. 1c: Selbu kommune anser det viktigere å opprettholde kvaliteten på musikktilbudet enn å opprettholde antall plasser. Selbu kommune ønsker ikke alternativ 4, da spesielt yrkesfag og tilgang på lærlinger er viktig for kommunen.

OLE VIG VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Ingrid Stenøien

Stilling: Rektor

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Ole Vig videregående skole mener at endringene for skoleåret 2027–28 må vurderes i sammenheng med den langsiktige utviklingen av tilbudsstrukturen fram mot 2040. Vi anerkjenner behovet for økonomiske innstramminger og bedre kapasitetsutnyttelse. Samtidig bør det fram mot 2030 i størst mulig grad velges reversible tiltak som opprettholder fylkeskommunens handlingsrom. Dette er særlig viktig fordi framtidig struktur for videregående opplæring fra 2030 ennå ikke er avklart. Blant de seks retningene som utredes, er helse, aktivitet og idrett og estetiske fag. Ole Vig har sterke kompetansemiljøer innen helse- og oppvekstfag og musikk som kan være relevante i en framtidig struktur. Det framstår derfor som lite framtidsrettet å redusere kapasitet eller bygge ned kompetansemiljøer på disse områdene før ny struktur er avklart. Tilbudsstrukturen må også ses i lys av Fellesskoleutvalgets arbeid og målet om en sterk offentlig fellesskole. Økonomi og demografi må veies mot elevenes motivasjon, gjennomføring og valgmuligheter. En tilstrekkelig bredde er viktig for at den offentlige videregående skolen skal være attraktiv for elever med ulike interesser og forutsetninger. Lokalisering av kostbare studieforberedende tilbud bør vurderes med utgangspunkt i tilbudenenes formål og rekrutteringsgrunnlag. For ordinære studieforberedende tilbud som musikk bør elevgrunnlag, tilgjengelighet, demografisk utvikling og effektiv drift veie tungt. Slike tilbud bør fortrinnsvis legges til større skoler der de kan inngå i et bredere fagmiljø og gi stordriftsfordeler. Med utgangspunkt i disse kriteriene mener Ole Vig at musikktilbudet ved skolen bør opprettholdes. Ole Vig frarår samtidig forslaget om å redusere Vg1 helse- og oppvekstfag fra tre til to klasser. Fylkeskommunens eget kunnskapsgrunnlag beskriver mangelen på helsefagarbeidere og sykepleiere i Værnesregionen og alle andre regioner som kritisk. Begrunnelsen om at mange HO-elever går videre til påbygg, og at yrkesfag dermed blir en dyrere vei til studiekompetanse, bygger etter vår vurdering på en for snever forståelse av elevenes utdanningsløp. HO rekrutterer både til fagbrev og til høyere utdanning innen helse- og oppvekstsektoren. Den praktiske og yrkesrettede inngangen kan ha betydning for motivasjon, gjennomføring og senere utdanningsvalg. Det kan derfor ikke legges til grunn at elever som ikke får plass på HO, i stedet vil velge studiespesialisering, fullføre der og senere søke de samme helse- og sosialfaglige utdanningene. Før kapasiteten reduseres, bør fylkeskommunen ha bedre kunnskap om elevenes faktiske utdanningsløp og hva elever som ikke får sitt ønskede tilbud velger i stedet. Ole Vig frarår derfor reduksjon av Vg1 helse- og oppvekstfag og mener musikktilbudet ved skolen bør opprettholdes. Fram

mot 2030 bør robuste kompetansemiljøer ivaretas, og nødvendige innsparinger så langt som mulig gjennomføres på en måte som opprettholder handlingsrommet for framtidig tilbudsstruktur.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

For Værnesregionen er det viktig at idrettsfag inngår i det samlede utdanningstilbudet til ungdom. Spissede tilbud med nasjonal rekruttering, som Meråker vgs, bør lokaliseres der den særskilte kompetansen og fagmiljøet finnes.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Ole Vig mener at dimensjoneringen av påbygging må sees på og tas noe ned. Dette for å skape et større trykk på at det er studieforberedende utdanningsprogram som gir studiekompetanse og at yrkesfag skal lede ut i fag- og yrkesopplæring. Samtidig anerkjenner vi løpet 2YF+1PB som et godt utdanningsløp for en del ungdom, som gir godt studieforberedte elever med en annerledes og praktisk tilnærming. Men dette bør være et løp og et alternativ som blir til i løpet av Vg1 og Vg2 som et alternativ til disse ungdommene. Vi mener at påbyggingsklassene må legges til skoler med et større tilbud på studiespesialisering og som kan tilby en bredde i programfagstilbudet. Skoler som har drevet med store påbyggklasser over år er godt rustet her (gjennom år med erfaring med denne typen elever) og kan bidra godt her. Ole Vig vgs er en skole som bør prioriteres som påbygg-skole.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

- Ole Vig mener tilbudet er i overenstemmelse med behovet.
- Ole Vig vgs støtter at det tilbys norsk/ samfunnskunnskapsmodul ved Trøndelag nettskole. Dette kan være spesielt relevant for lærlinger.
- Etablering av modulstrukturert opplæring Yrkessjåfør på Charlottenlund vgs vil bli svært kostbart og bør utredes nærmere. Skal fylket tilby modulstrukturert opplæring innen yrkessjåførfaget bør det legges til det allerede eksisterende kompetansemiljøet på Ole Vig vgs. Dette er et tilbud som krever store investeringer i utstyr og kompetanse.
- Det er viktig å se voksenopplæringstilbudet i sammenheng med ungdomsopplæringa når framtidens kompetansebehov skal vurderes.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Iverksette virkningsfulle strukturelle innsparingstiltak allerede fra skoleåret 2027/28, men prioritere tiltak som samtidig opprettholder nødvendig fleksibilitet fram mot 2040. Tidlige grep bør så langt som mulig gi økonomisk effekt uten å låse framtidig tilbudsstruktur før pågående nasjonale prosesser knyttet til omlegging av studieforberedende utdanningsløp er avklart. Bredde er viktig for å sikre at tilstrekkelig mange ungdommer velger og fullfører studieforberedende utdanningsløp. Innsparinger på kort sikt bør derfor i størst mulig grad gjennomføres på områder som ikke reduserer denne muligheten. Man må derfor unngå strukturelle grep som reduserer elevenes tilgang til et bredt og attraktivt tilbud etter 2030. Redusere kapasiteten på påbygg i den første perioden fram mot 2030 og tydeliggjøre yrkesfagenes hovedløp mot fag- og yrkeskompetanse. Påbygg skal fortsatt være et viktig alternativ, men dimensjoneringen bør strammes inn. Unngå å redusere kapasiteten innen helse- og oppvekstfag på en måte som svekker rekrutteringen til helse- og omsorgssektoren. Framtidig behov for arbeidskraft og kompetanse på området må tillegges betydelig vekt når tilbudet dimensjoneres.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste innebærer at flest mulig ungdommer gjennomfører og består videregående opplæring, og at Trøndelag får den kompetansen samfunnet og arbeidslivet vil ha behov for framover. Med færre ungdommer blir fullføring om mulig enda viktigere. Dagens høye gjennomføring må derfor minst opprettholdes, og helst forbedres. Tilbuds- og skolestrukturen må derfor vurderes både ut fra elevenes forutsetninger for å lykkes og samfunnets langsiktige kompetansebehov. Dette forutsetter at flest mulig elever bør ha tilgang til et bredt og attraktivt tilbud, med minst mulig reisebelastning for elever med redusert gjennomføringskapasitet og særlig på Vg1. Samtidig må tilbudsstrukturen være økonomisk bærekraftig og dimensjoneres i tråd med framtidig behov for kompetanse. Det innebærer at skoler og tilbud må samordnes både innenfor og på tvers av regioner. I Værnesregionen er det fire videregående skoler. Det er allerede etablert et samarbeid mellom skolene. Dette bør utvikles videre slik at tilbudene på tvers av skolen utnyttes best mulig. Det må opprettholdes tilstrekkelig bredde og fleksibilitet innen studieforberedende utdanningsprogrammer. Det pågående arbeidet med framtidig struktur fra 2030 innebærer usikkerhet om hvordan tilbudene kommer til å bli organisert. Trøndelag vil trenge flere med høyere utdanning, og da må tilbudsstrukturen bidra til at tilstrekkelig mange ungdommer velger og fullfører studieforberedende utdanningsløp. Ole Vig har som den klart største videregående skolen i Værnesregionen, en særlig rolle i å sikre et bredt og attraktivt studieforberedende tilbud. Det bør derfor unngås strukturelle grep nå som kan bidra til å redusere denne bredden, eller begrense muligheten til å tilpasse tilbudet når de nye rammene fra 2030 er avklart. Vi vil også advare mot å redusere kapasiteten innen helse- og oppvekstfag. Framtidig behov for kompetanse innen helse- og omsorgsområdet tilsier at dimensjoneringen må vurderes i et langsiktig perspektiv. Helse- og oppvekstfag kvalifiserer både til fagarbeid og er med nåværende struktur gjennom påbygg, en vei til høyere utdanning innen helse- og oppvekstområdet. Før kapasiteten reduseres, bør det foreligge et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om framtidig kompetansebehov, elevenes

utdanningsvalg, tilgang på lære- og praksisplasser og betydningen av ulike utdanningsveier inn i sektoren. Videregående skoler er også viktige samfunns- og utviklingsaktører. Gjennom samarbeid med kommuner, arbeids- og næringsliv, høyere utdanning og andre kompetansemiljøer bidrar skolene til utvikling langt utover selve opplæringsoppdraget. Sterke videregående skoler kan være drivere for kompetanseutvikling, innovasjon og rekruttering lokalt og regionalt, samtidig som enkelte fag- og kompetansemiljøer kan ha nasjonal betydning. Trøndelagssamfunnets beste må derfor også innebære å ivareta og videreutvikle skolenes rolle som utviklingsaktører.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Alternative opplæringsmodeller med flere samarbeidsaktører vil være interessante å utforske i sammenheng med framtidig opplæringstilbud.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Vi støtter at de skolefaglige vurderingene gjøres regionvis og helhetlig, men mener modellen i større grad må fange opp forskjeller mellom regionene og mellom ulike tilbud. Konsekvensene av samling av tilbud, organisatorisk sammenslåing og skolenedleggelse kan ikke vurderes generelt, men må ses opp mot demografi, geografi, skolestørrelse, eksisterende kapasitet, tilbudsbredde og framtidig kompetansebehov. Dette er særlig viktig når tabellen legger til grunn at skolenedleggelse generelt vil kunne bedre både læringsmiljø, ressursutnyttelse og bredden i utdanningstilbudet. Framtidig kompetansebehov bør tillegges større vekt som selvstendig kriterium. Strukturendringer må vurderes ut fra hvilke konsekvenser de får for Trøndelags mulighet til å utdanne den kompetansen samfunnet vil trenge i framtida. Dette gjelder både fagarbeidere og personer med høyere utdanning. Særlig innen helse- og oppvekstområdet tilsier framtidig kompetansebehov at kapasiteten ikke bør reduseres uten et sikrere kunnskapsgrunnlag om blant annet elevenes utdanningsvalg, lære- og praksisplasser og ulike utdanningsveier inn i sektoren. Tilbudsbredde, kvalitet og fleksibilitet må vurderes samlet. Pågående nasjonale prosesser og arbeidet med ny struktur for studieforbereende utdanning fra 2030 innebærer betydelig usikkerhet. Det bør derfor unngås grep som på kort sikt gir innsparing, men samtidig svekker strategiske og robuste fagmiljøer (musikk på Ole Vig vgs), og dermed reduserer muligheten til å utvikle attraktive studieforbereende tilbud når nye rammer er avklart. Fylkesdirektøren peker selv på at det framover er nødvendig å opprettholde et bredt og variert studieforbereende tilbud og sikre rekruttering til høyere utdanning. Spissede tilbud med nasjonal rekruttering bør lokaliseres der den særskilte kompetansen og fagmiljøet finnes, mens ordinære studieforbereende tilbud som musikk bør lokaliseres ut fra elevgrunnlag, tilgjengelighet, demografisk utvikling og muligheten for effektiv drift gjennom at det legges til større skoler som del av et bredere tilbud. Med utgangspunkt i dette bør musikk beholdes ved Ole Vig vgs. I Værnesregionen bør skolene vurderes samlet og samtidig i sammenheng med Trondheims omland. Regionen er et befolkningsmessig tyngdepunkt og et transportknutepunkt med et stort omland. I tillegg er den framtidige

befolkningsutviklingen beheftet med usikkerhet. Skoler av ulik størrelse og med delvis overlappende tilbud gir mulighet for arbeidsdeling og samordning. Ole Vig vil som regionens største videregående skole og med sin sentrale beliggenhet kunne være et naturlig nav i en framtidig struktur. Vi støtter samtidig behovet for reelle strukturelle og økonomiske grep allerede fra 27/28. Tidlige tiltak kan redusere behovet for gjentatte kortsiktige innsparinger som over tid svekker kvalitet og tilbudsbredde. Vi støtter derfor forslaget om å legge ned et tilbud i musikk fra 27/28. Det bør blant annet vurderes å redusere kapasiteten på Vg3 påbygg og unngå etablering av nye kostnadskrevenende tilbud der det allerede finnes tilstrekkelig kapasitet. Strukturendringer bør prioriteres der de gir varig økonomisk effekt uten å svekke framtidig kompetansetilgang, eller låse tilbudsstrukturen før viktige rammebetingelser etter 2030 er avklart.

IDRETTSRÅDET I SELBU

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Hilde Iren Rønsberg

Stilling: Leder Selbu Idrettsråd

Region: Værnes

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Det er viktig for oss i idretten i Selbu at det legges til rette for de elevene som ønsker å satse på en idrettslig karriere samtidig som de studerer på VGS. Idretten er fra tidligere svært presset økonomisk, noe som fører til mye dugnad for utøvere og foreldre. Dersom idretten skal ta et større ansvar for det som skjer i egen regi, vil kostnadene økes ytterligere. Dette kan føre til at ungdom trekker seg ut fra toppidretten på grunn av økonomiske bekymringer og økt dugnadsarbeid. Dette ser vi på som svært uheldig for idretten.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Et samlet idrettsråd i Selbu ønsker å komme med følgende tilbakemelding på tilbudsstrukturen fram mot 2040. Dette høringsnotatet er et felles tilsvare fra alle 17 idrettslag i Selbu. I vedlegg 2 leser vi at tilbudet ved små skoler i distriktet kan stå i fare for å bli endret fram mot 2040. Selbu videregående skole har stor betydning for Selbu-samfunnet. Skolen er ikke bare en arena for videregående opplæring, men også en viktig samfunnsaktør som bidrar til bosetting, arbeidskraft, kompetanse, aktivitet og tilhørighet. For idretten i Selbu er skolen særlig viktig fordi den bidrar til at ungdom i alderen 16–19 år fortsatt er en del av lokalsamfunnet og de lokale idrettslagene. For små lokalsamfunn er ungdom i videregående skolealder en helt avgjørende ressurs, og idrettslagene er avhengige av at denne aldersgruppen er til stede for å kunne opprettholde lag, treningsgrupper og aktivitet, men også for å rekruttere framtidige trenere, dommere, instruktører, ledere og frivillige. Ungdommene bidrar derfor til langt mer enn sin egen aktivitet. De er en ressurs for hele idrettsmiljøet. Ungdommene er også synlige for de yngre barna og fungerer som viktige rollemodeller. Det har stor verdi at barn ser opp til ungdommene og får konkrete forbilder å strekke seg etter. Det gjør det lettere å se en framtid i idretten og kan bidra til at flere fortsetter med aktivitet gjennom ungdomsårene. For alle idrettslagene i bygda handler idrett om langt mer enn trening og konkurranser. Idrettslagene er viktige møteplasser og samfunnsaktører. De skaper fellesskap og tilhørighet, bidrar til inkludering og folkehelse, og gir barn og ungdom trygge arenaer utenom skole og hjem. Idretten gir ungdom mulighet til å oppleve: - tilhørighet og vennskap - mestring og utvikling - fysisk aktivitet og gode hverdagsrutiner - trygghet og fellesskap - ansvar og medvirkning - positive voksne og ungdommer som rollemodeller - mulighet til å bidra til lokalsamfunnet. For enkelte ungdommer kan idrettslaget være en av de viktigste organiserte møteplassene de

har. Når en ungdom er en del av et lag, får vedkommende ikke bare fysisk aktivitet, men også et sosialt nettverk og en opplevelse av å høre til. Vi ser allerede at ungdommer som flytter ut av bygda for å gå på videregående skole, og som dermed må bytte til en ny og ofte større klubb, i noen tilfeller velger å slutte med idretten. Vi ser derfor en risiko for økt frafall dersom ungdommene flyttes ut av bygda. Overgangen til videregående skole er i seg selv en stor endring i ungdommenes liv, og dersom den samtidig innebærer flytting eller langvarig dagpendling, blir det mindre tid og overskudd til organiserte fritidsaktiviteter. For ungdom som ønsker å fortsette med idrett, kan det også være vanskelig å finne et tilbud som oppleves som tilsvarende det de hadde hjemme. Vi kan også se en risiko for at tilknytningen til det lokale idrettsmiljøet blir svekket. Selbu videregående skole er en viktig samarbeidspartner for det lokale idrettsmiljøet i Selbu. Flere idrettslag har i dag et godt samarbeid med skolen gjennom valgfaget Toppidrett. Gjennom dette tilbudet kan våre utøvere få et spesialtilpasset treningsopplegg i samarbeid mellom lærer og trenere. Dette gjør det mulig å kombinere skole og idrett på en god måte, samtidig som ungdommene kan bli boende hjemme og fortsette å være en del av sitt lokale miljø. Samtidig arbeider idrettslagene aktivt med å inkludere ungdommer som flytter til Selbu for å gå på videregående skole. Flere idrettslag tar årlig kontakt med nye elever for å invitere dem inn i juniorlagene. Dette har vi lyktes med over flere år. Dette er positivt både for idrettslaget og for ungdommene. Klubben får flere utøvere, mens ungdommene får mulighet til å bli kjent med andre, delta i et fellesskap og bli integrert i ungdomsmiljøet i Selbu. Dette viser at Selbu videregående skole og idretten gjensidig styrker hverandre. Betydningen av Selbu videregående skole stopper heller ikke ved idretten. Elevene bidrar med arbeidskraft i lokalsamfunnet mens de er under utdanning. De arbeider blant annet som avløserer, tar helgevakter på sykehjem, bidrar i barnehager, butikker, bensinstasjoner og andre lokale virksomheter. De bidrar også i lag, foreninger og på arrangementer. Dette er arbeid og frivillig innsats som er viktig for at små lokalsamfunn skal fungere. En videregående skole er dermed også en del av den lokale infrastrukturen. Den bidrar til aktivitet og tilstedeværelse gjennom hele året. Skolen har betydning for bosetting og framtidig samfunnsutvikling, og et godt og bredt tilbud innen skole, fritid, idrett og kultur er viktig for attraktiviteten til en bygd. For familier som vurderer å bosette seg i Selbu, har det betydning at barn og ungdom kan gå på skole i lokalmiljøet og ha tilgang til gode fritidsaktiviteter. At ungdom kan fullføre videregående opplæring i bygda, gjør det også lettere å opprettholde tilknytningen til lokalsamfunnet gjennom en viktig fase av livet. En eventuell nedleggelse av Selbu videregående skole vil kunne få konsekvenser som strekker seg langt utover selve skoletilbudet. For idretten kan konsekvensene blant annet være: - færre ungdommer tilgjengelig for junior- og seniorlag - svakere rekruttering av trenere og dommere - færre ungdommer som bidrar som frivillige - færre rollemodeller for barn og yngre ungdom - større risiko for at ungdom slutter med idrett - mindre aktivitet og færre møteplasser - svakere grunnlag for å opprettholde bredden i idrettstilbudet Idretten i Selbu er avhengig av ungdommene i bygda. Vi er avhengige av dem som utøvere, trenere, dommere, instruktører, frivillige og rollemodeller. Vi er avhengige av at det finnes nok ungdommer til å stille lag på junior- og seniornivå. Og vi er avhengige av at de yngre barna ser ungdommer som deltar og bidrar. Vi har ikke så mange å ta av. Derfor har hver enkelt ungdom stor

betydning. Selbu videregående skole og idretten er to viktige deler av det samme lokalsamfunnet. Skolen bidrar til at ungdommene er til stede i bygda, mens idretten gir dem fellesskap, aktivitet, mestring, ansvar og tilhørighet. Å opprettholde Selbu videregående skole vil derfor også være en investering i idretten og i lokalsamfunnet som helhet. For idretten i Selbu er det avgjørende at ungdommene fortsatt har mulighet til å bo, gå på skole, drive med idrett og bidra som frivillige i samme lokalsamfunn. Vi ber derfor om at Selbu videregående skole består, og at betydningen skolen har for hele lokalsamfunnet – inkludert idretten, frivilligheten, folkehelsen, inkluderingen og framtidig bosetting – blir tillagt stor vekt i den videre behandlingen.

SELBU ARBEIDERPARTI

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Lars Sletne

Stilling: Ordfører

Region: Værnes

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Det beste for Selbu og Tydal er at den videregående skolen utvikles og opprettholdes med relevante tilbud både innen yrkesfag, studiespesialisering og påbygg. Påbygg er en karrierevei som må respekteres. En kombinert videregående skole i dalføret er fylkeskommunens mest treffsikre tiltak for bolyst og bosetting. En mulig nedleggelse av skolen i overskuelig fremtid, vil ikke ivareta de politiske intensjonene med innføringen av den kombinerte videregående skolen der målet var å gi et samordnet og likeverdig utdanningstilbud til ungdom-uavhengig av karrierevalg og bosted. Politisk nivå i fylkeskommunen må ta med seg at videregående skole sitt samfunnsmandat er å bidra til utvikling og økt bosetting i hele fylket-ikke bare noen få befolkningssenter. Vi velger å tro at det er flertall i Fylkestinget for å opprettholde en desentralisert skolestruktur. Nedleggelse av små skoler i distriktene ,må også vurderes nøye opp mot de negative konsekvensene det kan få når det gjelder frafall, reiseavstand, lærlingemangel, mindre tilgang på ungdom som arbeidskraft, utpendling og jenter som flytter ut.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Se 1d.

MALVIK VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Christian Bauer

Stilling: Rektor

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Rektorene i Værnesregion har god dialog imellom og samarbeider om helheten i tilbud til det beste for elevene. Malvik vgs mener at det foreslåtte alternativet med å kutte en klasse på Vg1 HO på Ole Vig og øke med en klasse på studieforberedende på Selbu vil føre til mindre gjennomføring. I tillegg trenger vi arbeidskraft i helsesektoren. Forslaget støttes ikke.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Satsingen på idrett er viktig for enkelte elever. Spisset toppidrett er kostbart, samtidig bør den nye modellen ivareta satsingen på en god måte. Hvis de offentlige skolene ikke tilbyr muligheter for å satse på idrett vil elevene gå til privatskoler.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Antall plasser for påbygg etter vg2 bør reduseres. Minst med 149 plasser som beskrevet i vedlegget.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Det må utredes om flytting av THYF fra Byåsen gir nok kapasitet. Flytting av utdanningsprogram er ikke en god løsning.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Å bevare Vg1 tilbudet på skolene er et godt utgangspunkt. Samtidig er vår erfaring at elevene ikke flytter etter Vg1. Oppfylging av klasser og grupper blir viktig.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Det må synligjøres hvor mye kostnadsbesparelse en eventuell skolenedleggelse gir. Vi ivaretar trøndelagssamfunnets beste ved å beholde skolestrukturen. De videregående skoler har en stor betydning for kommunene og regionen de ligger i. Skolene garanterer kvalifisert arbeidskraft, de er samfunnsaktører og utviklere og de skaper trygge rammer for ungdommer. Skolene bidrar også til bosetting og, ikke minst, elevene bidrar med arbeidskraft mens de er elever, de jobber eksempelvis som avløsere, tar helgevakter på sykehjem, stiller opp i barnehager, lokale bensinstasjoner og butikker og innen idrettslag og foreninger. Dette er arbeidstimer som er nødvendige for både store og små lokalsamfunn. Eventuelle nedleggelser, flytting av viktige tilbud og kompetanse, kan ha vidtrekkende og langvarig samfunnsøkonomisk betydning for næringsutvikling, muligheten til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og bosetting. Bosetting og å opprettholde/øke befolkning, er essensielt i henhold til beredskap. I en urolig verden og i en periode hvor Norge ruster opp både militært og sivilt, er det viktigste en robust befolkning i godt etablerte og fungerende samfunn. Det styrker landets og Trøndelags beredskap. Det opereres med forskjellige tall og statistikk som gjør det vanskelig å forholde seg til de konkrete tall for elevnedgangen i Malvik. Malvik er en vekstkommune, prognosen fra SSB viser at befolkningstall vil øke med over 2000 mennesker fram til 2050. En del av veksten skyldes tilflytting. Hvis noe av tilflytting er barnefamilier vil elevnedgangen kanskje blir mindre enn anslått.

MERÅKER KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Gunhild Warø

Stilling: Sektorsjef skole, oppvekst og kultur

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Alternativ 1.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Vi støtter at det foreslås at det blir gitt god tilrettelegging for elevene som ønsker å satse på idrettslig karriere. Og at fylkeskommunen dekker kostnader i skoleregion.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Vi ønsker at man må stille krav om fagbrev, får man kan gå over til studiespesialisering. Dette pga. vi ser at mangelen på yrkesfag vil bli mye større i framtida.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Vi ønsker at disse elevene får et tilrettelagt tilbud på sin nærskole.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Alternativ 1

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Ja, vi mener det.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Vi ønsker reduksjon i tilbud, ikke nedleggelser av skoler. Likevel kan skoler i samme lokalregion se på sammenslåing- pga økonomiske besparelser.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

For å opprettholde lokalsamfunn og kommuner, er det viktig at man ser på alle muligheter for å ikke legge ned videregående skoler.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Alternative opplæringsmodeller.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Bevare skolestrukturen.

SELBU VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Hilde Andreassen

Stilling: Rektor

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Slik vi har tolket forslaget, handler det om å fylle opp ST og ta bort YF-plasser. Etter mange år med opparbeiding av YF, både plasser og status, er det et paradoks at det foreslås å kutte når det er stort behov for fagarbeidere innen mange bransjer. Det er et faktum at rurale ungdommer velger studiespesialisering sjeldnere enn ungdom i by. (Zahl-Thanem, A. & Blekesaune, A., 2025). Yrkesfagene står sterkere i distriktene enn i byen, det viser inntakstallene for 26/27, hvor et flertall velger yrkesfag fremfor studiespesialisering. Det kan handle om tradisjoner, kjønnsrollemønster og hva venner velger. Samtidig er det behov for akademisk utdannede til offentlig tjenesteyting og næringsliv over hele landet. Å begrense muligheten til å ta den veien ved nærskolen, minsker mangfoldet av elever og tilbud ved den enkelte skole. Geografisk tilgjengelighet og reisevei, har betydning for ungdommenes valg (Prix et al., 2023). Studiespesialiserende, er en hjørnestein for enhver videregående skole og innsøkingen kan variere veldig fra år til år og kull til kull. Derfor er det vanskelig å si at det bør være et minimumstall for oppstart. Et absolutt minimumskrav kan få preg av å være en nedleggingsmekanisme og ønske om sentralisering fremfor et kvalitetskrav. Skolene bør ha handlingsrom til å finne gode løsninger. Frem til nå har skolene funnet gode og funksjonelle løsninger for store og små grupper, så lenge skolen, samlet sett, har økonomi til det, bør skolene få tillit til å vurdere gode løsninger selv. Det har distriktsskolene lange tradisjoner for.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

På den ene siden, det er ikke et lovpålagt tilbud, det er kostbart og man kan stille seg spørsmålet om det skal være det offentliges ansvar. Vi forvalter offentlige midler. På den annen side, det bør være et idrettstilbud, slik at ungdommer, uavhengig av økonomi kan ta idrettsutdanning. Tilgangen til, det som i Trøndelag kalles, spisset toppidrett, kan reduseres, tilbudet med et 4. år er dyrt.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Begrense tilgangen til PB3, opprettholde og styrke tilgangen til PB4. Hvis behovet er flere fagarbeidere, bør tilgangen til PB3 begrenses. PB4 er det færre som tar, men de er motiverte og gjennomfører året. Det er bekymringsfullt at en del velger å ikke bli lærlinger innen helse og oppvekst. Det handler om flere ting, noen betrakter det som en enklere vei til studiekompetanse, men det handler også om arbeidsforhold og lønnsvilkår. Det siste bør bedres for å sikre rekruttering, det får ikke skolene gjort så mye med, men det kan være en medvirkende årsak til at fagretningene innen helse og oppvekst velges bort.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Sårbare elever, kan ikke nødvendigvis flytte. Her handler det både om helse, inkludering, nærhet til familie og opplæring. Godt samarbeid i regionene både iht. kompetanse og areal, er en forutsetning. Det kan være at en stor skole bør ha ansvar for elevene som har store pleiebehov og kanskje ikke har like stort utbytte av å være i et klasserom. Da kan areal og kompetanse bygges der. For elever med mindre tilretteleggingsbehov og som har utbytte av å være en del av en klasse/gruppe, bør få et tilbud ved nærskolen

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Ingen kommentar

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Vi stiller spørsmål til at opplæring for voksne er sentralisert, deler av tilbudet, kan fint gjennomføres ved nærskolen for den voksne, da kan man tilrettelegge for jobb og familieliv. Vi har god erfaring med å ha voksne deltagere sammen med unge. Dette kan foregå på heltid eller i perioder ut fra hva den voksne trenger iht. den foretatte kompetansevurderingen. Nærskolene bør kunne ha anledning til å ta inn voksne elever og tilrettelegge utdanning for dem hvis den voksne ikke har anledning til å delta der ønsket tilbud finnes. Målet er at flest mulig fullfører videregående. Vi er klar over at tilbudet iht. Opplæringsloven skal være særskilt rettet mot voksne iht. både organisering og pedagogikk, men det er ikke spesifisert at det må legges opp slik TRFK har organisert det.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Ved å silotenke, dvs. isolere utdanningsområdet og de innsparingsmuligheter man ser for seg innenfor det, er å tenke for smalt. Eventuelle nedleggelser, flytting av viktige tilbud og kompetanse, kan ha vidtrekkende og langvarig samfunnsøkonomisk betydning for næringsutvikling, muligheten til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og bosetting.

Det er ingen tvil om at utdanning er det største feltet som ivaretas av fylkeskommunen. Ansatte innen ledelse og administrasjon, ser at det kan være mye å hente inn i forbindelse med hvordan vi fordeler tilbud, materiell, prioriterer prosjekt/utvikling og styrer økonomi. Vi vil tjene på mer helhetstenkning og samarbeid innad i regionene. Enhetene, gjerne gjennom et regionssamarbeid, bør få være med når det planlegges innføring av nye systemer, forflytning av tilbud og utviklingsprosjekt. Enhetene kan vise seg å være viktige bidragsyttere i henhold til effektiv ressursutnyttelse, de er de nærmeste til å si noe om behov, forutsetninger, målsetninger og utfordringer.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Det beste skolene kan gjøre for Trøndelag, er å sørge for at flest mulig fullfører og består videregående utdanning. Både på kort og lang sikt, er det samfunnsøkonomisk – ungdommer som faller utenfor, er kostbart. Jo flere som er i stand til å jobbe, ta vare på seg selv og etablerer seg, jo bedre beredskap har vi også. Små distriktsskoler, har, jevnt over, svært gode fullføringstall. Det betyr at skolene leverer kvalitativt godt. Hver enkelt som fullfører og består, sparer staten for penger i fremtiden, midler som i stedet kan brukes på å yte gode tjenester for alle innbyggere i Trøndelag. Jeg har hørt argumentet om at det blir for få i det store bildet, men hvis de få ikke er der, er de, for å si det direkte, en kostnad. Hva blir da igjen av den forventede innsparingen i denne strukturdebatten? Det fremkommer heller ikke tydelig nok hva den reelle innsparingen evt. kan bli. Til Trøndelagssamfunnets beste, kommentarer til tabell 4 i vedlegg 2: Kunnskapsgrunnlaget er for svakt til å kunne trekke grønne konklusjoner. Det er ikke forskningsmessig dokumentert at større skoler eller skolenedleggelse, fører til - betydelig bedre læringsmiljø. Små skoler kjennetegnes ofte av sterke relasjoner, følelse av tilhørighet og gode sosiale miljøer (Åberg-Bengtson, 2009, Forfang, H. & Paulsen, J., 2021). Det er ikke belegg for at et bredt utdanningstilbud og flere fag ved mottakerskolen er lik bedre reell tilgang for alle. Lengre reisevei kan hindre tilgjengelighet, påvirke utdanningsvalg og grad av gjennomføring (Falch et al., 2012, Prix et al., 2023). Det er en økonomisk antakelse og ikke et dokumentert forskningsfunn at ressurser til kvalitet blir betydelig bedret. Kostnader til skyss, ombygging, alternative modeller og konsekvenser for gjennomføring og rekruttering må inkluderes. Det er ingen automatikk i at et spisset tilbud gir betydelig og automatisk gevinst. Lokale nettverk mellom skolen, opplæringskontor, næringsliv og kommune, er viktige for kvalitet og sikrer læreplasser, slik at flere fullfører og består både skole og læretid (Rapp & Knutas, 2023, Rapp et al., 2023, Falch & Rapp, 2026). Påstanden om at tilgangen til læreplasser blir uendret, er for kategorisk. Ved en skolenedleggelse er det rimelig å anta at lokalt yrkesfagmiljø og relasjoner til lærebedrifter svekkes. Dette må vurderes konkret lokalt og for hver region.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Iht. lovverk, har elevene i videregående rett til skyss når reisevei overstiger 6 km (Opplæringsloven, § 9-1) og skyssstilbudet må være forsvarlig. Elevene kan velge om de vil

bo på hybel eller ha skyss. Det siste er direkte økonomiske kostnader for fylkeskommunen. Ja til bedre transportløsninger, men med det karakterbaserte inntaket som TRFK har nå, så er det flere som må reise og kostnadene ved det, kan dermed bli større. Hver skole med hybelboere, har tiltak som støtter opp om elever som bor på hybel. Det er viktig oppfølging som allerede gjøres innenfor de budsjetter skolene har. De fleste skoler benytter seg, i større eller mindre grad, av det gode nettskoletilbudet TRFK har, dette for å kompensere for tilbud skolen ikke har, men hvor skolen tilbyr hjelpemidler og rom til gjennomføring. Samlingsbaserte tilbud for ungdommer, er ikke et godt tiltak, de trenger kontinuitet og tilhørighet. Alternative utdanningsløp eksisterer allerede og tilbys ved behov. Det er dyre tilbud og benyttes som supplement.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Kommentar til 1C, musikktilbudet: Regionen/inntaksområdet (Værnes), bør ha tilbud innen MDD for å ivareta helheten i utdanningstilbudet. Værnesregionen: Rektorer og medarbeidere ved Ole Vig vgs, Meråker vgs, Malvik vgs og Selbu vgs, ivaretar og arbeider til det beste for elevene i Værnesregionen, slik at de har tilgang på et bredt tilbud. Skolene varierer i størrelse og tilbud og hver enkelt har særtilbud som gir ungdommer i Værnesregionen god mulighet til å søke det de måtte ønske innen videregående utdanning. Skolene har også tilbud som ungdom fra hele fylket og landet kan søke på. Til sammen, gir Værnesregionen store og varierte muligheter til videregående utdanning. Rektorene i Værnesregionen har god dialog, løfter blikket og samarbeider om helheten i tilbudet til det beste for elevene. Videregående skoler har stor betydning for kommunene og regionen de ligger i. De garanterer kvalifisert arbeidskraft, de er samfunnsaktører og utviklere og de skaper trygge rammer for ungdommer. Skolene bidrar også til bosetting og, ikke minst, elevene bidrar med arbeidskraft mens de er elever, de jobber eksempelvis som avløsere, tar helgevakter på sykehjem, stiller opp i barnehager, lokale bensinstasjoner og butikker og innen idrettslag og foreninger. Dette er arbeidstimer som er nødvendige for både store og små lokalsamfunn. Bosetting og å opprettholde/øke befolkning, er essensielt i henhold til beredskap. I en urolig verden og i en periode hvor Norge rustet opp både militært og sivilt, er det viktigste forsvaret en robust befolkning i godt etablerte og fungerende samfunn. Det styrker landets og Trøndelags beredskap. Hva er den reelle innsparingen ved nedleggelser/flytting av tilbud og omstrukturering? Alle skoler har tildelte økonomiske rammer. Tildelingen skjer ut fra type tilbud og antall elever. Det er vanskelig å si om den summen en enkelt skole får tildelt, er det samme som den reelle innsparingen. For det første, alle ansatte er ansatt i Trøndelag fylkeskommune med tjenestested ved enhet, det vil si at fylkeskommunen, er ansvarlig for å ivareta og for å tilby jobb til overtallig ansatte. Dette er en plikt iht. arbeidsmiljøloven og kan medføre merkostnader, ikke innsparinger. For det andre, forflytning av personell og elever, kan medføre større kostnader enn innsparinger med tanke på økte bygge og transportkostnader. Det kan også medføre større personlige kostnader for elever og deres familie med tanke på hybelleie. Tapte midler for fylkeskommunen iht. at privatskolene tar imot de som ikke vil flytte og ikke kommer inn på ønsket tilbud fra fylkeskommunen. Privatskolene får 80% av tilskuddet per elev. Det kan se

ut som om privatskolene har elevøkning etter at inntaket ble karakterbasert i regioner. Utdanning bør være et offentlig ansvar. Første bud er elevenes beste, er det til elevene beste at vi risikerer at kvaliteten reduseres over tid? Vi kan sitte igjen med høy grad av sentralisering, når den først er gjennomført, er det for sent å angre hvis konsekvensene ikke ble det man så for seg. Etter skolenedleggelsene i Innlandet ble det foretatt en lovlighetskontroll iht. vurdering av barnets beste, det siste er et viktig rettsprinsipp. De fleste deler av prosessen, ifl. Nordlandsforsknings rapport Vurderinger av barnets beste ved skolestrukturendringer (2023), ble kjent gyldige fordi det var formell riktig saksgang og vid tilgang til medvirkning for elever gjennom ulike fora. Det som sjekkes her, er altså ikke hvordan det reelt påvirker elever og samfunn, men at de formelle prosessene har foregått på riktig måte. En lovlighetskontroll sier, mao., ikke noe om det som gjøres, reelt sett, er til barnets beste. Selbu videregående skole: Selbu videregående visjon er, Nær deg For deg Med deg Utdanning for framtida med eleven i sentrum. Den uttrykker hvorfor vi finnes. Det tar opp i seg formålsparagrafen, §1,3, i opplæringsloven, Opplæringa skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og dei som har læretid i bedrift, historisk og kulturell innsikt og forankring. Visjonen har, i likhet med nevnte paragraf, et langtrekkende perspektiv. Framtida, er ikke tidsbegrenset, den er ikke i dag, den var ikke i går, det er det som kommer, og vi ser ingen grunn til ikke å planlegge for en lang og bærekraftig framtid for skolen vår. Det er ikke mottoet i seg selv som er viktig, det viktigste er at vi etterlever det, at det ligger som en grunntone i alt vi gjør, at vi er nære, for og med elevene, men også at vi er nære, for og med hverandre som kollegium. Vår virksomhet skal gjenspeile en helhetstenkning og - handling til det beste for elevene. Det gjør vi på mange måter. Vi er åpne, synlige, samarbeider både med næringsliv og offentlige tjenesteytere, har fornøyde elever, er i økonomisk balanse og, viktigst av alt, vi leverer kvalitet, helt i tråd med formålsparagrafen. Selbu videregående leverer kvalitet. Vi har et snitt på fullført og bestått i de siste sju årene på 92%, til sammenligning var snittet i Trøndelag på 82% forrige skoleår. Ved Selbu vgs gis elevene gode forutsetninger for å fullføre og bestå. Vi ligger over gjennomsnittet både i henhold til gjennomføring, karaktersnitt og formidling til læreplass. Resultatene skyldes stabile og kompetente ansatte. Den årlige elevundersøkelsen, gir skolen gode skussmål, det er høy trivsel, godt læringsmiljø og de aller fleste, er fornøyde med oppfølgingen de får. Det er ikke sånn at alt er rosenrødt eller går på skinner et helt skoleår, det er utfordringer, vi har elever som mangler motivasjon og, det er små og store konflikter. Det viktigste i den sammenhengen, er at vi har god oversikt og det har vi tidlig i skoleåret. På mange måter fungerer elevundersøkelsen som en stadfestelse på det vi allerede vet. Gjennom samarbeid med NORD universitet, har vi tilgang på UVIS-undersøkelsen før elevundersøkelsen, den gir oss en god pekepinn på hvordan vi ligger an. Undersøkelsene samsvarer med det vi vet, fordi vi har gode tiltak og rutiner for alle typer utfordringer. Det jeg har skrevet om over, er målbart, men handler ikke direkte om økonomi og det er økonomi tilbudsstruktur i Trøndelag fram mot 2040, i stor grad, handler om. Det er ikke til å komme utenom at det lokale elevgrunnlaget vil gå ned på grunn av lavere fødselstall. Mellom 2028-2040, viser tallene en betydelig reduksjon av 16-18 åringer i Trøndelag, cirka 2000. For hver elev som ikke finnes, reduseres fylkeskommunenes inntekter, og vi får, samlet sett, færre midler å

drive skole for. Bunnlinja i fylkeskommunen har betydning for skolens fortsatte eksistens. Totalbudsjettet for avdeling kompetanse/utdanning, er rundt 3,6 milliarder, det fordeles på 33 videregående skoler og en fagskole, samt fylkesadministrasjon. Budsjettet for Selbu vgs, inneværende år, er på 27 millioner og 95% av budsjettet er lønnsmidler. Når vi sammenligner resultat og økonomi, vi har høy måloppnåelse med beskjedne rammer. I Telemarks og Nordlandsforsknings rapport 931: Skolenedleggelser, Om prosesser, konsekvenser og lokale slagmarker, er økonomi et punkt som løftes frem. De har funnet at de økonomiske gevinstene er uklare og dokumentasjonen av faktiske besparelser er svak. Flere av de undersøkte kommunene, har ikke, systematisk, evaluert de økonomiske effektene etter gjennomføring. Det de derimot har funnet, ikke overraskende, er at en skole er langt mer enn en skole, det er møteplass, identitetsbærer, symbol på framtidstro og arena for frivillighet og aktivitet. De fant også at de sosiale konsekvensene kan bli betydelige med lengre reisevei, økte bokostnader, trivsel og opplevelsen av skolehverdagen. Det vil også gå ut over lokalt næringslivs tilgang på kvalifisert og stabil arbeidskraft. De samfunnsøkonomiske kostandene ved at flere kanskje ikke fullfører og dermed faller utenfor, bedrifter ikke får arbeidskraften de har behov for og lokalsamfunn ikke har de ekstra hendene på butikker og bensinstasjoner, i helse og barnehage, fjøs, bygg og frivillighet, den er mye større og langt mer uoversiktlig enn vår skoles lille andel av fylkeskommunens totalbudsjett. I denne sammenhengen, er det verdt å nevne beredskap og samfunnets robusthet. Verden er urolig og et livskraftig, fellesskapstenkende og hardført lokalsamfunn, er avgjørende for sivilberedskapen. For å ha et livskraftig lokalsamfunn, er bosetning essensielt og her er skolen en vesentlig faktor. Vi kommer langt med et godt forsvar, men uten kompetente folk ellers, står vi atskillig svakere når krisen rammer. Vi, skolen, må få fortsette å utdanne ungdommer til ulike yrker sånn at alle funksjoner i samfunnet, som samferdsel, matvareforsyning, byggevirksomhet, helse og energiforsyning kan opprettholdes. Selbu videregående, legger framtidsplaner, strategier og handler for at skolen skal være bærekraftig. Gjennom godt samarbeid med næringsliv og kommune, fikk vi H25 på plass et landsdekkende tilbud innen Vg2 Elenergi og ekom med fordypning i fornybar energi. Prosjektet tok to år å få på plass. Det var to år med bevisst og strategisk samarbeid med store energileverandører, forskningsinstitusjoner, kommune og fylkeskommune. Dette tilbudet planlegger vi nå å videreutvikle i samsvar med nye behov som har meldt seg. Det viktigste vi gjør for å opprettholde og øke elevtallet, er at vi er synlige. Det krever en promoteringsstrategi. Her er også kommunen, ved Selbu vekst, en viktig faktor. Vi har i de siste to/tre årene hatt store markedsføringskampanjer, i år ser vi fruktene av det, ved at vi har fått elever fra flere deler av landet. I 26/27, er vi ikke Trøndelags minste skole og vi har ikke vært over 120 elever siden 2018. Selbu vgs er attraktiv og elevene er skolens beste reklame, de snakker om en god skolehverdag hvor de blir sett, hørt og veiledet på best mulig måte. Vi viser vår verdi i det vi gjør og gjennom våre satsningsområder, internasjonalisering, praksisnær undervisning for alle og å ha et godt og inkluderende skole og arbeidsmiljø. Vi opner dører mot verda, på mange vis. Våren 27 sender vi ut elevene på Barne- og ungdomsarbeiderfag på praksisopphold i Tyskland gjennom Erasmus+. Våre studiespesialiserings elever samarbeider med kommune og lokalt næringsliv for å fremme lokalsamfunnet og vi har vekt på samarbeidet med Falstad

nasjonale senter for menneskerettigheter. I tillegg bidrar vi hvert år som hjelpemannskap under Peder Morsetlekene. Vi utdanner og danner, det er samfunnsoppdraget. Selbu videregående ber ikke om særbehandling. Vi ber om at kvalitet, resultater og samfunnets og framtidens behov tas med i vurderingen når tilbudsstrukturen i videregående opplæring fram mot 2040 skal vedtas. Vi må vurderes ut fra verdien vi skaper for elever, næringsliv, distriktet og storsamfunnet, ikke ut fra størrelse. Selbu videregående er, og skal være, en betydningsfull samfunnsaktør. Selbu videregående står for utvikling og kvalitet i alle ledd, fremfor alt, vi er nær, for og med, for elevene og deres framtid! Uttalelse fra elevrådet ved Selbu vgs: Elevrådet ved Selbu videregående skole mener at framtidens skoletilbud må vurderes ut fra hva som gir høyest fullføring og best muligheter for ungdom. Når samfunnet trenger flere fagarbeidere, er det vanskelig å forstå forslag som reduserer yrkesfaglige tilbud. Ikke alle ungdommer kan reise langt eller bo på hybel. Derfor er gode nærskoler og et best mulig tilbud viktig for at flest mulig skal lykkes i videregående opplæring.

Høringssvar er drøftet med tillitsvalgte, ledelse, hovedverneombud, elevråd og ansatte.

Kilder: Falch, T., Lujala, P., & Strøm, B. (2012). Geographical constraints and educational attainment. *Regional Science and Urban Economics*, 43, 164 til 176.

<https://doi.org/10.1016/j.regsciurbeco.2012.06.007> Falch, T., & Rapp, A. (2026).

Transitions in vocational education and training, Challenges in the role of training agencies in Norway. *Empirical Research in Vocational Education and Training*, 18.

<https://doi.org/10.1186/s40461-025-00203-6> Forfang, H., & Paulsen, J. (2021). Linking school leaders' core practices to organizational school climate and student achievements in Norwegian high-performing and low performing rural schools. *Educational Management Administration & Leadership*, 52, 99 til 115.

<https://doi.org/10.1177/17411432211064424> Nordlandsforskning (2023). Vurderinger av barnets beste ved skolestrukturendringer En veileder til barnerettighetsvurderinger basert på norsk lovverk, eksisterende veiledere og lovlighetskontroller. Rapp, A., & Knutas, A. (2023). Organising opportunities for all: Building equity in vocational education and training. *Educational Research*, 65, 267 til 283.

<https://doi.org/10.1080/00131881.2023.2203145> Rapp, A. C., Knutas, A., & Smepllass, E. (2023). Bridging gaps in vocational education and training systems in Norway. *Journal of Vocational Education & Training*, 77, 503 til 521.

<https://doi.org/10.1080/13636820.2023.2255992> Telemarksforskning og

Nordlandsforskning (2026). Rapport 931: Skolenedleggelser Om prosesser, konsekvenser og lokale slagmarker Prix, I., Sirniö, O., & Saari, J. (2023). Better close to home? Research in

Social Stratification and Mobility. Åberg-Bengtsson, L. (2009). The Smaller the Better? A Review of Research on Small Rural Schools in Sweden. *International Journal of Educational Research*, 48, 100 til 108. DOI:10.1016/j.ijer.2009.02.007 Zahl-Thanem, A., & Blekesaune, A. (2025). Social origin and educational choices. *Acta Sociologica*, 68, 389–408.

UTDANNINGSFORBUNDET SELBU

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Gry Merete Dyrdal

Stilling: Lokallagsleder

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Utdanningsforbundet Selbu har forståelse for at det må ses på hvordan man skal spare penger i fylkeskommunen. Vi stiller oss allikevel kritiske til hvordan yrkesfag og studieforberedende blir satt opp mot hverandre som en dyr og en billig utdanningsvei. Her savner vi en noe mer nyansert vurdering av årsaken til at elever velger å ta påbygg enn den som er presentert i materialet. Det fremstår som at elever velger påbygg fordi de ikke gidder å ta fagbrev. Spørsmålet er om grunnen til at elever går påbygg for å komme videre til høyere utdanning kommer som et resultat av at de har blitt enda mer motiverte etter å ha kombinert studie med praktisk utplassering og læretid. Når man ser trender i samfunnet om at elever er "skoletrøtt" etter ungdomsskolen, så kan det være en naturlig forklaring på at disse elevene ønsker en mer variert og praktisk yrkesfaglig skolehverdag i videregående. Skal man rekruttere flere til studieforberedende er det nok andre virkemidler enn "tvang" som må til, dersom man skal opprettholde en god fullføringsstatistikk. Et argument for å beholde studieforberedende utdanningsprogram selv om man ikke klarer å fylle klassene på mindre skoler er at det kan heve kvaliteten på undervisning av fellesfagene til de yrkesfaglige retningene. Dersom man skal redusere antall yrkesfaglige retninger må dette ses på ut ifra regionale behov og hensyn. Her ser vi det som viktig å lytte til hvilke behov som kommer fra blant annet lokalt næringsliv.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Da vi ikke har noen spesielle satsninger i Selbu er det vanskelig å gi noen andre konkrete tilbakemeldinger annet enn at vi synes forslagene om forenkling og prioritering virker nødvendig. Her tenker vi at det må være et særlig samarbeid med idretten som i fremtiden vil være avhengig av denne utdanningen mer enn hva muligens arbeidsmarkedet vil.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Her vil vi legge inn de samme argumentene som ved "Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028"

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Elever med ITO – tilbud har ofte et behov for nære og kjente relasjoner. De kan også ha andre tilrettelegginger utenfor skoletid. Dette kan være et argument for at de bør ha sine tilbud i nærhet av bosted.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Velger å ikke svare direkte på dette, da det er spurt om konkret tilbakemelding fra Namdalen.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

I distriktene ser vi det som et positivt samarbeid å ha videregående opplæring for voksne i samlokasjon med den lokale videregående skolen. Her får man benyttet lærere, verksteder, lokalt næringsliv og fagmiljøene til å skape gode opplæringsmiljø for flere.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Vi mener det må veie tungt mot endring av skolestruktur at elever blir tidlig tvunget til å flytte fra lokalsamfunnet sitt. Vi tror allikevel at man må se på mulighetene for å samarbeide slik at man får benyttet de ressursene som finnes både av lokaler, personale og kunnskap på best mulig måte. Det kan bety at man må se på hvordan skoler kan samarbeide om VG1/VG2 løp og samordning av enkelte linjer.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Dette må fylkeskommunen innrømme at er et politisk spørsmål. Hvordan ønsker vi at Trøndelag skal se ut i fremtiden? Skal vi sentralisere eller ønsker vi levende rurale områder? Vi mener at man bør se på den forskningen som finnes rundt hva som gjør at elever fullfører videregående og at man ser verdiskapningen en videregående skole skaper i et større perspektiv enn kun budsjettet til skolene. Vi stiller oss kritiske til at man kun forholder seg til fødselstall når man utregner hvor mange elever det vil være i en region langt frem i tid. For eksempel har Selbu hatt en solid befolkningsvekst de siste årene (opp hele 4,6 %), som i stor grad skyldes en markant nettoinnflytting, ikke at det nødvendigvis har vært særdeles mange flere fødsler enn tidligere. Fødselstallene alene fanger ikke opp denne flyttestrømmen. Værnesregionen (Selbu, Malvik, Meråker, Stjørdal, Tydal og Frosta) fungerer som et felles arbeids- og boligmarked. Mange velger for eksempel å etablere seg i

Selbu på grunn av rimeligere boliger (ligger ca. 42 % under nasjonalt snitt), selv om de jobber i Trondheim eller Stjørdal. Veksten styres altså også av boligpriser og veier, ikke nødvendigvis antall fødsler. For små kommuner kan slike ting få ekstreme utslag. For eksempel i en liten nabokommune som Tydal (ca. 700 innbyggere) kan ett enkelt år uten fødsler se katastrofalt ut på papiret, mens tre barnefamilier som flytter til kommunen endrer hele statistikken over natta. Har fylkeskommunen tatt innover seg hvilke verdier som hovedsakelig blir prioritert for fremtiden? Skal Trøndelag fylke ha to administrasjoner i fremtiden, men legge ned skolen som hjørnesteinsinstitusjon i distriktene? Dersom man ser på skolen som en sivilberedskap for å skape robuste ungdommer i fremtiden, vil man måtte gjøre andre prioriteringer i økonomien i fylkeskommunen og ikke kun la det styres av statlige tillegg.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Vi forventer at man regner de økonomiske konsekvensene av å sette opp ekstra bussruter og ansatte flere for å få bedre oppfølging av hybelboere. Her må det tas hensyn til de samfunnsøkonomiske konsekvensene tiltakene vil ha. Vi lurte på hva som er lagt til grunn for tabell 2: oppsummering av mulige tiltak 2025-2035 og tabell 3: oppsummering av mulige tiltak 2025-2040. Slik vi ser det i tabell 3, burde "Ekstra behov for skyss" være grønn på Værnes, da det i dag ikke er et tilpasset busstilbud for VGS elever fra f.eks. Selbu til Stjørdal. Digital undervisning/samlinger bør ikke erstatte den fysiske skolen, da skole er mye mer enn forelesning av fag. Vi tror at den fysiske skolen med nær relasjon til lærere og ansatte gir både faglig sosial utvikling. Her bør man bruke det forskning sier som grunnlag for hva som vil være best for fremtidige elever.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Utdanningsforbundet Selbu mener at det i materialet som fremstilles ikke virker som alle regioner er hørt like mye dersom man leser det som refereres fra folkemøtene. I tabell 4 er det brukt erfaringer fra skolestrukturarbeid i Melhus og Orkland, men vi kan ikke se at det kan ha relevans for alle kommuner i hele fylket og vi savner mer forskningsbaserte vurderinger. Av foreslåtte tilbud i 1c, anser vi at en kombinasjon av alternativ 1 og 2 som mest aktuelt. Vi er enige i at elever ved disse linjene er viktige ressurspersoner i lokalt kulturliv. Har man i god nok grad et samarbeid mellom kulturskolen og disse linjene? I norsk grunnskole sliter man allerede med å få kvalifiserte folk til praktiske estetiske fag, som er et satsningsområde for å få mer praktisk undervisning. Hvordan vil dette påvirkes av at Trøndelag eventuelt legger ned flere musikklinjer? Vil det være aktuelt å få til musikk som valgfritt programfag ved skoler som tilbyr studieforberedende utdanningsprogram og samtidig beholde kvalifiserte lærere til disse fagene?

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Mona Brendmo

Stilling:

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Jeg mener det er drastiske forslag som ikke tar hensyn til helhetlig tenking rundt ungdommens utvikling og deres fremtid. Vi vet at ungdom som får velge utdanningsprogram hvor de har interesser og evner gjør at de får mestring, sosial tilhørighet og positiv utvikling. Dette igjen gir dem større mulighet for å mestre livet, stå i videre utdanningsløp og dermed bidra tilbake til samfunnet på sikt. Jeg er særlig meget bekymret for forslag 1. Ved en nedskjæring tilsvarende alternativ 1 vil vi ikke være trygge på å oppfylle læreplanmål i musikkfagene, og kjernevirksomheten vil være truet. I høringsteksten står det om innsparing av denne størrelsen: "dette kan gå utover kvaliteten i den praktiske opplæringen". I rapporten går det altså fram at den praktiske opplæringen blir kraftig svekket og at vi "delvis ikke/ikke vil oppfylle kompetansemålene" i læreplanen for de andre programfagene. Allerede kutt i elevsatsen på 10% (ned til 160 000 pr elev) er drastisk og vil få store konsekvenser for kvaliteten i utdanningen (se rapport). Dette vil gjøre mye av undervisningen mer teoretisk og mindre praktisk. Det er heller ikke mulig å gjennomføre disse kuttene uten at undervisningen i fordypningsinstrument (elevens valgte hovedinstrument) blir berørt. Ved forslag 2 vil to tilbud bli borte, og det vil være kritisk i et så langstrakt fylke som Trøndelag er. Musikk vil bli et elitetilbud til få, de som har veldig høyt karaktersnitt (i om stor oversøking i Trondheim, som anslagsvis får beholde sine linjer), og mange ungdommer i Trøndelag vil ikke kunne få velge en retning i utdanningen sin hvor de får utvikle sine ferdigheter og finne sitt fellesskap. Frykten er mer utenforskap, færre gjennomførte utdanningsløp og flere økonomiske konsekvenser dersom disse ikke kommer seg gjennom utdanning og ut i jobb. Dette vet vi er en risiko, fordi vi gjennom mange år har sett ungdom som kommer seg gjennom videregående opplæring nettopp fordi de fikk kombinere utdanningen med fagområder de interesserte seg for.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Det bør være et mindre tilbud om påbygg. Det trengs håndverkere som går yrkesfag og faktisk blir håndverkere, og ikke bare velger en fordyrende vei til studiekompetanse.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Kan det kuttes i administrasjon? Kan det være ett fylkets hus (med alle driftskostnader et slikt bygg har)? Små skoler bør vurderes slått sammen, i alle fall administrativt.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste er mangfold og tilhørighet. Det er at alle har sin plass og finner sammen om felles interesser og får utvikle seg i dette. Sett i lys av det bør vi ivareta et mangfold i den videregående opplæringen. De estetiske fagene, med spesielt fokus på musikk i denne sammenhengen, er utrolig viktig for bygging av identitet, selvfølelse, vekst og fellesskap. I tillegg viser all forskning at de estetiske fagene (igjen med fokus på musikk her) bidrar til økt læring også i andre fag. Vi bør derfor i Trøndelag være pådrivere for å bygge opp musikk- kunst- og kulturliv, fra fødsel til død, for å styrke et av våre viktigste identitetsbærere. Trøndelag bør gå foran og framholde kunstfag (og igjen, musikk spesielt iom det er foreslått som kutfag) som like viktig som realfag og språkfag for å bygge hele, kompetente mennesker i et levende Trøndelag. Det er viktig å beholde musikkutdanning på Stjørdal. Stjørdal er Trøndelags nest største by, og her trenger vi å ha et bredt spekter av fag i tilbudet til ungdommen. Elever fra Stjørdal., Malvik og omkringliggende steder trenger å kunne benytte musikktilbudet ved Ole vig vgs. Dersom dette tilbudet ikke eksisterer må elevene konkurrere om plasser i Trondheim, noe som vil føre til et elitetilbud med veldig høye karakterkrav. Det er allerede stor oversøking i Trondheim, og dette vil øke betraktelig dersom musikklinja på Ole Vig blir lagt ned. Ungdom i Værnesregionen trenger dette tilbudet for å utvikle seg og evnene sine. Vi i Trøndelag trenger at disse ungdommene går videre i sine utdanninger og tilfører samfunnet verdiskaping gjennom jobb og initiativ i kulturliv. Ungdom som ikke finner sin plass har større sjanse for å falle utenfor videregående opplæring eller droppe ut, og kan lett bli en økonomisk belastning for samfunnet i stedet for en ressurs. Stjørdal har god kollektivtransport og er et knutepunkt. Ole vig er en stor skole, og man drar nytte av storskolefordeler når det kommer til drift og administrasjon. Vi ønsker at folk skal få bo og trives i Trøndelag. Det som gjør det attraktivt å bosette seg et sted handler ofte om hvordan man ser for seg oppveksten for barn. At de får ren luft og sunn og god mat, at de blir begeistret og betatt, at de får møte de store følelsene i seg selv og andre. Derfor trenger vi MDD-miljø av høy kvalitet i regionene der folk skal bo. Fylkeskommunen ønsker å satse på musikktilbudet, og legge til rette for god kvalitet. Å satse på musikktilbudet mener vi er å sørge for at hele fylket får ta del i musikken.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Satsning på kollektivtransport og støtte til hybel vil jo egentlig bare si å flytte penger fra en sekk til en annen, så her tenker jeg dere egentlig ikke sparer så mye. Men om man finner ut

at en må legge ned skolesteder, må det selvsagt finnes gode transportmuligheter til nærmeste videregående skole, og den skolen bør ha så mange ulike retninger som mulig slik at elevene opplever økt motivasjon for videregående opplæring som følge av nedleggingen. Derfor mener jeg at man ikke bør legge ned musikklinjer, det har dere gjort nok av allerede i sørdelen av fylket. Ikke raser nordfylket likedan!

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Nedleggelse av musikklinjer er vanskelig å reversere, og det vil ha store konsekvenser for de kulturelle lokalmiljøene i fylket. Rundt etablerte musikklinjer utvikles det faglige forbindelser til kulturskoler, profesjonelle musikere, ensembler, arrangører og andre kulturaktører. Hvis jobbene forsvinner så forsvinner også fagpersonene. Institusjoner i fylket som tilbyr høyere utdanning innen musikk spesielt vil miste store deler av rekrutteringsgrunnlaget til sine studier, med de ringvirkninger dette får. NTNU kan også anslå at rundt 75% av studentene som søker seg inn på musikkutdanningene kommer fra musikklinjene i fylket (viser til debattinnlegg i adressa fra Wenche Waagen 28.08.26). Her kan ulike utdanningsinstitusjoner gi konkrete eksempler. Samfunnet har behov for profesjonelle musikere, musikkpedagoger og annen spesialisert musikkfaglig kompetanse. Skal denne kompetansen finnes også i framtiden, må det finnes en sammenhengende utdanningsvei der elever får anledning til å utvikle ferdigheter på et nivå som gjør videre utdanning og profesjonell virksomhet mulig. Det er i dette perspektivet vi først og fremst må forstå behovet for fordypning på instrument, individuell undervisning, samspill på høyt nivå og spesialisert lærerkompetanse. Dette er ressurskrevende deler av utdanningen, men de er ressurskrevende fordi de skal utvikle en spesialisert kompetanse. Vi mener at et bærekraftig samfunn må kunne rekruttere til musikeryrket fra både byer og grisgrendte strøk. Dette betyr ikke at verdien av musikklinjene begrenses seg til de elevene som senere blir profesjonelle musikere. Tvert imot tyder både forskning og erfaring på at kompetansen fra MDD får anvendelse langt bredere. MDD-Elever går videre til pedagogikk, kulturforvaltning, men også helse, offentlig forvaltning og næringsliv. Disse folkene representerer i tillegg en betydelig samfunnsmessig merverdi ved at: Kunstfaglig kompetanse fra MDD-utdanning anvendes bredt og ofte indirekte i arbeidsliv, frivillighet og lokalsamfunn, noe som er særlig viktig i distriktskommuner der fleksibilitet og rolleblanding er utbredt. (Rapport-MDD-Namsos_29.05.26-signed.pdf) Utdanningen utvikler også samarbeidsevne, kreativitet, selvstendighet og andre kompetanser med verdi langt utenfor musikklivet. I all forskning om hvilke kvaliteter det framtidige arbeidsmarkedet trenger er dette viktige komponenter som går igjen. Stjørdal er Trøndelag fylkes nest største by. Årets 10.klasse kull er det største på lenge. Vi må gi disse ungdommene et helhetlig tilbud i videregående skole, med musikklinja på Ole Vig vgs. Musikk er et rent praktisk fag, musikkutøvingen er selve utgangspunktet for og begrunnelsen for musikktilbudet i videregående skole. God kvalitet i denne undervisningen (én til én undervisning) er hovedgrunnen til at de fleste elevene søker seg inn på musikklinjene. Reduseres noe av dette risikerer vi at søkertallet vil gå kraftig ned. Vi kan få privatskoler

som overtar en del av elevmassen, og på den måten miste kontrollen på opplæringen og arbeidsforholdene (sitat HTV i Vestland fylke, hvor 1/3 av musikklinjene er private).

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Elisabeth Silseth

Stilling:

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Jeg synes dette er drastiske forslag for våre ungdommer og deres valgfrihet, og lurer på om fylkeskommunen har sett hvor ellers de kan kutte kostnader i fylkeskommunen (f.eks. kutte reisetilskudd, og la den ansatte ta dette over skattemeldingen i stedet? Trenger man virkelig å drifte to "fylkets hus", kan man selge det ene? Hva med administrativt ansatte, ble det nok reduksjon da vi slo sammen de to fylkene, eller kan man redusere mer her?). Jeg skjønner at elevtallet svinger/går ned enkelte steder, men synes ikke valgfriheten til studieretning i vgs. skal være lidende i områder som har nok elevtilgang, og jeg synes vi som kulturnasjon må ta vare på kulturen i alle deler av fylket, ikke bare i Trondheim.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Slå sammen administrasjon ved små skoler, evt. legge ned de minste skolene og samle tilbud på større skoler med godt elevgrunnlag.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste er mer enn penger. Folk må trives, de må oppleve fremtidshåp og ha tro på at fremtiden vil gi dem gode og meningsfylte dager. Dermed må ungdommene se at de har mulighet for å velge den utdanning de har lyst til, det må ikke bli eliteskoler hvor bare de med høyeste karakter fra ungdomsskolen får plass. Dersom man f.eks. legger ned musikklinjen på Ole Vig vil elever fra Stjørdal og Malvik søke seg til skolene i Trondheim (Inderøy vil være et uaktuelt alternativ for de fleste pga lite utbygd kollektivtransport), og slik evt. utkonkurrere enda flere enn de som allerede kjemper om plassene i Trondheim i dag. I tillegg vil elever med lave karakterer ikke ha mulighet til å velge en mer praktisk skolegang, noe som vil gi dårligere gjennomføringsevne og trolig vil også føre til at flere dropper ut av videregående opplæring. PISA-undersøkelsen det snakkes om for tiden viser vel heller at vi bør satse på mer praktisk skole, ikke mindre? Stjørdal er

Trøndelags nest største by hvor det er enkelt å benytte kollektivtransport til og fra. Det er derfor enkelt for elever fra hele Værnesregionen å kunne gå på Ole Vig vgs med de varierte tilbudene som finnes der. Jeg mener derfor at musikklinjen ved Ole Vig vgs er svært viktig for at Værnesregionen fortsatt skal være et attraktivt sted å bosette seg.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Satsning på kollektivtransport og støtte til hybel vil jo egentlig bare si å flytte penger fra en sekk til en annen, så her tenker jeg dere egentlig ikke sparer så mye. Men om man finner ut at en må legge ned skolesteder, må det selvsagt finnes gode transportmuligheter til nærmeste videregående skole, og den skolen bør ha så mange ulike retninger som mulig slik at elevene opplever økt motivasjon for videregående opplæring som følge av nedleggingen. Derfor mener jeg at man ikke bør legge ned musikklinjer, det har dere gjort nok av allerede i sørdelen av fylket. Ikke raser nordfylket likedan!

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Ang. musikktilbud: Jeg forstår at det må gjøres økonomiske omstillinger i fylket, men mener deres forslag om å rasere musikklinjer er veldig historieløst. Elever som går/har gått musikklinjer bidrar svært ofte mye i lokalmiljøet både under vgs-tiden og etterpå. På Stjørdal bidrar elevene bl.a. med musikk i mange ulike sammenhenger enten på oppdrag for andre eller i egen regi, de får praksis som kor- og korpsdirigenter og lærer seg å gjøre hverandre gode. De kommer derfor ofte tilbake som ressurspersoner for lokalt kulturliv. Nedleggelse av musikklinjer er vanskelig å reversere og vil derfor ha store konsekvenser for lokalmiljøet. Gjennom årene har f.eks. elever fra musikklinja ved Ole Vig utdannet seg til utrolig mange forskjellige yrker, og mange av de bruker enten kunnskap fra musikklinja inn i jobben sin i dag (som f.eks. lærere og førskolelærere) eller de deltar i frivillig musikkliv ved å spille og synge i lokale korps, storband og kor. Alt dette bidrar til levende lokalmiljø over hele landet, og bør ikke utsettes for forslag om nedlegging slik dere nå gjør. En del av elevene som velger musikklinje har med seg "krevende år" med mye teori fra ungdomsskolen, og det at de fullfører vgs. gjør at de går ut i verden med litt mer tro på seg selv enn de hadde da de kom inn. Slik kan de også få troen på at de kan "bli noe" - få seg en jobb og betale sin skatt. Med en variert og praktisk skoledag unngår vi at disse "havner i køa hos NAV". Det å sende en elev til den utdanningen hen ønsker seg fører til økt livsmestring og reduserte utgifter for oss som samfunn, og det bør fylkeskommunen anerkjenne, ta inn over seg og ta ansvar for. Musikklinja på Ole Vig vgs er dessuten praksisskole for NTNU, og bidrar jevnt til at nye musikk lærere får sin praktiske opplæring. Om man velger å legge ned musikklinja ved Ole Vig vil det derfor ha konsekvenser for flere deler av samfunnet.

SELBU GRUPPEN AS

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Hans Morten Kulseth

Stilling: Eier. Produksjonsleder

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Selbu Gruppen mener at framtidige endringer i tilbudsstrukturen må bygge på en helhetlig vurdering av elevenes utdanningsvalg, regionale kompetansebehov og hensynet til bærekraftige og levende lokalsamfunn. Tilbudsstrukturen i videregående opplæring er et viktig virkemiddel både for å sikre ungdom gode utdanningsmuligheter og for å dekke lokale samfunnets framtidige behov for kompetanse. Når det gjelder studieforberedende utdanningsprogram, ser Selbu Gruppen at en viss konsentrasjon av tilbud kan være hensiktsmessig i områder hvor avstandene mellom skolene er korte og tilgjengeligheten er god. I distriktsregioner med store geografiske avstander vil tilsvarende løsninger kunne få langt større konsekvenser for elevenes valgmuligheter og tilgangen til videregående opplæring. Lokale studietilbud bidrar til at flere ungdommer kan gjennomføre utdanningen i hjemregionen, samtidig som det styrker tilknytningen til lokalsamfunnet og kan øke sannsynligheten for tilbakeflytting etter endt høyere utdanning. Selbu Gruppen er særlig bekymret for forslag som innebærer redusert kapasitet innen yrkesfaglige utdanningsprogram. Dette skjer samtidig som både næringslivet og offentlige tjenester melder om betydelige utfordringer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Behovet er spesielt stort innen helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk, herunder tømmerfaget, malere, murere, betong (flisleggere) samt flere andre fagområder hvor etterspørselen etter fagarbeidere forventes å øke i årene framover pga store årskull som går av som pensjonister. En reduksjon i antall elevplasser kan føre til høyere inntakskrav, færre valgmuligheter og økt risiko for at elever ikke får oppfylt sine utdanningsønsker. Selbu Gruppen mener dette er uheldig både for den enkelte elev og for samfunnet som helhet. Mange elever opplever yrkesfag som en mer praktisk og motiverende opplæringsarena enn studieforberedende utdanningsprogram. Dersom elever som ønsker yrkesfag ikke får plass og i stedet velger eller presses over på studieforberedende løp, kan det føre til redusert motivasjon, svakere gjennomføring og i verste fall økt frafall. Selbu Gruppen vil understreke at et bredt og tilgjengelig yrkesfaglig tilbud ikke bare handler om å dekke arbeidslivets behov for kompetanse. Det handler også om å sikre at elever får reelle valgmuligheter og et opplæringstilbud som er tilpasset deres interesser, forutsetninger og framtidsplaner. På denne bakgrunn mener Selbu Gruppen at dimensjoneringen av opplæringstilbudene i størst mulig grad bør baseres på faktisk elevsøkning, dokumenterte kompetansebehov og regionale arbeidsmarkedsanalyser. Samtidig må skolene ha nødvendig handlingsrom til å justere kapasitet og tilbud over tid. Framtidige

strukturendringer bør derfor legge til rette for fleksibilitet framfor permanente reduksjoner som begrenser muligheten til å opprette, videreføre eller utvide tilbud når elevgrunnlaget og arbeidslivets behov tilsier det. Selbu Gruppen støtter samtidig prinsippet om at elever som har som mål å oppnå generell studiekompetanse, i størst mulig grad bør gjennomføre et studieforberedende utdanningsløp framfor å måtte gå veien om påbygging til generell studiekompetanse. Dette kan bidra til mer målrettede utdanningsløp og bedre gjennomføring. Dersom fylkeskommunen ønsker å styrke denne utviklingen, kan det være aktuelt å vurdere tiltak som i større grad kanaliserer søkere med studiekompetanse som mål inn på studieforberedende utdanningsprogram fra starten av. Eventuelle endringer i ordningen med påbygg må imidlertid vurderes nøye opp mot behovet for fleksibilitet og muligheten for elever på yrkesfag til å ombestemme seg underveis i utdanningsløpet. Samlet mener Selbu Gruppen at en fleksibel, desentralisert og behovsstyrt tilbudsstruktur vil gi de beste forutsetningene for høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og en framoverlent utvikling i hele Trøndelag.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Selbu Gruppen stiller spørsmål ved om det i hovedsak er fylkeskommunens ansvar alene å finansiere og opprettholde smale tilbud som omfatter et begrenset antall elever. Når de økonomiske rammene er stramme, bør det vurderes om det finnes alternative modeller der næringsliv, idrettsorganisasjoner og andre relevante aktører bidrar i større grad til å finansiere eller tilrettelegge slike tilbud. Selbu Gruppen vil også peke på at dagens opplæringssystem gir betydelig fleksibilitet, og at det kan være mulig å kombinere satsing på idrett eller andre spesialiserte aktiviteter med ordinære utdanningsløp. For enkelte elever kan også fireårige løp være et aktuelt alternativ for å kombinere utdanning og satsing på høyt nivå. Selbu Gruppen anerkjenner betydningen av idrett og fysisk aktivitet for ungdom og ser verdien av gode utviklingsmuligheter for talentfulle utøvere. Samtidig mener Selbu Gruppen at når det må foretas prioriteringer innenfor begrensede økonomiske rammer, bør hovedvekten legges på tilbud som kommer den brede elevmassen til gode og som bidrar til å dekke samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse. Ressursene bør derfor i størst mulig grad innrettes mot utdanningstilbud som når mange elever og har stor betydning for framtidig kompetanse forsyning i fylket.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Selbu Gruppen mener at påbygg til generell studiekompetanse er et viktig tilbud som gir elever med yrkesfaglig bakgrunn mulighet til videre studier og høyere utdanning. Samtidig må dimensjoneringen av tilbudet vurderes opp mot elevenes utdanningsvalg, arbeidslivets behov for kompetanse og målet om høy gjennomføring i videregående opplæring. Mange

elever opplever at et yrkesfaglig utdanningsløp gir verdifull praktisk erfaring og økt motivasjon for videre utdanning innen eget fagområde. Kompetansen de tilegner seg gjennom programfag, praksis og eventuelt læretid, kan være et godt grunnlag for videre studier og yrkesutvikling. Selbu Gruppen vil samtidig påpeke at påbyggsåret er faglig krevende for mange elever. Overgangen fra et yrkesfaglig løp til et komprimert studieforbereidende år innebærer store krav til omstilling og arbeidsinnsats. Dette understreker betydningen av god rådgivning og karriereveiledning gjennom hele utdanningsløpet, slik at elevene kan ta informerte valg basert på egne interesser, forutsetninger og framtidsplaner. Arbeidslivet i Trøndelag har et økende behov for faglært arbeidskraft. Flere elever som gjennomfører læreplass og oppnår fag- eller svennebrev vil bidra til å dekke dette behovet. Selbu Gruppen mener derfor at statusen til yrkesfaglige utdanninger må styrkes, samtidig som mulighetene for videreutdanning og karriereutvikling etter fag- eller svennebrev synliggjøres bedre. Selbu Gruppen mener det bør vurderes hvordan flere elever kan motiveres til å fullføre et ordinært fagopplæringsløp før de eventuelt går videre til høyere utdanning. I den sammenheng kan det være aktuelt å vurdere om fullført fag- eller svennebrev i større grad bør være hovedveien til påbygg. Det kan også vurderes om påbyggstilbudet bør samles på færre studiesteder for å sikre robuste fagmiljø og god ressursutnyttelse. Samlet mener Selbu Gruppen at dimensjoneringen av påbyggstilbudet må baseres på dokumentert etterspørsel, gjennomføringstall og arbeidslivets behov for kompetanse. Målet bør være å finne en god balanse mellom behovet for studiekompetanse og behovet for flere fagarbeidere, samtidig som elevenes muligheter for fleksible utdannings- og karriereveier ivaretas.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Selbu Gruppen mener at organiseringen av tilrettelagte opplæringstilbud må ta utgangspunkt i elevenes behov og de geografiske forutsetningene i fylket. I byområder, hvor avstandene mellom skolene er korte og tilgjengeligheten er god, kan samlokaliserte løsninger bidra til sterkere fagmiljø, mer effektiv ressursutnyttelse og et bredere tilbud til elevene. I distriktsregioner er situasjonen annerledes. Her mener Selbu Gruppen at tilrettelagte opplæringstilbud i størst mulig grad bør være tilgjengelige lokalt. Nærhet til hjemsted, familie og etablerte støttenettverk er ofte avgjørende for elevenes trivsel, mestring og gjennomføring. Lokale tilbud gir også bedre forutsetninger for et tett samarbeid mellom skole, foresatte, kommunale tjenester, arbeidsliv og andre støtteaktører som er viktige for å sikre helhetlige og individuelt tilpassede opplæringsløp. Selbu Gruppen registrerer at organiseringen ved Selbu videregående skole i dag legger godt til rette for inkludering og samhandling. Elevene deltar i skolens felles miljøer og benytter fellesarealer og verksteder sammen med øvrige elever, samtidig som ansatte bidrar på tvers av ulike opplæringstilbud. Dette styrker både fellesskap, tilhørighet og deltakelse i skolemiljøet. Et viktig mål må være at elever som har forutsetninger for å bli lærekandidater får erfaring fra arbeidslivet gjennom praksis og samarbeid med lokale bedrifter i løpet av skolegangen. Nære relasjoner til lokale arbeidskulturer/ personer i arbeidsliv er ofte en nøkkelfaktor for å lykkes med overgangen til arbeid og varig tilknytning til arbeidsmarkedet. På denne

bakgrunn mener Selbu Gruppen at framtidige endringer må ivareta behovet for desentraliserte og lokalt tilgjengelige tilbud i distriktsområdene. Samtidig kan samlokaliserte løsninger være hensiktsmessige i byområder der dette styrker kvaliteten på opplæringen og gir faglige og organisatoriske gevinster for elevene. Målet må være å finne løsninger som kombinerer kvalitet, inkludering og nærhet til de støtte- og samarbeidsarenaene som den enkelte elev er avhengig av for å lykkes.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

SG har ikke tatt stilling til dette spørsmålet.pga. liten kjennskap til skolen.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Selbu Gruppen mener at skolene i regionen har både kapasitet, kompetanse og et sterkt engasjement for å bidra til å møte framtidens kompetansebehov. Gjennom etablerte samarbeidsrelasjoner mellom videregående skoler, kommuner, næringsliv og opplæringskontor er det et godt grunnlag for å utvikle fleksible og behovstilpassede løsninger som svarer på regionale utfordringer og arbeidslivets store etterspørsel etter kompetanse. Selbu Gruppen vil særlig understreke betydningen av å se ungdomsopplæring og voksenopplæring i sammenheng. I takt med at ungdomskullene blir mindre, vil det bli stadig viktigere å utnytte den kapasiteten og kompetansen som finnes ved skolene til opplæring av voksne. Dette kan bidra til bedre ressursutnyttelse, styrke skolenes bærekraft og samtidig sikre arbeidslivet tilgang på nødvendig kompetanse gjennom hele yrkeslivet. En mer helhetlig tilnærming til livslang læring kan også gi større forutsigbarhet i tilbudsstrukturen og bidra til å opprettholde robuste fagmiljø ved skolene. Selbu næringsforum mener derfor at videregående skoler må ses som regionale kompetansesentre med ansvar for både ungdoms- og voksenopplæring, og som en viktig del av den samlede kompetanseutviklingen i regionen.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Selbu Gruppen mener at framtidens tilbudsstruktur må være fleksibel og tilpasningsdyktig, slik at den kan møte både elevenes utdanningsønsker og samfunnets behov for kompetanse. Tilbudsstrukturen bør utvikles med utgangspunkt i lokale og regionale kompetansebehov, arbeidslivets etterspørsel og elevenes faktiske søkemønstre. Når søkningen til et tilbud er lav, kan det være hensiktsmessig å sette tilbudet på pause, men det må samtidig være mulig å gjenopprette tilbud når elevgrunnlaget eller kompetansebehovet tilsier det. Selbu Gruppen advarer stort mot omfattende sentralisering og varig nedbygging av skoletilbud i distriktene. Trøndelag er et fylke med store geografiske avstander, og konsekvensene av å redusere tilbud nær elevenes hjemsted kan bli betydelige. For å sikre bosetting, verdiskaping og tilgang på kvalifisert arbeidskraft i hele fylket er det viktig å opprettholde et tilstrekkelig bredt utdanningstilbud lokalt, særlig

på Vg1 og, så langt det er mulig, også på Vg2. Også mindre skoler må ha en bredde i tilbudene som gjør dem relevante for ungdommenes utdanningsvalg og framtidsplaner. Innenfor stramme økonomiske rammer vil det være nødvendig å foreta prioriteringer. Selbu Gruppen mener at ressursene i størst mulig grad bør innrettes mot tilbud som kommer mange elever til gode, bidrar til høy gjennomføring og dekker arbeidslivets behov for kompetanse. Samtidig må det gjøres helhetlige vurderinger av balansen mellom brede utdanningstilbud og mer spesialiserte tilbud som retter seg mot mindre elevgrupper. Selbu Gruppen vil også understreke betydningen av å ivareta elever med behov for individuelt tilrettelagte opplæringsløp. For mange av disse elevene er nærhet til hjemsted, familie og etablerte støtteordninger avgjørende for mestring, læring og gjennomføring. Dette perspektivet må derfor tillegges betydelig vekt i framtidige vurderinger av skole- og tilbudsstruktur. Samlet mener Selbu Gruppen at en fleksibel og desentralisert tilbudsstruktur gir de beste forutsetningene for høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og bærekraftig samfunnsutvikling over hele Trøndelag. En slik struktur bidrar til at ungdom kan ta utdanning nær hjemstedet sitt, samtidig som næringsliv og offentlige tjenester sikres tilgang på den kompetansen vi trenger i framtiden.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Selbu Gruppen mener at Trøndelagssamfunnets beste handler om å sikre en balansert og framoverlent utvikling i hele fylket. For å lykkes med dette må fylket ha levende lokalsamfunn, et mangfoldig næringsliv og tilgang på kompetent arbeidskraft i både byer og distrikter. En desentralisert og tilgjengelig videregående opplæring er en viktig forutsetning for å nå disse målene. Videregående skoler er mer enn utdanningsinstitusjoner. De er viktige kompetansemiljøer og samfunnsbyggere som bidrar til aktivitet, rekruttering og framtidstro i sine regioner. Når ungdom kan ta utdanning nær hjemstedet, kan de samtidig delta i lokalt arbeidsliv på kveldstid, kulturliv, idrett og frivillighet. Dette styrker både tilhørigheten til lokalsamfunnet og den sosiale bærekraften i regionene. Selbu Gruppen mener derfor at tilbudsstrukturen må gi ungdom reelle muligheter til å velge utdanning i egen region. For mange elever kan lange reiseavstander eller tidlig borteboertilværelse innebære økte belastninger som påvirker trivsel, læringsutbytte og gjennomføring. Nærhet til skole er derfor ikke bare et spørsmål om geografi, men også om likeverdige muligheter til utdanning. En regionalt forankret tilbudsstruktur er også avgjørende for framtidig kompetanseforsyning. Erfaring viser at mange elever etablerer seg i eller nær den regionen der de tar utdanning, gjennomfører praksisperioder og har læretid. Lokale utdanningstilbud bidrar derfor til å styrke rekrutteringen til kommuner, helse- og omsorgstjenester, offentlig sektor og vårt brede lokale næringsliv. Dersom utdanningstilbud sentraliseres og flere ungdommer må flytte ut av hjemregionen i ung alder, svekkes kontakten med lokalt arbeidsliv. Færre elever vil gjennomføre yrkesfaglig fordypning, praksis og læretid i hjemregionen, noe som kan redusere rekrutteringsgrunnlaget for lokale virksomheter. Over tid kan dette få betydelige konsekvenser for tilgang på fagarbeidere og annen nødvendig kompetanse i distriktene. Selbu Gruppen legger derfor til grunn at Trøndelagssamfunnets

beste innebærer å utvikle hele fylket gjennom en tilbudsstruktur som bidrar til høy gjennomføring, god tilgang på kompetanse, levende lokalsamfunn og et utviklende arbeidsliv. Dette forutsetter at hensynet til kvalitet og effektiv ressursbruk balanseres mot behovet for nærhet, regional utvikling og langsiktig kompetansebygging i alle deler av Trøndelag.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener Selbu Gruppen at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes psykiske helse, trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. Selbu Gruppen mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for hybeltilskudd og boutgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet. (fadderordning) Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. Selbu Gruppen mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur. Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen medfører lengre reiseveier eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, mener Selbu Gruppen at det må settes inn tiltak som ivaretar elevenes velferd og sikrer gode forutsetninger for læring og gjennomføring. Både lange daglige reiser og borteboertilværelse i ung alder kan medføre økte belastninger og påvirke elevenes psykiske helse, trivsel, tilhørighet og mulighet til å fullføre utdanningen. Selbu Gruppen mener derfor at fylkeskommunen må sørge for kompenserende ordninger som bidrar til å utjevne de ulempene som følger av geografiske avstander. Slike tiltak bør ha som mål å sikre at elever i distriktene har likeverdige muligheter til å gjennomføre ønsket utdanning som elever i mer sentrale områder. Aktuelle tiltak kan blant annet være: Styrket og mer fleksibel skoleskyss. Bedre kollektivtilbud tilpasset elevenes behov. Økte satser for hybeltilskudd og boutgifter. Tettere oppfølging av elever som bor borte fra hjemmet. (fadderordning) Gratis eller subsidierte hjemreiser. Styrkede oppfølgingstjenester for

borteboere. Miljøarbeidere, hybelverter eller hybelkontakter ved skolene. Tett samarbeid mellom skole, vertskommune og lokalt hjelpeapparat. Særlige støtteordninger for elever med behov for ekstra tilrettelegging. Selbu Gruppen mener at slike tiltak må utformes slik at geografi og privatøkonomi i minst mulig grad påvirker elevenes mulighet til å velge og gjennomføre ønsket utdanning. Eventuelle strukturendringer bør ikke føre til lavere gjennomføring, redusert trivsel eller svakere sosial inkludering for elever i distriktsområdene. For elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring er nærhet til familie, etablerte støttenettverk og lokalsamfunn ofte av særlig stor betydning. Dette er forhold som må tillegges betydelig vekt ved vurderinger av framtidig skole- og tilbudsstruktur.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Selbu Gruppen mener at skolefaglige vurderinger ved endringer i opplæringstilbud og skolestruktur må bygge på en helhetlig avveining av elevenes beste, regionale kompetansebehov, geografiske forutsetninger og samfunnsmessige konsekvenser. Elevenes beste må være et grunnleggende prinsipp i alle vurderinger. Konsekvenser for trivsel, tilhørighet, læringsutbytte, gjennomføring og muligheten til å få oppfylt egne utdannings ønsker må utredes grundig. Lange reiseavstander og økt behov for borteboertilværelse kan påvirke både læringsmiljø, psykososial trivsel og fullføring av videregående opplæring, og må derfor tillegges betydelig vekt. Selbu Gruppen mener videre at tilbudsstrukturen må ses i sammenheng med regionale kompetansebehov og arbeidsmarkedets etterspørsel. Videregående skoler er sentrale for rekruttering av framtidig arbeidskraft til kommuner, helse- og omsorgstjenester, næringsliv og offentlig sektor. Endringer i opplæringstilbudet bør derfor vurderes opp mot langsiktige behov for kompetanse og arbeidskraft i hele fylket. Videregående opplæring har også stor betydning for bosetting, næringsutvikling og levende lokalsamfunn. Når ungdom får mulighet til å ta utdanning nær hjemstedet, styrkes både tilknytningen til regionen og sannsynligheten for at kompetansen blir værende eller vende tilbake etter endt utdanning. Geografiske forhold må tillegges større vekt enn det som ofte framkommer gjennom generelle elevtallsprognoser. Trøndelag har store regionale forskjeller, og konsekvensene av sentralisering er vesentlig større i områder med lange avstander mellom skolene enn i mer sentrale strøk. Løsninger som kan være hensiktsmessige i bynære områder, vil ikke nødvendigvis være bærekraftige i distriktsregionene. Selbu Gruppen vil også understreke at utviklingen i elevtall varierer betydelig mellom regionene og innad i regionen. I Værnesregionen vil antall ungdommer gå ned, men flest av disse ungdommene er bosatt i Stjørdal. Dvs mindre nedgang i distriktene rundt. I tillegg er det kun sett på fødselstall. Det bør tas i betraktning at de reelle tallene er annerledes. Det er ikke tatt høyde for tilflytning, flykninger med mere. Til slutt mener Selbu Gruppen at framtidige strukturendringer bør preges av fleksibilitet framfor permanente nedbygginger. Erfaring viser at både elevtall, søkermønstre og kompetansebehov kan endre seg over tid. Det er derfor viktig å bevare et handlingsrom som gjør det mulig å tilpasse kapasiteten og utvikle eller gjenopprette tilbud ved behov. Selbu Gruppen mener samlet at følgende hensyn bør vektlegges i skolefaglige

vurderinger: Elevenes beste, herunder trivsel, mestring, tilhørighet og gjennomføring. Elevenes reelle mulighet til å få oppfylt sine utdanningsvalg. Regionale kompetansebehov og framtidig arbeidskraftbehov. Betydningen av videregående opplæring for bosetting, verdiskaping og næringsutvikling. Geografiske avstander og konsekvenser av økt borteboertilværelse. Regionale og individuelle forskjeller innad i regionen i elevtallsutvikling. Reell befolkningsvekst, ikke kun fødselstall Behovet for fleksible løsninger som gir mulighet til å møte framtidige endringer i elevgrunnlag og kompetansebehov.

UTDANNINGSFORBUNDET MERÅKER

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Maria Weronica Økdal

Stilling: Lokallagsleder

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Utdanningsforbundet Meråker er opptatt elevens studietilbud ved Meråker videregående og værnesregionen, og er derfor opptatt av at fylkeskommunen sin økonomi som offentlig skole. Kommunens arbeidsmarked gir et behov for fagarbeidere innenfor helse og oppvekstfag(HO). I forslaget er det foreslått å legge ned en VG1 klasse HO ved Ole Vig til fordel for å fylle studieforberedende ved Selbu Vgs. Er VG1 klassen i HO i Selbu full? Er det en fare for at flere elever søker seg til Aglo vgs og at de utvider?

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Utdanningsforbundet Meråker med medlemmer ved Meråker videregående skole synes det er leit at idrettsfaglig satsning nedskaleres. Henviser her til fare for konkurrerende tilbud når det gjelder spisset toppidrett. Reduksjon vil gå utover tilbudet, men tenker arbeidsgruppen for idrett har visst at de har tatt innover seg utfordringen fylkeskommunen står ovenfor og arbeidet godt med nedtrekket ved skolene, og vi er glade for at det ikke foreslås nedleggelse av tilbud. Gjennomføringsprosenten av videregående for elever som går idrettsfag er svært høy og vi har også dette til tross for at vi har mange hybelelever.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Utdanningsforbundet Meråker mener Trøndelag som arbeidsmarked har behov for både fagarbeidere med fagbrev og universitetsutdannet fagkompetanse. Siden yrkesfag og påbygg er en mer praksisnær utdanning på veien mot studiekompetanse for målbevisst ungdom kan denne dyrere løsningen til studiekompetanse velges fremfor studieforberedene tilbud. Det er derfor viktig å dimensjonere tilbudet til påbygg på en slik måte at yrkesfagklassene fylles av elever som har som intensjon å ta fagbrev og at elever som har som intensjon å ta høyere utdanning velger studieforberedene tilbud.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Jon Uthus

Stilling: Daglig leder

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

(Dette høringsvaret er gitt på vegne av Næringsforeningen i Værnesregionen. Svaret ble registrert som privatperson på grunn av tekniske problemer med skjemaet). c) Reduksjon i andel og antall elever på yrkesfag NiV er bekymret for at økonomiske hensyn kan føre til færre plasser innen yrkesfag – samtidig som arbeidslivet melder om økende behov for fagarbeidere. NiVs årlige kartlegging blant våre om lag 430 medlemsbedrifter viser at tilgang på relevant kompetanse allerede er en utfordring. Særlig gjelder dette yrkesfaglig kompetanse. Samtidig blir ungdomskullene mindre. Fram mot 2040 forventes rundt 310 færre unge mellom 15 og 18 år i Værnesregionen. Når vi blir færre, må vi bli mer treffsikre – ikke redusere utdanningstilbudet innen kompetansen arbeidslivet trenger mest.

Værnesregionen har betydelig potensial for næringsutvikling og økt verdiskaping. Tilgang på fagarbeidere er avgjørende for å realisere dette potensialet. Yrkesfag må føre til fagbrev! NiV mener løsningen på at mange yrkesfagelever velger påbygg etter Vg2, nødvendigvis ikke er å redusere antall yrkesfagplasser. Målet må være at flere som velger yrkesfag, faktisk fullfører med fagbrev. Fagbrev og læreplass må tydeliggjøres som hovedløpet allerede i rådgivningen på ungdomsskolen. Samtidig må samarbeidet mellom skole og arbeidsliv styrkes, slik at ungdom møter arbeidslivet tidligere og får en tryggere overgang fra skole til lære. NiV mener derfor at Trøndelag fylkeskommune bør: - Dimensjonere yrkesfag etter dokumenterte kompetansebehov i arbeidslivet – spesielt når elevkullene blir mindre - Styrke fagbrev som hovedmål for yrkesfaglig retning - Involvere arbeidslivet tettere og mer systematisk i hele opplæringsløpet - Åpne for fleksible modeller som 1+3 og mer opplæring i bedrift - Gjøre det enklere å kombinere fagbrev med muligheten for påbygg/studieforberedende. NiV har forståelse for fylkeskommunens krevende økonomiske situasjon, men kostnad per elev kan ikke være styrende for framtidens utdanningstilbud. Yrkesfag krever verksteder, utstyr og tett oppfølging. Dette er en investering i kompetansen arbeidslivet og samfunnet trenger. Å redusere relevante yrkesfag når arbeidslivet allerede mangler fagarbeidere, kan øke kompetansegapet og begrense framtidig verdiskaping. Målet må være tydelig: Flere skal fullføre yrkesfag med fagbrev, komme i arbeid og samtidig ha gode muligheter for videre utdanning.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

b) Ekstra satsing på idrett Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV) støtter en videreføring av satsingen på idrett, men mener tilbudet med fordel kan utvikles gjennom et tettere og mer forpliktende samarbeid mellom videregående skoler og idretten selv. En tydeligere rolle- og ansvarsfordeling, der skolene har ansvar for utdanningen og tilretteleggingen innenfor skolens rammer, mens idretten tar et større ansvar for den idrettsfaglige satsingen, vil etter NiVs vurdering kunne gi både bedre kvalitet og en mer kostnadseffektiv modell. For spisset toppidrett mener NiV at tilbudet bør konsentreres til et begrenset antall videregående skoler som er tett knyttet til sterke og ledende idrettsmiljøer. Dette vil gjøre det mulig å samle kompetanse, treningsfasiliteter og fagmiljø og utvikle sterkere samarbeid mellom skole, klubber, særidretter og andre relevante aktører. I Værnesregionen vil NiV særlig fremheve Meråker videregående skole som et godt eksempel på en slik modell. Skolen illustrerer verdien av å koble videregående opplæring tett sammen med et sterkt og etablert idrettsmiljø. Slike miljøer gir grunnlag for kvalitet, attraktivitet og målrettet ressursbruk, samtidig som elevene får gode forutsetninger for å kombinere utdanning med en spisset idrettssatsing. NiV støtter derfor intensjonen om en tydeligere rollefordeling mellom fylkeskommunen, skolene og idretten. Målet bør være å bruke ressursene mer målrettet og utvikle sterke, attraktive og bærekraftige toppidrettsmiljøer – der skole og idrett sammen bidrar med det de er best på.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Påbygging til generell studiekompetanse Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV) støtter intensjonen om å innrette påbyggstilbudet slik at flere elever som velger yrkesfag, fullfører utdanningen med fagbrev. NiVs årlige kartlegging av medlemsbedriftenes framtidige kompetanse- og rekrutteringsbehov viser at det først og fremst er behov for yrkesfaglig kompetanse og fagarbeidere. Samtidig ser vi et økende behov for arbeidskraft med høyere utdanning. Utdanningssystemet må derfor legge til rette for begge deler – og samtidig skape gode overganger mellom yrkesfag, fagbrev og høyere utdanning. Yrkesfag skal som hovedregel føre til fagbrev. NiV mener det bør være en tydelig forventning om at valg av yrkesfag innebærer et utdanningsløp fram mot fagbrev. Dette må også kommuniseres tydelig gjennom rådgivningen i ungdomsskolen og ved valg av videregående opplæring. Vi støtter derfor en innretning som reduserer bruken av Vg3 påbygg direkte etter Vg2 dersom dette bidrar til at flere elever går ut i lære og oppnår fagbrev. Samtidig må en slik endring følges av gode alternative veier til studiekompetanse. NiV støtter derfor forslaget om å utvikle fleksible påbyggsmodeller der læretid, fagbrev og studiekompetanse kan kombineres, eksempelvis gjennom bruk av nettskole og tilpasset opplæring parallelt med læretiden. Dette vil kunne gi flere ungdommer både fagbrev, arbeidserfaring og mulighet for videre høyere utdanning. En innstramming i muligheten til å gå direkte fra Vg2 yrkesfag til påbygg må samtidig ses i sammenheng med dimensjoneringen av de

studieforberedende utdanningstilbudene. Dersom ungdom som i utgangspunktet planlegger høyere utdanning i større grad skal velge studieforberedende utdanning direkte, må det også være tilstrekkelig kapasitet, bredde og geografisk tilgjengelighet i de studieforberedende tilbudene. NiV mener derfor at redusert adgang til påbygg etter Vg2 ikke samtidig kan brukes som begrunnelse for å redusere det studieforberedende tilbudet. Elever som har høyere utdanning som sitt primære mål, må ha en tydelig og tilgjengelig vei dit – uten at yrkesfag brukes som en alternativ vei til studiekompetanse. Samtidig mener NiV at modellen ikke bør være absolutt. Det finnes utdanningsløp hvor kombinasjonen av yrkesfaglig bakgrunn og senere høyere utdanning kan være særlig relevant for arbeidslivets behov. Helse- og oppvekstfag er et godt eksempel. Helse- og omsorgssektoren har behov for både fagarbeidere og personell med høyere utdanning. Her kan det være hensiktsmessig å utvikle attraktive og sammenhengende utdanningsløp som kombinerer praktisk yrkeskompetanse med muligheten for videre studier innen helse- og omsorgsfag. Framtidens modell bør bygge på et tydelig hovedprinsipp: Yrkesfag skal føre til fagbrev – men fagbrev skal ikke være en endestasjon. Det må samtidig utvikles fleksible og attraktive veier fra fagbrev til studiekompetanse og høyere utdanning. Dette vil etter NiVs vurdering i større grad møte både ungdommenes muligheter og arbeidslivets behov for fagarbeidere og høyere utdannet kompetanse.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV) mener at elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring sikres et trygt, forutsigbart og faglig tilrettelagt tilbud, så langt som mulig i nærheten av hjem, familie og eksisterende støtteapparat. Nærhet til lokalt arbeidsliv er viktig. Muligheten for tilrettelagt arbeidspraksis og tidlig kontakt med arbeidslivet kan bidra til mestring, deltakelse og en framtidig tilknytning til arbeidslivet. Det bør derfor legges til rette for et nært og forpliktende samarbeid mellom videregående skole, det kommunale støtteapparatet og lokalt arbeidsliv. Et slikt samarbeid kan skape bedre overganger mellom skole og arbeid og bidra til at den enkelte elev får et mer helhetlig og tilpasset løp. Eventuelle flyttinger eller samling av tilbud bør bare gjennomføres dersom det kan dokumenteres at elevene får minst like god faglig og sosial oppfølging, og at hensynet til reisevei, støtteapparat og lokal tilhørighet ivaretas. Det bør være et overordnede mål at ITO-tilbudet skal bidra til mestring, kvalifisering og deltakelse i arbeidslivet, og være et viktig virkemiddel for å forebygge frafall og sikre en viktig arbeidsressurs.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV) har ingen konkrete innspill til tilbudsstrukturen ved Olav Duun videregående skole. NiV vil samtidig understreke det overordnede prinsippet om at det videregående opplæringstilbudet i Namdalen, som i andre regionen, må dimensjoneres og utvikles i tråd med elevgrunnlaget og arbeidslivets dokumenterte kompetanse- og rekrutteringsbehov.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

NiV mener tilbudet til voksne i større grad må dimensjoneres etter arbeidslivets faktiske og framtidige kompetansebehov. Når ungdomskullene blir mindre, blir kvalifisering av voksne, innvandrere og personer utenfor arbeid og utdanning stadig viktigere. Videregående opplæring for voksne må derfor være en sentral del av Trøndelags kompetansestrategi. Det må satses sterkere på fagbrev på jobb, modulbasert opplæring, realkompetansevurdering og kombinasjoner av norsk- og fagopplæring. Tilbudene må være fleksible nok til å kombineres med arbeid og tilgjengelige i hele Trøndelag gjennom lokale tilbud, opplæring i bedrift og nettstøttet undervisning. Samtidig må arbeidslivets opplæringskapasitet kartlegges og styrkes. Skal flere voksne kvalifiseres gjennom arbeidslivet, må fylkeskommunen vite hvilke bedrifter som har kapasitet – og hva som hindrer flere i å ta et opplæringsansvar. Dette krever et langt tettere og mer systematisk samarbeid mellom fylkeskommunen, skolene, NAV, kommunene og arbeidslivet.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Hvordan skal vi oppnå målsettingene – og hva er Trøndelags beste? Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV) mener de nye rammevilkårene krever tydeligere prioriteringer og sterkere kobling mellom utdanning og arbeidsliv. Når elevkullene blir mindre, økonomien strammere og kampen om arbeidskraften større, må tilgjengelige ressurser brukes der de gir størst effekt for både ungdommen og Trøndelagssamfunnet. Følgende prinsipper bør ligge til grunn: - Kompetansestrategi – ikke distriktspolitikk. Dimensjoneringen av utdanningstilbudet må først og fremst ta utgangspunkt i framtidens kompetanse- og arbeidskraftbehov. Skolestrukturen må være et strategisk virkemiddel for å sikre kompetanse, verdiskaping og utviklingskraft i hele Trøndelag. - Arbeidslivets beste er elevens beste. Et utdanningstilbud som gir kompetanse arbeidslivet faktisk etterspør, gir ungdom større muligheter for læreplass, arbeid og en trygg framtid. Arbeidsplassen er samtidig en viktig arena for å oppleve mestring, egenverdi og tilhørighet – og for å erfare verdien av egne ressurser. - Utdanningstilbudet må speile verdiskapingen. Tilbudsstrukturen bør i større grad gjenspeile næringsstrukturen, verdiskapingen og utviklingsmulighetene i den enkelte region. Et relevant utdanningstilbud må utvikles i tett dialog med arbeidslivet og bygge på dokumenterte kompetansebehov. - Færre elever må ikke føre til et større kompetansegap. Fallende ungdomskull gjør det enda viktigere å prioritere riktig. Trøndelag kan ikke møte færre elever med å redusere utdanningstilbud innen fagområder hvor arbeidslivet allerede mangler – eller forventer å mangle – kompetanse. - Prioriter strategisk viktige fag i den enkelte region. Med strammere rammer kan ikke alle skoler nødvendigvis tilby alt. Den enkelte region bør derfor ha noen toneangivende, robuste og attraktive utdanningstilbud, tett koblet til regionens næringsmessige fortrinn, drivkrefter og framtidige potensial. Trøndelags beste er å koble ungdommens muligheter med samfunnets behov. NiV mener at Trøndelags beste ikke først og fremst handler om å opprettholde dagens tilbudsstruktur, men å bygge den

kompetansestrukturen Trøndelag trenger fram mot 2040. Det krever prioriteringer. Men prioriteringene må baseres på mer enn elevtall og kostnad per elev. Kompetansebehov, verdiskaping, regionale fortrinn og muligheten for å gi ungdom en varig tilknytning til arbeidslivet må veie tungt. Målet må være at færre ungdommer ikke gir mindre kompetanse, men at vi blir mer treffsikre i hvordan vi utdanner, kvalifiserer og kobler ungdommen til framtidens arbeidsliv.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

(se 2a)

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

NiVs kommentar tar utgangspunkt i at endringer i skole- og tilbudsstrukturen kan føre til at enkelte elever må velge studiested lengre fra hjemstedet. Når avstandene øker, må det også etableres kompenserende tiltak som sikrer at geografi ikke blir en barriere for utdanningsvalg, gjennomføring og deltakelse i ungdommenes sosiale liv. Vi mener det særlig bør legges vekt på: - Et godt tilrettelagt skoleskysstilbud som gjør det mulig å bo hjemme og samtidig delta i lokale fritidsaktiviteter og ungdomsmiljø. - Gode og trygge hybeltilbud for elever som må flytte hjemmefra, kombinert med systematisk oppfølging av hybelboere og tiltak som skaper gode sosiale møteplasser og ungdomsmiljøer. - Fleksible og nettbaserte opplæringsløsninger der dette er faglig hensiktsmessig, slik at deler av undervisningen kan gjennomføres uten omfattende reise eller flytting. - Tett samarbeid med lokalt arbeidsliv, slik at mer av læringen kan skje gjennom praksis, utplassering og opplæring i bedrift nærmere der ungdommene bor.

MERÅKER VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Bjørg Sissel Kvannli

Stilling: Rektor

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Tilpasning av tilbudsstruktur fram mot 2029 Meråker videregående skole tilbyr studieforberedende idrettsfag og studiespesialisering med realfag. Disse tilbudene er blant de med lavest elevsats og innsparingen vil være mindre enn ved reduksjon i antall elevplasser på yrkesfag. Skolen rekrutterer elever fra hele landet gjennom flere landsdekkende tilbud og landslinjer og dersom skolens tilbud flyttes eller reduseres er det en risiko for å svekke et etablert kompetansemiljø som det er vanskelig å bygge opp igjen. Trøndelag har pr. i dag en høy andel av elevene på yrkesfag. Vi mener at det bør være en bedre balanse mellom yrkesfag og studieforberedende. Samfunnets behov for kompetanse krever at det utdannes både fagarbeidere og at flere har utdanning fra Universitet og høyskoler. Små skoler har mindre grupper og det er viktig at det lages differensierte ordninger. Dette er avgjørende for at skolen bla skal kunne tilby realfag framover. Skolen har allerede gjennomført flere tiltak for å redusere kostnadene ved små grupper: - sammenslåing av grupper - bruk av nettskolen i flere fag - parallellegging av timer for å redusere bruken av vikar Dette er tiltak som kan videreføres. Vi foreslår også at det vurderes å fylle opp kapasiteten ved skolen ved at elevene fordeles på skolene i regionen som et alternativ til å etablere nye tilbud ved en skole. Et alternativ kan også være en kombinasjon av fysisk og digital undervisning. Dette kan medføre at flere elever får lengre reiseavstand til skolen, men bør være mulig med dagens bussforbindelser. Mange elever må også pr. i dag reise mellom skolene for å få det tilbudet de ønsker. Skolene i region Værnes har et godt samarbeid og rektorene har jevnlig møter. Elevene har tilgang til et bredt tilbud og vi mener dette kan videreføres gjennom god koordinering og økt samarbeid. Endringer bør ikke utelukkende vurderes ut fra elevtall og kostnader. Det bør også legges vekt på kvalitet, elevens beste, regional utvikling og endringer jf. Framtidens skole.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Vi støtter ikke forslaget om en reduksjon i satsingen på idrett i Trøndelag. Meråker videregående skole har flere idretter med den ekstra satsingen spissa toppidrett. Spissa toppidrett gir de som satser mest et utvidet tilbud og det har bidratt til at det jevnlig er elever/utøvere som når et høyt nasjonalt nivå og internasjonalt nivå. Tilbudet bidrar til: - Offentlige skoler kan gi et tilbud av høy kvalitet. - Færre elever søker seg over til private tilbud. Uten dette tilbudet vil være stor sannsynlighet for fylkeskommunen mister

elever over til private aktører. Dette medfører at fylkekommunen får mindre tildeling, men må samtidig må dekke kostnadene for deler av elevplassene. - Styrking av kompetansemiljøet i samarbeid med Olympiatoppen, Nord Universitet og idretten. - Forskning og utvikling innen de ulike idrettene. - God omdømmebygging for Trøndelag. - Et godt bidrag til folkehelse og kompetanseheving. En reduksjon i satsingen kan få flere konsekvenser som: - Lavere søkertall. - Svekket rekruttering fra hele fylket og landet. - Tap av kompetansemiljø. - Svekket samarbeid med idrettsorganisasjoner og næringsliv. - Økt risiko for at elever velger tilbud utenfor Trøndelag. Vi anbefaler at spissa toppidrett videreføres. Tilbudet bidrar i tillegg til å rekruttere elever til fylkekommunen, styrker gjennomføringen i videregående opplæring og bygger og videreutvikler kompetansemiljøene. Skolene som tilbyr spissa toppidrett (Meråker, Oppdal, Strinda, Heimdal og Steinkjer) har et tett samarbeid og har utviklet et unikt tilbud gjennom denne modellen. For skoler som Meråker videregående er det spissas toppidrettstilbudet en sentral del av skolens identitet og attraktivitet. Selv om tilbudet har en tilleggskostnad gir det betydelige gevinster for elever, lokalsamfunn og Trøndelags samlede kompetanse og idrettsutvikling. Skolen kan vise til god gjennomføring (98% i 2025), lite frafall, lave mobbetall og høy trivsel. Vi mener at dagens modell har betydning for god måloppnåelse.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

VI foreslår at antallet klassser på påbygging bør reduseres. Dette er kostnadskrevenende tilbud og elevene kan få tilbud gjennom å gå studieforbereidende. Hovedmodellen bør være å ferdigstille fagbrev før eventuell start på påbygging.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Store skoler vil ha bedre muligheter for å samordne tilbudene. Dette kan være utfordrende for distriktsskolene. Tilbudet til elevene med individuelt tilrettelagt opplæring bør i størst mulig grad tilbys ved nærskolen.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Skolens forslag: - Styrke robuste fagmiljøer gjennom samarbeid fremfor sentralisering - Utnytte skolens særpreg sterkere. Meråker videregående skole med mange spesialiserte tilbud bør videreutvikles som et regionalt kompetansesenter innen idrett og dekke tilbudet i Værnesregionen. Skolen har et etablert samarbeid med Nord Universitet og ca. 60 studenter er knyttet til tilbudet i Meråker. Det er opprettet egen forskningsgruppe og dette bidrar til et unikt forsknings og utviklingsrettet miljø ved skolen. I tillegg har skolen tilgang til gode og moderne anlegg, snøsikkerhet og spisskompetanse. - Satse på fleksible

opplæringsmodeller som kan gi bedre ressursutnyttelse. - Sikre attraktive distriksskoler gjennom god hybeloppfølging, gode læringsmiljø og spesialiserte og profilerte tilbud.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Vi mener det beste for eleven og Trøndersamfunnet er en desentralisert modell med små og store skoler. Skolene er viktige aktører i lokalsamfunnet og bidrar til aktivitet og utvikling. Et tettere samarbeid mellom skole, kommune og næringslivsaktører kan bidra til at skoledrift kan videreføres på tross av nedgang i elevtall. Samfunnsutviklingen med dagens satsing på forsvar og beredskap bør også tas med i vurderingen av hva som er trøndelagssamfunnets beste. Vil sentralisering være det beste i denne situasjonen? Vi mener nei. Skolene vil ha en viktig rolle for å beholde og utvikle levende og robuste lokalsamfunn.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Monica Marstad

Stilling:

Region: Værnes

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Organisatorisk sammenslåing av skoler (inkl. innparinger ved den administrative enheten i Fylkeskommunen) Yrkesfag i Trondheim samles på færre skoler. Stramme inn på muligheten for å ta påbygg. Se på driftskostnader knyttet til skolebyggene i Trondheim.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

For å ta det siste først: Folk og aktivitet i hele fylket - ikke bære i byene. Å beholde skoler i distriktene er avgjørende for å sikre levende lokalsamfunn og bolyst. Om en ungdom fra Trondheim går på Byåsen vgs. eller Heimdal vgs. vil ikke utgjøre vesentlig forskjell for tilhørighet og fremtidig ønske om å bo i Trondheim. Det har derimot langt større betydning for fremtidig bolyst (tilbakeflytting) om en ungdom MÅ flytte ut av sin hjemkommune som 15-åring vs. som 17/18-åring. Ungdommer i denne aldersgruppa er særdeles viktig for å opprettholde aktiviteten på bygda. Dette gjelder både innen kultur, idrett og næringsliv. Skoler ute i distriktene samarbeider i stor grad med det lokale næringslivet. Dette gir elevene tidlig innblikk i lokale arbeidsmuligheter. En liten og mellomstor skole vil bedre kunne følge opp elever med lærevansker og utfordringer enn en stor skole. Det er lite sannsynlig at resultatene fra PISA-undersøkelser frem mot 2040 vil vise strålende resultater for Norge - dette er dessverre ei stor og tung skute å snu. Det vil være behov for tilpasset opplæring og tett oppfølging for å få så mange som mulige gjennom videregående skole. Selbu vgs. har en svært høy andel elever som fullfører vgs. - langt større en gjennomsnittet. Målsetningen for fylkeskommunen bør være å få så mange som mulig gjennom videregående. I dag ligger Trøndelag til og med under landsgjennomsnittet, og nesten hver 5.elev klarer ikke å fullføre videregående opplæring i løpet av 5-6 år. Denne utfordringen kan umulig være lønnsom for samfunnet og den løses heller ikke ved å samle alle elever på store skoler i byene.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Hvorfor legge ned distriktsskoler for så å etablere kompensierende (formildende) tiltak som øker utgiftene igjen? Bør ikke det totale kostnadsbildet være på plass først som sist.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Denne oppsummeringen er dessverre farget av at noen allerede har bestemt seg for en konklusjon før problemstillingene er utredet og vurdert grundig. "Et bredt utdanningstilbud" blir vel ikke "forverret" ved nullalternativet. "Noe forverret" vil være mer beskrivende. "Lokalsamfunn og identitet" vil absolutt ikke være "forverret" ved nullalternativet. Hybeltilværelse vil være "forverret", ikke "noe forverret". Det er også andre faktorer som bør vurderes under "Elevens beste" og "samfunnsmessige konsekvenser". F.eks.: ITO, mulighet til å fullføre videregående, psykisk helse, tilgang på arbeidskraft. Ndg. Arbeidslivets bidrag til kompetanseoppbygging og læreplasser er dette regionavhengig.

TYDAL KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Mona Moan Lien

Stilling: Kommunalsjef oppvekst

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Tydal kommune støtter målet om å sikre høy kvalitet og sterke fagmiljøer i videregående opplæring. Samtidig er det viktig at nødvendige strukturendringer ikke går på bekostning av tilgjengelighet og reelle valgmuligheter for elever i distriktene. Kommunen støtter at VG1-tilbud i størst mulig grad opprettholdes lokalt og regionalt, mens eventuell samling av tilbud i større grad vurderes på VG2-nivå. Dette bidrar til at de yngste elevene kan bo hjemme lengst mulig og sikrer en trygg overgang fra grunnskole til videregående opplæring. Kommunen er spesielt opptatt av at Selbu videregående skole opprettholdes som et robust og attraktivt tilbud for elever i Værnesregionen. For mange elever fra Tydal er Selbu den skolen som gir mulighet til å bo hjemme under skolegangen.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Tydal kommune har ingen særskilte merknader til satsningen på idrett utover at endringer i tilbudsstruktur generelt må vurderes ut fra hensynet til elevenes læringsmiljø, trivsel, gjennomføring og geografiske tilgjengelighet

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Tydal kommune mener at eventuelle innstramminger i tilbudet om påbygg til generell studiekompetanse må vurderes med stor forsiktighet. Det er viktig å styrke gjennomføringen i videregående opplæring og få flere til å fullføre fagbrev. Samtidig må ungdom oppleve at utdanningssystemet gir fleksible valgmuligheter. Dersom valgene oppfattes som for begrensede, kan dette bidra til redusert motivasjon og økt risiko for frafall. Kommunen mener derfor at tilbudet om påbygg fortsatt må være tilgjengelig for elever som ønsker denne muligheten.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Tydal kommune vil understreke at elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring må sikres et faglig, sosialt og geografisk tilpasset tilbud. Dette er elever som ofte har behov for stabilitet, forutsigbarhet og tett oppfølging. Strukturendringer må derfor ikke føre til lengre reiseveier, dårligere tilgjengelighet, redusert valgmulighet eller redusert kvalitet på

tilbudene. Hensynet til elevens beste må veie tungt ved lokalisering og organisering av slike tilbud.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Tydal kommune har ingen særskilte innspill til valg mellom alternativene for Olav Duun videregående skole. Kommunen vil generelt understreke betydningen av at dimensjonering av tilbud skjer i balanse mellom sterke fagmiljøer, elevgrunnlag, arbeidslivets kompetansebehov og hensynet til geografisk tilgjengelighet.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Tydal kommune vil understreke betydningen av at videregående opplæring, både for ungdom og voksne, dimensjoneres ut fra framtidige kompetansebehov. Arbeidslivet i Trøndelag melder allerede om mangel på kvalifisert arbeidskraft innen blant annet helse- og omsorgsfag, elektro, bygg- og anleggsfag, tekniske fag og håndverksfag. Tilbudsstrukturen må derfor bidra til å styrke rekrutteringen til disse utdanningene og sikre kompetanse i hele fylket.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Tydal kommune mener målsetningene best nås gjennom en balansert utvikling av tilbudsstrukturen der hensynet til økonomi og sterke fagmiljøer kombineres med hensynet til elevens beste, gjennomføring, framtidig kompetansebehov og distriktpolitiske mål. Kommunen mener brede VG1-tilbud bør opprettholdes lokalt, mens eventuell samling av tilbud i større grad kan skje på VG2-nivå. Samtidig må yrkesfaglige tilbud prioriteres for å møte arbeidslivets behov

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Tydal kommune mener trøndelagssamfunnets beste handler om å sikre gode utdanningsmuligheter, høy gjennomføring i videregående opplæring, tilgang på kvalifisert arbeidskraft og levende lokalsamfunn i hele fylket. Hensynet til regional utvikling, bosetting, distriktskommunenes bærekraft og samfunnsberedskap må inngå som sentrale vurderingskriterier. Videregående skoler er viktige samfunnsinstitusjoner som bidrar til kompetansebygging, arbeidsplasser og framtidig rekruttering til både offentlig og privat sektor

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Dersom strukturendringer fører til at flere elever må bo på hybel, mener Tydal kommune at fylkeskommunen må styrke de kompenserende tiltakene betydelig. Kommunen framhever

særlig behovet for økte ressurser til miljøtjenester, oppfølging av hybelboere, rådgivning og psykisk helse- og trivselstiltak. God oppfølging er viktig både for elevenes læringsutbytte og for å forebygge frafall.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Tydal kommune mener konsekvensene for distriktskommuner, elevgjennomføring, sosial ulikhet, folkehelse, bosetting og samfunnsberedskap må gis betydelig vekt i de samlede skolefaglige vurderingene. Tydal kommune vil samtidig understreke betydningen av at Selbu videregående skole opprettholdes som et robust og attraktivt skoletilbud i Værnesregionen. For mange elever fra Tydal gir Selbu videregående skole mulighet til å bo hjemme gjennom skolegangen. Dette har stor betydning for trivsel, psykisk helse, tilhørighet og gjennomføring. Særlig for elever på VG1 er det viktig at avstanden mellom hjem og skole ikke blir en unødig belastning i overgangen mellom ungdomsskole og videregående opplæring. Kommunen er særlig bekymret for at regioninndeling kombinert med karakterbasert opptak kan redusere distriktsungdoms reelle tilgang til sin nærskole. Dette kan føre til at flere unge må flytte hjemmefra tidligere enn nødvendig og dermed øke risikoen for mistrivsel og frafall. Tydal kommune ber videre om at elever fra Tydal gis reell adgang til å søke og tas inn ved Røros videregående skole, og at det vurderes en ordning som gir kommunen tilknytning både til Værnesregionen og Røros videregående skole. Tydal og Røros har lange historiske, kulturelle og samfunnsmessige bånd. Mange innbyggere opplever Røros som en naturlig del av sin region, og Røros videregående skole har over tid vært et godt og trygt skoletilbud for ungdom fra Tydal. Skolens størrelse og oversiktlige læringsmiljø gir gode forutsetninger for trivsel, inkludering og tett oppfølging av den enkelte elev. Kommunen vil også peke på at geografiske forhold og faktiske reiseveier må tillegges større vekt ved vurdering av regiontilhørighet og skolevalg. For flere elever fra Tydal, særlig fra Stugudalsområdet og de med familiære relasjoner, framstår Røros som et naturlig alternativ. Tydal kommune mener at den videre utviklingen av tilbudsstrukturen må balansere hensynet til økonomi og sterke fagmiljøer med hensynet til elevens beste, gjennomføring, arbeidslivets kompetansebehov, distriktsutvikling og samfunnsberedskap. Tydal kommune er bekymret for forslag som kan føre til redusert kapasitet innen yrkesfaglige utdanningsprogram. Arbeidslivet i Trøndelag melder allerede om mangel på kvalifisert arbeidskraft innen en rekke sektorer, blant annet helse- og omsorgsfag, elektro, tekniske fag, bygg- og anleggsfag og andre håndverksfag. Disse utfordringene forventes å øke i årene framover. For distriktskommunene er yrkesfagene nært knyttet til lokalt næringsliv, tradisjonshåndverk, verdiskaping og framtidig rekruttering. Dersom flere elever styres over mot studieforberedende utdanningsprogram uten at dette er et aktivt valg fra eleven selv, kan det bidra til å svekke rekrutteringsgrunnlaget til viktige yrker og næringer i distriktene. Tydal kommune mener derfor at yrkesfagenes betydning for regional kompetansebygging må vektlegges sterkere i den videre prosessen. Tydal kommune mener at eventuelle innstramminger i tilbudet om påbygg til generell studiekompetanse må vurderes med stor forsiktighet. Det er viktig å styrke gjennomføringen i videregående opplæring og få flere til å fullføre fagbrev. Samtidig må en unngå tiltak som reduserer

ungdommenes motivasjon eller oppleves som en begrensning av deres framtidige utdanningsmuligheter. Kommunen er opptatt av at valg av utdanningsløp fortsatt skal bygge på elevenes interesser, evner og motivasjon. Dersom valgmulighetene oppleves som for begrensede, kan dette på sikt bidra til økt frafall. Hensynet til gjennomføring og forebygging av frafall må derfor veie tungt i det videre arbeidet med tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Tydal kommune mener at vurderingene av framtidig skole- og tilbudsstruktur også må ses i et bredere beredskaps- og samfunnsperspektiv. Nasjonale myndigheter legger stadig større vekt på betydningen av levende lokalsamfunn, desentralisert bosetting og robust lokal kompetanse som en del av samfunnets samlede beredskap. Videregående skoler er viktige samfunnsinstitusjoner som bidrar til kompetansebygging, arbeidsplasser, til- og tilbakeflytting i distriktene. For Tydal kommune handler denne saken derfor om mer enn utdanning alene. Muligheten til å ta videregående opplæring i eller nær egen region har betydning for om ungdom opprettholder sin tilknytning til hjemstedet, og på lengre sikt for rekruttering av arbeidskraft til både kommunal sektor og lokalt næringsliv. Dette gjelder særlig innen helse- og omsorgssektoren, tekniske fag, håndverksfag og andre yrker hvor det allerede er stor mangel på arbeidskraft. Kommunen vil advare mot løsninger som på sikt kan bidra til ytterligere sentralisering og svekke grunnlaget for bosetting i distriktene. Levekraftige lokalsamfunn over hele Trøndelag er en styrke både for fylket og for den samlede samfunnsberedskapen. Tydal kommune mener derfor at hensynet til regional utvikling, bosetting og beredskap må tillegges betydelig vekt når framtidens skole- og tilbudsstruktur skal utformes. Kommunen ber særlig om at: - Selbu videregående skole opprettholdes som et viktig tilbud for elever som ønsker å bo hjemme under skolegangen. - elever fra Tydal gis reell adgang til å søke og tas inn ved Røros videregående skole. - det vurderes en ordning som gir Tydal tilknytning både til Værnesregionen og Røros videregående skole. - opptaksordningen må utformes slik at elever fra distriktskommuner sikres reell tilgang til sin nærscole, og at regioninndeling og karakterbasert opptak ikke fører til at de mest sårbare elevene må flytte hjemmefra for å gå på skole, med økt risiko for frafall som konsekvens. - brede og tilgjengelige VG1-tilbud videreføres i distriktene. - eventuell sentralisering av tilbud primært skjer på VG2-nivå, - oppfølgingen av hybelboere styrkes gjennom økte ressurser til miljøtjeneste og andre støttetiltak. - yrkesfagenes betydning for framtidig arbeidskraft og regional verdiskaping vektlegges. - hensynet til gjennomføring og forebygging av frafall gis stor vekt. - elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring sikres gode og tilgjengelige tilbud. - samfunnsmessige konsekvenser, beredskap og distriktsutvikling tillegges betydelig vekt i det videre arbeidet. Kommentar til spørsmålet om musikktilbudet: Tydal kommune har ingen konkrete innspill til valg mellom de foreslåtte alternativene. Kommunen vil likevel understreke viktigheten av at kultur- og musikktilbud opprettholder god kvalitet og tilgjengelighet for elever i hele fylket, og at distriktsungdom fortsatt gis reelle muligheter til å benytte slike tilbud.

FROSTA KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Alexander Baklie

Stilling: Kommunalsjef oppvekst

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Frosta kommune støtter at det blir en organisatorisk sammenslåing av skoler, og krav til oppfylling av grupper. Frosta kommune mener at det er viktig at VG1 opprettholdes som et bredt og tilgjengelig tilbud lokalt. Alle ungdommer fra Frosta kommune starter på videregående skoler utenfor egen kommune og de fleste ungdommer starter på videregående skoler i de nærliggende kommuner. Det er viktig at tilbudet for VG 1 opprettholdes slik at ungdommer ikke må flytte ut hjemmefra for å starte på skole, i større grad enn hva som allerede er tilfellet. Eventuell samling av tilbud i større grad kan vurderes fra VG2. Dette bidrar til at de yngste elevene kan bo hjemme lengst mulig og sikrer en trygg overgang fra grunnskole til videregående opplæring.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Frosta kommune har ingen særskilte merknader til satsningen på idrett utover at endringer i tilbudsstruktur generelt må vurderes ut fra hensynet til elevenes læringsmiljø, trivsel, gjennomføring og geografiske tilgjengelighet.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Frosta kommune mener at eventuelle innstramminger i tilbudet om påbygg til generell studiekompetanse må vurderes med stor varsomhet. Det er viktig å styrke gjennomføringen i videregående opplæring og få flere til å fullføre fagbrev. Samtidig må ungdom oppleve av utdanningssystemet gir fleksible valgmuligheter. Dersom valgene oppfattes som begrensede, kan dette bidra til redusert motivasjon og økt risiko for frafall. Frosta kommune mener derfor at tilbudet om påbygg fortsatt må være tilgjengelig for elever som ønsker denne muligheten.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Frosta kommune vil påpeke viktigheten av at elever med behov for individuell tilrettelagt opplæring sikres et faglig, sosialt og geografisk tilpasset tilbud. Dette er elever som kan ha behov for stabilitet, forutsigbarhet og tett oppfølging. Strukturendringer må derfor ikke føre til en betydelig lengre reisevei, eller en forringelse av tilbudet som gis. Kvaliteten på tilbudet

må opprettholdes og valgmulighetene må være tilsvarende dagens ordning. Hensynet til elevens beste må veie tyngre ved lokalisering og organisering av slike tilbud.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Frosta kommune har ingen særskilte innspill til valg mellom alternativene for Olav Duun videregående skole. Kommunen vil generelt understreke betydningen av at dimensjonering av tilbud skjer i balanse mellom sterke fagmiljøer, elevgrunnlag, arbeidslivets kompetansebehov og hensynet til geografisk tilgjengelighet.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Frosta kommune vil bemerke viktigheten av at videregående opplæring, både for ungdom og voksne, dimensjoneres ut fra framtidige kompetansebehov. Arbeidslivet i Trøndelag melder allerede om mangel på kvalifisert arbeidskraft innen blant annet helse- og omsorgsfag, elektro, bygg- og anleggsgfag, tekniske fag og håndverksfag. Tilbudsstrukturen må derfor bidra til å styrke rekrutteringen til disse utdanningene og sikre kompetanse i hele fylket.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Frosta kommune mener målsettingene best nås gjennom en balansert utvikling av tilbudsstrukturen der hensynet til økonomi og sterke fagmiljøer kombineres med hensynet til elevens beste, gjennomføring, framtidig kompetansebehov og distriktpolitiske mål. Kommunen mener brede VG1-tilbud bør opprettholdes lokalt, mens eventuell samling av tilbud i større grad kan skje på VG2-nivå. Samtidig må yrkesfaglige tilbud prioriteres for å møte arbeidslivets behov

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Frosta kommune mener trøndelagssamfunnets beste handler om å finne gode utdanningsmuligheter, høy gjennomføring i videregående opplæring, tilgang på kvalifisert arbeidskraft og levende lokalsamfunn i hele fylket. Hensynet til regional utvikling, bosetting, distriktskommunenes bærekraft og samfunnsberedskap må inngå som sentrale vurderingskriterier. Videregående skoler er viktige samfunnsinstitusjoner som bidrar til kompetansebygging, arbeidsplasser og fremtidige rekrutteringer til både offentlig og privat sektor.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Dersom strukturendringer fører til at flere elever må bo på hybel, vurderer Frosta kommune at fylkeskommunen må styrke de kompenserende tiltakene betydelig. Frosta

kommune vil fremheve behovet for en styrket miljøtjeneste til oppfølging av hybelboere, samt samtaletilbud og psykisk helse- og trivelsestiltak. God oppfølging er viktig både for elevenes læringsutbytte og for å forebygge frafall.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Frosta kommune mener konsekvensene for distriktskommuner, enkeltelever, sosiale forhold, folkehelse og bosetting må tillegges betydelig vekt i samlede skolefaglige vurderingene. Kommunen er særlig bekymret dersom dagens struktur, hvor Frosta sine ungdommer starter på skoler primært i Stjørdal og Levanger, blir rasket ved. Elever fra Frosta reiser allerede langt for å komme til sin videregående skole, og en struktur hvor man kan risikere å måtte reise enda lengre, vil medføre at flere må flytte på hybel. Frosta kommune vil være tydelig på at den videre utviklingen av tilbudsstrukturen må balansere hensynet til økonomi og sterke fagmiljøer, med hensynet til elevenes beste, gjennomføringsmuligheter, arbeidslivets kompetansebehov og distriktsutvikling. Frosta kommune ber særlig om at: 1. opptaksordningen må utformes slik at elever fra distriktskommuner sikres reell tilgang til sin nærskole, og at regioninndeling og karakterbasert opptak ikke fører til at de mest sårbare elevene må flytte hjemmefra for å gå på skole, med økt risiko for frafall som konsekvens. 2. brede og tilgjengelige VG1-tilbud videreføres i distriktene. 3. eventuell sentralisering av tilbud primært skjer på VG2-nivå, 4. oppfølgingen av hybelboere styrkes gjennom økte ressurser til miljøtjeneste og andre støttetiltak. 5. yrkesfagenes betydning for framtidig arbeidskraft og regional verdiskaping vektlegges. 6. hensynet til gjennomføring og forebygging av frafall gis stor vekt. 7. elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring sikres gode og tilgjengelige tilbud. 8. samfunnsmessige konsekvenser, beredskap og distriktsutvikling tillegges betydelig vekt i det videre arbeidet. Til spørsmål 1c - Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet? Frosta kommune har ingen konkrete innspill til valg mellom de foreslåtte alternativene. Kommunen vil likevel understreke viktigheten av at kultur- og musikktilbud opprettholder god kvalitet og tilgjengelighet for elever i hele fylket, og at distriktsungdom fortsatt gis reelle muligheter til å benytte slike tilbud.

MALVIK KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Ole Christian Iversen

Stilling: Rådgiver i kommunedirektørens fagstab

Region: Værnes

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Vedtak i Kommunestyret - 28.09.2026 Malvik kommune gir følgende uttalelse til Trøndelag fylkeskommunes høring om tilbudsstruktur og framtidig skolestruktur: 1. Malvik kommune mener at endringer i tilbuds- og skolestrukturen må gjennomføres på en måte som ivaretar barnets beste som et grunnleggende hensyn, elevenes læringsutbytte og gjennomføringsmuligheter. Konsekvensene for barn og unge, særlig sårbare elever, må vurderes ved endringer som påvirker deres utdanningsmuligheter, reisevei, skolemiljø og mulighet til å fullføre videregående opplæring. 2. Fremtidig skole- og tilbudsstruktur må reflektere at Trøndelag fylkeskommune satser på yrkesfag. 3. Skolenedlegging eller vesentlig reduksjon i skoletilbud bør kun vurderes dersom det foreligger grundige analyser av økonomiske, pedagogiske, samfunnsmessige og miljømessige konsekvenser. 4. Malvik kommune understreker betydningen av å opprettholde og videreutvikle Malvik videregående skole som en viktig utdanningsinstitusjon i Trondheimsregionen. 5. Malvik kommune mener fylkeskommunen bør endre dagens inntaksordning i lys av framtidig tilbuds- og skolestruktur. Det vil være naturlig at elever bosatt i Malvik, også kan søke til videregående skoler i Trondheim i tillegg til Innherred som sine nærskoler. 6. For Malvik kommune er det viktig at tilbudene på Malvik videregående ikke svekkes. Samtidig er det viktig at tilbud på Ole Vig som ikke finnes på Malvik videregående som musikk, dans, bygg og anlegg, medie- og kommunikasjon og frisør- blomster og eksponeringsdesign fortsatt tilbys på Ole Vig vgs og har kapasitet til å ta inn søkere fra Malvik.

STJØRDAL KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Ove Einarsve

Stilling: Rådgiver velferd

Region: Værnes

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Stjørdal kommune anerkjenner at fylkeskommunen må redusere tilbudet når antall elever går ned og budsjettene blir mindre. Stjørdal kommune vil ha behov for arbeidskraft i alle sektorer framover, og kanskje særlig i omsorgsyrkene. Stjørdal kommune foretrekker derfor at reduksjonen tas et annet sted enn Helse- og oppvekstfag, da denne utdanningen er rettet mot yrkesgrupper vi har et spesielt stort behov for i årene fremover. Stjørdal kommune støtter ikke at det reduseres fra tre til to klasser på VG1 helse- og oppvekstfag. Stjørdal kommune støtter at det på Selbu vgs fylles opp eksisterende klasse på VG1 studiespesialisering.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Stjørdal kommune støtter fylkesdirektørens forslag. Dette vil fremdeles gjøre det mulig å kombinere satsing på toppidrett med vitnemål og studiekompetanse.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Stjørdal kommune støtter reduksjonen i antall plasser på påbygg. Det må informeres om dette i god tid, slik at elevene som søker til VG1 er klar over at det ikke er noen automatikk i at en kan velge to år på yrkesfag og ett år med påbygg for å få generell studiekompetanse. Stjørdal kommune mener det er viktig at tilbudet om påbygg eksisterer, og at dette er et godt alternativ for elever som opplever at de har valgt feil.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Stjørdal kommune mener elevgruppen det her er snakk om, som trenger 1:1- eller 1:2- oppfølging med voksen, må få et skoletilbud innenfor skyssavstand fra bostedet. Det må ikke være nærskolen, men elevene må kunne pendle fra hjemmet daglig. I innspillsrunden

har det kommet forslag om at ungdomsskolene kan ta et større ansvar for enkelte elever. Stjørdal kommune er negativ til at ansvaret skal flyttes over til ungdomsskolene, men ser at det kan være positive effekter av et tettere samarbeid mellom videregående skole og det kommunale støtteapparatet.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Stjørdal kommune, har kommunen ingen synspunkter på dette.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Stjørdal kommune støtter fylkesdirektørens forslag til endringer i opplæringstilbudet

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Stjørdal kommune støtter fylkesdirektørens forslag. Det er viktig å prioritere nærscole for VG1, og selv om tiltakene vil medføre lengre avstand mellom hjem og skole for en del elever, er avstandene i regionen ikke større enn at det for de fleste vil være mulig å bo hjemme. Det anses også som viktig at kvaliteten på de skoleplassene som tilbys, opprettholdes med tanke på både lokaler, utstyr og fagkompetanse. Selv om fysisk oppmøte i et skolemiljø bør være hovedregelen, støtter Stjørdal kommune at dette suppleres med andre organiseringsformer.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste betyr å legge til rette for mest mulig verdiskaping og størst mulig aktivitet på alle plan for alle trøndere med de ressurser Trøndelagssamfunnet faktisk har tilgjengelig. Derfor, frem til det tidspunkt den reelle nedgangen i elevtallet er så stor at det av samfunnsøkonomiske årsaker blir relevant å vurdere skolestrukturelle tiltak, mener Stjørdal kommune at fylkeskommunens økonomiske handlingsrom først og fremst må søkes styrket gjennom effektivisering og omstilling i egen administrasjon. Innenfor fylkesadministrasjonens utdanningsområde er det i dag hele seks administrative avdelinger. Stjørdal stiller spørsmål ved om dette omfanget og denne strukturen er riktig og nødvendig i en tid der det økonomiske handlingsrommet krever stadig hardere prioriteringer av oss alle. Ut over selve utdanningsområdet bør det nå også kunne være rom for å dra betydelige større økonomiske synergier ut av at to fylkeskommuner ble slått sammen enn det fylkeskommunen har gjort så langt. Værnesregionen og Stjørdal er et raskt voksende knutepunkt med stor aktivitet innen blant annet samferdsel, bygg /anlegg, helse / oppvekst og øvrig tjenesteyting. Fylkeskommunens tilbudsstruktur må sikre forutsigbar tilgang på fagarbeidere og læringer i regionen. Stjørdal og de nærliggende kommunene vil ha behov for arbeidskraft i alle sektorer fremover, og særlig i omsorgsyrkene. Målsettingen Trøndelagssamfunnets beste oppnås best gjennom tett oppfølging av den stadig raskere teknologiske utviklingen og de uunngåelige demografiske endringene vi ser, en utvikling

som vil definere alle kommuners økonomiske rammer i årene som kommer. For å ivareta målsetningen Trøndelagssamfunnets beste, mener Stjørdal kommune det er også naturlig å vurdere hvordan fremtidig skole skal organiseres når tiden for dette er moden. Målsetningen oppnås best gjennom å iverksette tiltak basert på god kunnskap innhentet gjennom regelmessige og tidsriktige analyser av endringer i samfunnets behov for kompetanse, både i nær fremtid og på lengre sikt.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Stjørdal kommune mener at det må arbeides med alle de kompenserende tiltakene som nevnes. Forbedret skoleskyss vil gjøre det mulig for flere å bo hjemme, og sikre at totalbelastningen for dem som pendler blir så liten som mulig. Ekstra oppfølging av hybelboere må settes i system slik at de opplever trygghet når de bor borte fra foreldrene sine. Det må ses på alternative opplæringsmodeller som et supplement til den ordinære opplæringen i skolen. Dette kan være mer opplæring i bedrift, supplering med digitale løsninger eller samlingsbasert undervisning.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Stjørdal kommune støtter fylkesdirektørens skolefaglige vurderinger ved endringer i opplæringstilbudet og skolestrukturen, og har ingen ytterligere innspill.

Høringssvar fra foreldrenes arbeidsutvalg ved Bell skole i Selbu

Høringssvar – Selbu videregående skole

Selbu videregående skole må være en del av Trøndelags framtidige skolestruktur

Selbu videregående skole er en viktig del av Selbu-samfunnet og har betydning langt utover selve skoledriften. Skolen er viktig for ungdommene, det lokale næringslivet, lærlingerekutteringen, kommunens arbeidskraft og framtidig bosetting. Vi mener derfor at Selbu videregående skole må videreføres også i framtidens skolestruktur.

Et attraktivt og framtidsrettet tilbud

Elevtallet ved Selbu videregående skole har i år økt med 20 prosent sammenlignet med tidligere år. Dette bør være et tydelig signal om at skolen har en framtid og bør utvikles – ikke avvikles.

Skolen tilbyr i dag et bredt tilbud med studiespesialisering Vg1–Vg3, påbygging til generell studiekompetanse, elektro og datateknologi, helse- og oppvekstfag og bygg- og anleggsteknikk. I tillegg tilbys toppidrett og musikk- og teaterensemble. Skolen har nylig opprettet et landsdekkende tilbud innen fornybar energi, som trekker ungdom til Selbu og samtidig svarer på et kompetansebehov knyttet til det grønne skiftet.

For mange elever er ikke pendling et reelt alternativ

For elever som begynner på Vg1, er det viktig å huske at mange bare er 15–16 år. Å legge ned det lokale tilbudet vil for enkelte innebære at de må flytte hjemmefra allerede som 15-åringer.

Dette er særlig problematisk i Selbu fordi kollektivtilbudet til alternative skoler er begrenset. Det er i dag lite korresponderende transport, og dagpendling til eksempelvis Stjørdal er i praksis ikke mulig uten tilgang til egen transport. Slik situasjonen er i dag vil dagpendling for våre ungdommer føre til 11-timers skoledag fra man går på bussen i Selbu og den er tilbake igjen på ettermiddagen.

Fylkeskommunens eget kunnskapsgrunnlag understreker at det er viktig å opprettholde et bredt og tilgjengelig Vg1-tilbud lokalt, særlig innen yrkesfag. Det pekes også i saksfremlegget på at lengre reiseavstander kan få konsekvenser for enkelte elevgrupper. Dette bør ha stor betydning i vurderingen av Selbu.

Viktig for næringsliv og kommunale tjenester

Selbu videregående skole er en viktig rekrutteringsarena for lokalt næringsliv. Elevene utgjør framtidige fagarbeidere og lærlinger, og nærheten mellom skole, bedrifter og elever gjør det lettere å etablere lærlinge- og arbeidsforhold lokalt.

Elevene er også en ressurs for kommunen. Særlig innen helse- og omsorgstjenestene kan elever bidra gjennom praksis, deltidsarbeid og sommerjobber. Dette er viktig i en tid hvor

Trøndelag står overfor økende behov for arbeidskraft og kompetanse, særlig innen helse og omsorg.

En sterk lokal videregående skole bidrar dermed både til utdanning, rekruttering og bosetting.

Se på samfunnsverdien – ikke bare elevkostnaden

Vi har forståelse for at fylkeskommunen må vurdere økonomi og framtidig elevtallsutvikling. Samtidig må konsekvensene av en eventuell sentralisering vurderes bredt.

En reduksjon eller nedleggelse av Selbu videregående skole vil kunne medføre økte kostnader til skoleskyss og andre transportløsninger, samtidig som man risikerer å svekke rekrutteringen av lærlinger og arbeidskraft til både næringsliv og kommune. Fylkeskommunens eget saksmateriale peker på at slike kostnader må inngå i vurderingen av endringer i skolestrukturen.

Det viktigste er likevel at en videregående skole er en investering i lokalsamfunnets framtid.

Selbu videregående skole bør utvikles – ikke avvikles

Selbu videregående skole har et bredt utdanningstilbud, et elevtall som har økt med 20 prosent og tilbud som trekker ungdom til kommunen. Skolen er samtidig viktig for lokalt næringsliv, lærlingerekuttering, kommunale tjenester og bosetting.

Når fylkeskommunens egne føringer sier at Vg1 skal være et tilgjengelig lokalt tilbud, må dette prinsippet også gjelde for ungdom i distriktene.

Selbu videregående skole bør derfor ses som en del av løsningen på Trøndelags framtidige kompetanse- og rekrutteringsbehov – ikke som en kostnad som skal fjernes.

Vi ber om at Selbu videregående skole videreføres som en del av Trøndelags framtidige skolestruktur.

Høringssvar fra foreldrenes arbeidsutvalg ved Bell skole i Selbu